

محمود دولت‌آبادی در گفت و گو با کتاب هفته:

به زبان و فرهنگ سرزمینم متعهدم

◆ مثل تمام نویسندگان گذشته این مملکت می‌خواهم حالا فقط از موضوع جاودانه عشق بنویسم

محمود دولت‌آبادی از تأثیرگذارترین نویسندگان کشور است که تاریخ معاصر این سرزمین را از کتاب «لایه‌های بیابانی» تا «سلوک» آینه چند سلسل کرد. اینکه بر ما و ایران ما چه رفته است؟ «چالی خالی سلوک»، «روزگار سیری شده مردم سالخورده» و اثر عظیم «کلیدر» از شاخص‌ترین رمان‌های مدرن هستند که توانسته‌اند با طیف گسترده‌ای از مخاطبان ارتباط برقرار کنند و حتی مخاطب ایجاد کنند. وی رمان «سلوک» را اخیراً با اجازه‌ی در خور و روانی بدیع نوشت که ماه گذشته از سوی نشر چشمه و نشر فرهنگ معاصر منتشر شد و در کمتر از یک هفته نایاب شد و به چاپ دوم رسید. در ارتباط با انتشار این رمان با دولت‌آبادی به گفت‌وگو نشسته‌ایم.

گزارش

در عرصه ساختارهای نوشتن

◆ زبان تحت تأثیر شور و شوق نویسنده است

◆ عنایت سمیعی، محمد بهارلو، احمد غلامی و شیرین مندنی پور از نوشتن می‌گویند

۸

ادبیات عامه پسند از نگاه چند نویسنده و مترجم

دیدگاه‌های رضا جولایی، سیامک کلشیری، محمدقاسم زاده، اسدالله امرایی، عباس پژمان و فریده کلیو

۶

گزارش خبری

نخستین جشنواره نشر شب‌بویز برگزار شد

۱۲

یادداشت

دکتر حسن نعمدوست تهرانی سه جوالدوز به خود و ...

گزارش

کتاب‌ها؛ کوله‌پشتی‌ها و کوه‌ها

۹

کتاب

عباس مخبر و حامد فولادوند

۳۳

ISSN:1029-3345
www.ketabehafte.com

شششنبه ۲۸ تیر ۱۳۸۲
۱۹ جمادی‌الاول ۱۴۲۲
۱۹ جولای ۲۰۰۳
شماره ۱۲۹، پیاپی ۵۱۶
۳۲ صفحه، ۱۰۰ تومان

فراز و فرودهای رمان پست مدرن

محمدرضا کاتب نوشتن را با کارهای برای کودکان و نوجوانان آغاز کرد. ماحصل یک دهه تلاش او چندین کتاب برای کودکان و نوجوانان شد. وی با رمان «هیری در آنگین» به ادبیات بزرگسال روی آورد و این راه را با رمان‌هایی مانند «دوشنبه‌های آبی ماه» «مدم؟ شاید» «هیس» و «هستی» ادامه داد. به بهانه جدیدترین اثرش «هستی» با او به گفت‌وگو نشسته‌ایم.

۴

با عنایت‌الله مجیدی پژوهشگر و مصحح

احیای اثر حاکم رودبار الموت

۱۰

گفت و گو

این چراغ روشن است هنوز

◆ یک گفت و گو با منصور خلج

از منصور خلج تاکنون آثاری چون: درام نویسان جهان، نمایشنامه‌نویسان ایران، صحنه‌پردازان، چند نمایش برای کودکان و... منتشر شده است.

۱۶

رسیدگی به تخلفات ناشران در اداره کل روابط و مراکز فرهنگی

◆ درخواست‌های اتحادیه ناشران از رئیس قوه قضاییه و وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

۶

ایران و بازسازی کتابخانه‌های افغانستان

۲۱

◆ گزارش

نغمه‌های کودکانه

کودکان بی‌ترانه مانده‌اند

گرچه تاکنون درباره کارکردهای درمانی و آموزش موسیقی کودکان در سایر کشورها بحث‌های پررنگی انجام شده، اما کمتر در ایران شاهد این مباحث بوده‌ایم و شاید در این زمینه ۲ یا ۳ کتاب بیشتر چاپ نشده باشد.

راسته مکلوهان www.treesource.co.uk

یک باغ پر درخت در اینترنت

یکی از کتابفروشی‌های راسته مکلوهان فقط کتاب‌هایی را که در مورد درختان است عرضه می‌کند

۲۲

سه جوالدوز به خود، دو سوزن به دیگران

پنجم، نکته‌ای مهم در ضرورت پیوند میان مطالعات ارتباطی و واقعیت زندگی وجود دارد. پرداختن به موضوعات ارتباطی و کارکردی آنها نیازمند سرکشیان به حوزه‌های دیگر اجتماعی هم هست. اکنون همه اذعان دارند که ارتباطات را باید در زیارت مباحث سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، مذهبی و اقتصادی حاکم، بررسی و مطالعه کرد. برای مثال نوع مباحث رسانه‌ها با قدرت سیاسی و نقش آنها در حفظ بازنویس و یا نقی قدرت سیاسی یکی از بحث‌های عادی در حوزه مطالعات رسانه‌ای است. اینکه مساجد قدرت، حوزه سیاسی و اقتصادی و نحوه سرکوبگرانه و نمادین، چگونه از مجموعه امکانات ارتباطی برای تبلیغ سیاسی در اشکال گوناگون آن اطلاع‌رسانی، خد اطلاع‌رسانی و تحریف بهره می‌گیرند، تأثیر مالکیت و نفوذ حکومت و نهادهای بر قدرت اقتصادی و اجتماعی بر محتوا و کارکرد رسانه‌ها، تا مسائل سازمان و هم‌دست، موضوعاتی هستند که باید در فضای آزاد به دور از تکرار طرخ بررسی شوند. قوت‌العصمت برخاستن به این موضوعات در جامعه‌ای مانند ایران، که دهها گروه و ناگروه، شناختی دارد، دو چندان است. اما آرد جامعه ما مجال و امکان طرح مشخص و صمیمی اینگونه مباحث مهم وجود دارد؟

می‌کند؟ راستش را بخواهید تنها پیوند برخی از این کتاب‌ها با جریان عادی زندگی این است که نام آنها در فهرست کتاب‌های منبع آزمون کارشناسی ارشد و دکتری قرار دارد. من همیشه با کسانیکه می‌جویند برای قبولی در این امتحانات گام‌نم‌هایی را بخواهند که معنای روشنی ندارند، احساس هم‌دردی می‌کنم. سوم، توضیح اول ممکن است بیست یک سو، هفدهم جدی شود. تأملات ما در زمینه جریان غیر اصلی، مطالعات ارتباطی هم انبساط در صورتی که در فارسی نداریم. بهتر می‌داند که اگر همه کتاب‌های را که در حوزه ارتباطات به فارسی منتشر شده‌اند کنار هم قرار دهیم، حتی دو ردیف از کتابخانه مان هم نمی‌شود. می‌دانم اشتباه، دوستان و همکارانم برای آنکه کتابی در زمینه ارتباطات تولید کنند، در این روزگار سخت و پرشتاب، رنج فراوانی متحمل می‌شوند، لیکن واقعیت، سرسخت‌تر از این حرف‌هاست. دانشجویان و علاقه‌مندان به مطالعات ارتباطی، متن‌های خوبی به فارسی در اختیار ندارند. چهارم، به اندازه کافی درباره خودمان ننویسیم. اما نتد و تنها به نقاشی رفتن صرفاً اصفاف نیست. در ایران و در حوزه ارتباطات، همچون حوزه‌های دیگر، نویسندگان، پژوهشگران و مترجمانی هستند که فوریت‌نامه حاصل تلاش خود را به نحوی شایسته در اختیار جامعه می‌نهند. ولی این تلاش‌ها با زبان‌های نامعنی و معوی خود را ایفا کرده‌اند. پرسش تلخ این است: آیا می‌توان کسی را یافت که با تولید کتاب خوب در زمینه ارتباطات با هزینه علمی دیگران، از هفده گران زندگی برآید؟

و تخم و بیه‌روست. اگر قرار باشد با چهره‌های اضمواز علمی که قزاق‌است سرنویست آینده اورا رقم بزند، مواجبه شود بیعت‌هایی را که آدم‌هایی در سن و سال من هم بسنجی از آن سر در می‌آورند بی‌بگریه، طبیعی است در اولین فرصت قرار بر قرار در رشته ارتباطات ترجیح دهد. و شما بهتر از همه می‌دانید که بالندگی تألیف و ترجمه در یک رشته بیش از همه نیاز به محافظان علاقه‌مند در آن رشته دارد.

دوم، کتاب‌هایی که به فارسی در زمینه ارتباطات منتشر شده‌اند، مگر چند مورد استثنایی، از برقراری ارتباط با مخاطب، نوانند. روزگار، دانشمند علوم ارتباطات، برقراری ارتباط را انسانی‌ترین رفتار انسان‌ها می‌داند. اگر بخواهیم گفته او را به تعریفی که فیلسوفان از آدمی ارائه کرده‌اند نزدیک کنیم، حاصل، چنین می‌شود: انسان موجودی است ارتباطی. حال اگر کسی که زندگی‌اش را به دانش ارتباطات گره زده، نتواند با مخاطب خود ارتباط برقرار کند، به قاعده مشکلاتی در میان است. بیشتر ما منظم و موجز نمی‌نویسیم، نثرمان معمولاً نامعمول، اجزیه و پردرست‌انداز است. گاه می‌گوئیم آنچه را خود به درستی و روشنی در یافته‌ایم به دیگران بیاموزیم و... همه اینها درست است، اما به نظر من یک علت در این میان مهم‌تر است. میان بخش قابل ملاحظه‌ای از آنچه در فارسی به عنوان ادبیات ارتباطی رسانه‌ای منتشر شده است و زندگی واقعی پیوند وجود ندارد. واقعاً در میان مجموعه کتاب‌های فارسی، چند کتاب سراخ دارد که خواندن آنها به ما در فهم یک رویداد ارتباطی کمک

من تاکنون کتابی در زمینه ارتباطات نوشته‌ام یا ترجمه نکرده‌ام این درست است، اما کوشیده‌ام بسیار کوشیده‌ام. کتاب‌هایی را که در این حوزه جذاب است دانش‌نشری به فارسی منتشر می‌شوند، مطالعه کنم. افسوس که در این کار هم چندان موفق نبوده‌ام و کمتر توانستم خوانندگان کتابی را به پایان برسانم. گرچه آنی که مرا می‌شناسند گواهی می‌دهند که در خواندن کتاب چندان تپیل و ناآزموده نیستم. مشکل کجاست؟ چند توضیح به ذهنم می‌رسد:

اول، موضوع و مضمون بخش قابل ملاحظه‌ای از کتاب‌هایی که به زبان فارسی در حوزه ارتباطات منتشر می‌شوند، از جریان اصلی مباحث ارتباطی روز دنیا به دورند. برای پی بردن به این دوری، کافی است به کتاب‌های آموزشی که امروزه برای دانشجویان رشته ارتباطات در دنیا منتشر می‌شوند نگاه بیندازیم. هم ظاهر و شکل و شمایل کتاب‌های روزآمد دنیا و هم محتوای این کتاب‌هایی که ما برای دانشجویان و علاقه‌مندان به حوزه مطالعات ارتباطی تألیف و ترجمه می‌کنیم تفاوت دارد. برخی از دوستان بر این اعتقادند که کتاب‌های جریان اصلی، چندان عمیق نیستند و در آنها بدون ارائه دیدگاهی جامع، تنها به ارائه برخی اطلاعات پایه‌ای، اکتفا به گونه‌ای جذاب و خواندنی، بسنده شده است و علاقه‌مندی‌ها، بخواهند ارتباطات، جدی‌تر از این حرف‌هاست. من این سخن را درست نمی‌دانم. برای کتاب‌هایی که باید در اختیار دانشجویان دوره کارشناسی قرار بگیرد، معتزتی نمی‌دانم. یک جوان ۱۹ ساله در جامعه ما به اندازه کافی با اتم

WWW.IRANBIN.COM
Iran Book Information Network

شبکه اطلاع رسانی کتاب ایران

فروش تازمه ترین کتب خارجی منتشر شده در سطح دنیا در کمترین زمان ممکن و در تمام اوقات سال

IRANBIN

فروش کتب فارسی به شهروندان نهرانی و هموطنان شهرستانی با سرویس رایگان در ۲۸ ساعت

- بانک اطلاعات کتاب ایران
- بانک اطلاعات ناشرین ایران
- آخرین اخبار و اطلاعات در حوزه نشر
- معرفی و نقد کتب منتشر شده
- خرید کتاب به صورت نقدی یا با بن کادری و بن
- الکترونیکی امکان پذیر است.
- E-mail: فارس

فن آوری در خدمت فرهنگ

میران قائم مقام رفاعی - کوچه ششم - پلاک ۱۸ - طبقه چهارم - قدس - ۴۲۲۵۲۹۹-۴۲۲۵۲۹۹
www.farsoor.com   info@farsoor.com   www.farsoor.com

پست الکترونیک: info@farsoor.com

پایان مهلت ارسال آثار به دبیرخانه یلدا

۸۲/۴/۳۱

می‌باشند

تلفن دبیرخانه: ۸۴۵ AS TV

مسابقات کتاب

مسابقات کتاب

بنجمن سوگوار شب شعر، فدک الزهراء

بنجمن سوگواره شب شعر فدک الزهراء در حسینیه

بیت‌العلمین لایب‌دیس برگزار شد.

در این مراسم بیش از چهارصد نفر از شعرا، ادبا و شخصیت‌های فرهنگی و دانشگاهی و چندان از شعرا و عارفی حضور داشتند.گفتنی است پس از بررسی آثار رساله به

دیروانه این سوگواره چهار اثر برگزیده معرفی خواهند شد.

نمایشگاه مهدویت و انتظار، در قم

نمایشگاه آثار مهدویت و انتظار از سوی مسجد

چگنکار در قم بر پا شده است.

در این نمایشگاه کتاب‌ها و آثار هنری در موضوع سرگذشت و کارنامه امام زمان و خاطرات علمای اعلام و مراجع عظام در خصوص مسجد چگنکار در معرض دید عموم قرار گرفته است.این نمایشگاه تا ۱۸ تیرماه به مدت دو ماه در مجموعه میدان بزرگ گام حسینی در جوار حرم مطهر حضرت معصومه(س) برگزار است.

«صبر فراغت» با کتاب‌های «خواسان

چنگ شادی با عنوان صبر فراغت» در ۱۳ بهرستان استان خراسان در طول نشست اجرامی خود در این چنگ‌ها که به مدت ۱۳نوبت تا ۱۸تیرماه در فضاهای عمومی اجرامی‌ها شده است.این نشست کتاب، ایستگاه، مطبوعات، کلاس های آموزش فرهنگی و هنری و نشست های فرهنگی -اجتماعی پیش‌بینی شده است.افزایش ساعت‌های کتابخانه‌ها از ۳ تا ۳ ساعت از دیگر برنامه‌های ستاد فرات فرات اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان شده است.

نسخه دیجیتال شاهنامه فردوسی منتشر می‌شود
کتاب ن‌های در دانش است. نسخه دیجیتال شاهنامه فردوسی را در روزهای گذشته در گزاش اسلام به نقل از روزنامه گفت‌وگو، دادمان طرالی و هیجان‌انگیز شاهنامه فرات در هفت ۵۵ گنجه شده.

بفیرن پوهت، یک محقق کزاز و طراح داخلی حرفه‌ای در منظور جلب نظر خوانندگان به کلیت، نسخه انگلیسی این داستان حماسی را تولید کرده است.

آثار ۲۱ نویسنده کاشانی در یک نمایشگاه کتاب
نمایشگاه کتاب نویسندگان کاشانی در خانه فرهنگ و

مراج کاشانی برگزار شد.
در این نمایشگاه ۲۱ جلد کتاب متعلق به ۲۱ نویسنده یا مترجم از جمله: تاریخ و جغرافیا، معماری و مبانی فرهنگی، علم و پژوهش و صنعت به نمایش درآمده است.نمایشگاه مذکور با هدف ایجاد کتابخانه کاشانی‌هاست به عنوان مرکز اسناد کاشان و نیز مرکز تحقیق و نشر آثار نویسندگان این شهر برپا شده است.

حضور گسترده ایران در نمایشگاه کتاب دبی

جمهوری اسلامی ایران به طور گسترده در نمایشگاه بین‌المللی کتاب دبی شرکت می‌کند. به گزارش ایسنا، دبیر

سراشی و دبسته فرهنگی سرکنسولگری کشورمان در دبی، با اعلام این مطلب گفت: نمایشگاه یاد شده از بیست و ششم تیرماه جاری به مدت یک هفته برپا خواهد بود.

وی افزود: فهرستی فرهنگی سرکنسولگری ایران در دبی، با انحصاس یک غرفه در این نمایشگاه حضور فعال خواهد داشت، سراشی از جمله موضوعات کتاب‌هایی را که در غرفه کشورمان در این نمایشگاه عرضه می‌شوند، علمی، فرهنگی، هنری، مذهبی، سیاسی عنوان کرد.

بنجمن نمایشگاه کتاب کودک و نوجوان در اصفهان

بنجمن نمایشگاه سرسری کتاب کودک و نوجوان در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی استان اصفهان گذشت.
یافت.در این نمایشگاه ۴۵ شرکت و مؤسسه و ناشران کتاب کودک و نوجوان محصولات خود را تا ۱۵فره به مساحتی بیش از سه هزار مترمربع به نمایش گذاشتند.اجرای آثار و موسیقی کودکان و نوجوانان و ایجاد کلاس های آموزشی و بهداشتی از برنامه‌های جنبی این نمایشگاه است.نمایشگاه مذکور تا ۲۵ تیرماه دایر بود.

موزه‌ها نیازمند کتابخانه‌ای مجیب هستند

کتابخانه تخصصی اداره موزه‌های آستان قدس رضوی فعالیت خود را آغاز کرد.حاجم کتلیبی مسؤول این کتابخانه گفت: موزه‌ها با بر وظایف خاصی که بر عهده دارند مانند تهیه شباهی تازه، نمایش و تحقیق در موزه‌اشیای موزه‌ها و ... نیازمند کتابخانه‌ای مجهز هستند که نیاز

مصلطی مسور که با مجموعه داستان امن ذاتی کل هشتم‌هفته جازده صادق هدایت سال ۸۱شده بود، سرانجام تصمیم گرفت این کتاب را به چاپ برساند.

● **دین آرام**،رمان معروف مجتبیای شولوخوف نویسنده روسی در ترجمه زنده‌یاد احمد شاملو بودی از سوی انتشارات

ماژرایز در تبه بازار نشر خراسان

● **کتاب چشم‌های یاز** به خط ویل در ۱۶ جلد قطع

۸۴هر کدام با ۹۰ صفحه) از انگلستان منتشر شد.

● **فرهاد حسن‌زاده** نویسنده ادبیات کودک و نوجوان خوراسان حمایت بیشتر حوزه هنری از کتاب‌های افریغریغیاز کرد.

● **نخستین نمایشگاه** کتاب نویسندگان و شعرای تدوین شهرتاسان صدق با ۱۰۰ عنوان کتاب از نویسنده در محل شعبه ایران‌شناسی این شهر برگزار شد.

● **دیروانه همین دوره** انتخاب کتاب سال دانشجویی دانشجویان، مقاله مختلف در تمامی رشته‌های دانشگاهی خوراسان تا آثار خود را نمایان بر مبنای شرکت درین دوره ارسال کنند.

● **کتاب خوشبوستان** کشورهای اسلامی که با دروایف کشورگوت آن را چاپ کرده‌است، آثار سال۳۵هزمدائیری از سوی لجنین خوشبوستان ایران تیره چاپ رسیده است. این کتاب المجمع (اللفظان المعاصرین) نام دارد.

● **تیریس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی** در جریان دیدار با سفیر چین از ترجمه و چاپ تألیفات ادبی ایران به

زبان چینی خبر داد.

● **فرهنگی** خراسانی متعصب از آثار داستانی و غیر داستانی خود به نویسین مورخین نویسنده نامدار آراشتی منتشر شد.

● **یادکتاب** ساخت موسیقی بر روی اشعار شاعران معاصری چون احمد شاملو، نیابویش، نصرت رحمانی و...

● **را آغاز کرد.**

● **فرهنگسرای** مدرسه با همکاری خانه داستان اقدام به برپایی سلسله جلسات بررسی ادبیات نمایشی کرده است.

● **ساختاری** مسعود احمدی درباره بست‌مدربیس و ادبیات در تالار نقش حوزه هنری کرج همراه با برنامه شعری‌تری برگزار شد.

● **چنگ کاشانی** فرهنگی آموزش و پرورش اصفهان گفت: به اکنون از هفت هزار و ۹۱۱ مدرسه استان اصفهان

چهار هزار و ۹۲۷ مدرسه (۳۵درصد) کتابخانه ندارند.

● **خانه فرهنگ** کارگرمسایت فرارسیدن ایام فاطمیه

● **با هدف** آشنایی هر چه بیشتر نسل جوان با حضرت

فاطمه(س) اقدام به برگزاری سالیقه مقاله‌نویسی تحت

عنوان پاشن کودک کرده است. مهلت ارسال آثار تا پایان مردادماه

● **و شماره** نقلی نامش ۸۲۷-۱۳۵۰ اعلام شده است.

● **دربیس** دانشکده مهندسی شبیمی دانشگاه شریف

کمیودکتاب را یکی از دست‌مکمل اصلی دانشگاه‌های جوان کرد و گفت: در زمینه کتاب، مأسقه با سیاست‌گذاری‌های وزارتخانه علوم دو دانشگاه انتخاب شده‌اند که کتاب‌های مرجع تهیه کنند و در اختیار دانشگاه‌ها قرار دهند که این امر باعث بروز مشکلاتی شده است.

● **گفته** مسؤولان روابط عمومی مجموعه فرهنگی بحث، کتابخانه این مرکز با در اختیار داشتن ۲۰ هزار جلد کتاب و مجله و ایستگاه روزنامه صوتی آماده سرویس‌دهی به عموم ملامتدندان می‌باشد. ملامتدندان می‌توانند با شماره تلفن‌های ۰۲۱۲۲۰۰۰ و ۰۲۱۲۳۰۰۰ تماس بگیرند.

● **درمایش** همزمان ماه که با حضور جمهوری اسلامی (ترجم) در محل خانه شاعران ایران برگزار شد، وی درباره ترجمه‌پذیری شعر سخنرانی کرد.

● **در جلسه** شب شعر جوان که با حضور محضرمدنا آفاشی و شاعران استان مرکزی در حوزه هنری آراک برگزار شد. شاعران جوان اشعار خود را در زمینه ادبیات مقاومت، اهل ستاد(ام اشعار آزاد و شعرهای آیینی) فراتت کردند.

● **وزارت** کشور با درخواست لجنین مستفان و نویسندگان آثار ایران، ایران برای بررسی تخصصی ایام مقابل تالار

نصر در ۱۵فره به منظور مخالفت با تحریب آن مخالفت کرد.

● **نمایشگاهی** از کتاب، حکایت، پستر و کارت پستال در زمینه معرفی آثار تاریخی و جاذبه‌های توریستی در اردوگاه شهید گلستان مشهد برگزار شد.

● **خانه** ادبیات افغانستان با حضور جمعی از مقامات سفارت افغانستان، مسؤولان روابط عمومی کمیساریای عالی افغانستان، سازمان مطا مجله، دربیس و سازمان سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران با حضور مسعود علی‌دو

کتاب و نمایش فیلم از افرغاج بهرامان افغان در اروپا و آسیا در فرهنگسرای افرغاج شد.

● **مجموعه** داستان ایشتم دیویم نوشته محمد محمدعلی با حضور نویسنده در فرهنگسرای اقوم عقد و بررسی شد.

● **نخستین** نشست کارگه گفت‌وورسی محمدمسخرنی دگر فراز سجودی و محمد چمرشیر درباره فراروان گفتگیی

عملت: در تالار فدیهته حوزه هنری برگزار شد.

● **فرزاد** ترجمه دانشنامه عام علی(ع) به زبان اردو

در پاکستان عرضه شد. این دانشنامه شامل ۱۰۰۰ صفحه است. خراسان حسین قزوی با توجه به مخاطب گسترده اردوزبان و ملامتدندان

● **مشکلات** تأمین کتابهای مورد نیاز چاپخانه داران مازندران در برطرف شد.مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی

مازندران در همایش چاپخانه داران استان مازندران سخن

مورد نیاز چاپخانه داران از سوی سازمان پارگامی استان

امیدواریم با همکاری و سرمایه‌گذاری بیشتر چاپخانه داران در این صنعت بتوان مشکلات موجود را برطرف ساخت.

سروش ۲۰۰ عنوان کتاب

منتشر می‌کند

انتشارات صدا و سیماهی انتشارات اسلامی ایران

(سروش) ۲۰۰ عنوان کتاب منتشر می‌کنند. سید

محمد حسینی با بیان این مطلب افزود: انتشارات

سروش درسه ماهه گذشته ۳۰ عنوان کتاب را در شش

محور ادبی و تلویزیون، جامعه و سیاست، فلسفه و دین،

ادبیات، هنر و کودک و نوجوان منتشر کرده است. وی

درباره کتاب فرهنگ آثار نیز گفت گزارش این کتاب

که داتار و معارفی کامل از آثار ادیبندان و نویسندگان

است و تا ۴ سال پیش آغاز شده است و مبدلغای پنجم و

ششم آن نیز تا پایان آسال به اتمام می‌رسد.

دیدار هیأت دانشگاهی هلند

از کتابخانه آستان هندی

یک هیأت از دانشگاه استرمداد هلند از کتابخانه

مرکزی آستان قدس رضوی دیدار کردند. دگر باریس

اسناد دانشگاه که به اتفاق تنی چند از دانشجویان رشته

سیاست بین‌المللی و علوم سیاسی این کشور از کتابخانه

مرکزی آستان قدس دیدن کرده بودند. همین سببی از کتابخانه‌های جهان را بازدید کرده‌ام و این کتابخانه

شعبات زیادی از آثار دار و دیو نظم و سکوت و فضای

فرهنگی و جامع موجود آن مرا شگفت کرده، گروه

وی تصمیم گرفتند برای این دور از انتظار بود که در

چنین کتابی شاهد کتابخانه‌ای به این عظمت باشم و این شگفتی مرا برانگیخت.

۵ داستان ایرانی در نشریه

کتابخانه بین‌المللی نوجوانان

۵ داستان ۷۰ نوجوان ایرانی در نشریه کتابخانه بین‌المللی

نوجوانان (۷۰) منتشر شد.

● **تدویر** و سه داستان دیگر از هوشنگ مرادی کرمانی

و ده‌هتری مولودی شده‌اند. محمدرضا شمس در شماره

آخر «کلاغ سفیده» منتشر شد.

● **نشریه** کلاغ سفید از سوی کتابخانه بین‌المللی

نوجوانان در مریخ منتشر می‌شود که به معرفی آثار منتخب

چغان در زمینه ادبیات کودک و نوجوان اختصاص دارد.

تجبین قلمروهای

سازمان فرهنگی-هنری شیردرای

تبران به پایگاه میدانه کتاب

قلمروهای پنجگانه شرق، غرب، مرکز، جنوب و

شمال سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران جهت

ترویج فرهنگ کتابخوانی به پایگاه میدانه کتاب مجهز

می‌شود.

● **به** گزارش ایسنا، از پایگاهها که بنازگی شروع به

فعالیت کرده‌اند و بودجه خاصی دریافت نمی‌کنند، نحوه

مدیرکد آنها به این شکل است که کتاب‌های مزاد فلهو

خود دریافت و در پایگاه میدانه کتاب جمع‌آوری می‌کنند.

● **تهاد**هایی چون مدارس و مساجد که خواستار

دریافت کتاب از این مرکز هستند، باید درخواست خود

را به سازمان فرهنگی - هنری شهرداری اعلام کنند

مجزو لازم را جهت دریافت کتاب‌های اهدایی کتب

مدارس و مساجد می‌توانند مطابق دستورالعمل خود را از

کتاب‌های جمع‌آوری شده در پایگاهها دریافت کنند.

رسیدگی به تخلفات ناشران در اداره کل روابط و مراکز فرهنگی

مرته سوم، ابطال پروانه نشر و جلوگیری از فعالیت مدیر مسئول حتی در مؤسسات دیگر نشر، سه‌هفته‌ای ممنوعیت از فعالیت فرهنگی در ادارات مختلف و تعطیل کتاب‌سازان، به‌طوری که در این خصوص با ناشران با توافق فعالیت و محرومیت از تسهیلات اداری، مرته دوم، یک سال توقف فعالیت و محرومیت از تسهیلات اداری، مرته اول، شش ماه توقف نشر و جلوگیری از فعالیت مدیر مسئول حتی در مؤسسات دیگر نشر.

دوگانه موضوع رسیدگی مربوط به ناشری از شهرستان‌ها باشد، یک نماینده از تشکل‌های صنفی یا تعاونی‌های آن شهرستان نیز می‌تواند در جلسه شرکت کند. شکل جلسه جلد دوم و به موارد گزارش شده از تخلفات رسیدگی کند.

شورای رسیدگی به تخلفات ناشران تاکنون دو جلسه داشته است و تصمیماتی را نیز به منظور برخورد با متخلفان اتخاذ کرده است. در جلسه اول که ۲۶ خردادماه برگزار شد، پرونده نزدیک به ۱۹ ناشر تهرانی بررسی شد. «جعل بن کتاب» موضوع تخلفات ناشر بود که در مورد دو ناشر موضوع اعتراض شد و دعوتی از آنها برای اعلام تائیدی از فعالیتشان جلوگیری به عمل آمد. احتمال سوءاستفاده از کافه موضوع تخلفات ناشر دیگر بود که شورا تصمیم گرفت اعطای هر گونه تسهیلات و حواله کافه توسط تعاونی ناشران تهران با هماهنگی قبلی اداره کل مراکز و روابط فرهنگی باشد.

فصل فریب بزرگ به طریق چیدمان تحرافی کتاب، «کتابسازی» تخلفات دو ناشر دیگر بود که به موجب آن ادامه فعالیت آنها به مدت ۶ ماه متوقف اعلام شد. جلسه دوم شورای رسیدگی به تخلفات ناشران نیز مفصله بررسی جاری برگزار شد که طی آن موارد گزارش شده از متخلفان ۱۲ ناشر بررسی و تصمیماتی اتخاذ شد. «جعل مدارک، رسم الخط و مهر شرکت تعاونی ناشران تهران» موضوع تخلفات ۹ ناشر بود که باعث جلوگیری از فعالیت آنها و بررسی بیشتر موضوع توسط اداره بزرگ کتاب و حراست معاونت فرهنگی و اقدام قضایی پس از شناسایی اعلان اصلی شد. ناشر دیگری اقدام به چاپ مجاز کتابی کرده بود که منجر به توقیف کتاب‌های مذکور شد.

«جعل و تحریف» در صورت فراموشی تخلفات ناشر مرته دوم یک سال توقف فعالیت

تخلفات ناشران پرونده در استفاده از تسهیلات پارانه ای مدت‌هاست که در انتقادات و اظهارنظرهای کارشناسان مطرح می‌شود این موضوع حتی اعتراض برخی ناشران را نیز برانگیخته است. «کتابسازی» و «سوءاستفاده از کافه سهمیه‌ای» به «جعل بن کتاب» و «موردی است که در این رابطه مطرح می‌شود» مطلبی که می‌خواهید گزارش است از چگونگی و تشکیل شورای رسیدگی به تخلفات ناشران و عملکرد آن سره با شرح تصمیمات اتخاذ شده از سوی این شورا در قبال تخلفات ناشران.

«فکر ایجاد مرکزی برای رسیدگی به اقدامات غیر قانونی برخی ناشران از دو سال پیش مطرح شده، نظری معاونت اداره مراکز و روابط فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی داده می‌دهد، این نتیجه رسیدیم که در سیستم توزیع تسهیلات پرونده کافه، ناشران تخلفات را مرتکب می‌شوند، مثلاً چند ناشر از سهمیه کافه خود استفاده می‌کنند و یک کتاب را چند بار چاپ می‌کنند و در سیستم انتشار ما می‌گنجانند، با اقدام به کتاب‌سازی نهایتاً نیز فعالیت آزمایشی خود را با دستورالعملی و مضامین شروع کرده». «می‌دانم تا دو سال قبل تخلفات خاصی صورت نمی‌گرفت»

قبلاً هم تخلفات بوده اما نحوه رسیدگی به آنها از طریق یک هیأت با شورا از آن زمان مطرح شد. نماینده تالاب اختیار اداره کل مراکز و روابط فرهنگی، یک نماینده از ناشران اداره کل کتاب‌های عمومی، معاون اداره کل پارسی اداره مراکز و اجسام و نماینده معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکیل می‌شود

ادبیات عامه پسند از نگاه چند نویسنده و مترجم

رواج داشته باشد، زیرا خوانندگی که به کالاهای عادت کند، که کم توقعات خود را بالا می‌برد و به کتاب‌های جدی تورو می‌آورد. عباس یزمان دیگر مترجم مطرح کشور و یکی مشترک تمام آثار پرفروش را راحت خوانده شدن آنها دانست و گفت: «این آثار، طرح و ساختار ساده‌ای دارند و خواننده را سرگرد نمی‌کنند، به علاوه زبان ساده آنها باعث می‌شود که افراد زیادی با سواد متوسط و حتی پایین‌تر از متوسط به دستشان گرایند»

اما فریده گلیو به نگرانی‌ها اشاره می‌کند و معتقد است که بیشتر روشنفکران اما جذاب بودن یک داستان را با مثال «دون ایتانه» می‌گیرند. این داستان‌نویس همچنین افزود: «در ادبیات پرفروش می‌توان نام داستان‌های بالینی را هم گذاشت. جایی هنگامی که کسی می‌خواهد بخواند، برای اینکه چشم‌هایش سنگین شود به داستان‌هایی پناه می‌برد که به او امکان می‌دهد بدون فکر زیاد و یک ماجرا و جریان زندگی دیگری جز زندگی شخصی و پیرامون خود شود».

چند نویسنده و مترجم به سوالات ایسنا درباره ادبیات عامه پسند پاسخ دادند. رضا جویباری بر این پایه گفت: «به هر حال کسی که کتاب می‌خواند، حتی عامیانه و بازاری، به گفتمان رجحیت دارد به کسی که با غرور و شرف را بالا نگه می‌دارد و می‌گوید وقت کتاب خواندن ندارم از هیچ نوعی». سیامک گلشنی در استان نویسنده و مترجم نیز مخاطبان این ادبیات را مخاطبان سربال‌های تلویزیونی دانست و گفت: «با نمایش فیلم‌های ارزشمندی که اقتباس ادبی شده‌اند، می‌توان مردم را به مطالعه آثار نویسندگان آنها مثل «بازگاد»، «هری جیمز» و... ترغیب کرد». همچنین محمد قاسم زاده، داستان‌نویس در این مورد گفت: «مطلبی که به قصد سرگرمی نوشته می‌شود، قطعاً باید مبتذل باشد، هر چند که در این ادبیات، آثار مبتذل بیشتر است اما بعضی ناشران هم که در عنوان خلاصه را بد می‌کنند مبتذل اند». اما سائله امری مترجم نیز تأکید بر این که ادبیات نمی‌تواند مبتذل باشد، تصریح کرد: «برایی ندارد که ادبیات عامه پسند

شرکت یازگانی کتاب گستر
توزیع کننده تخصصی و فرهنگی
فرهنگ انتشارات علمی و فرهنگی
 تهران: تهران، کورس جمهوری اسلامی، پلاک ۱
 تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۰۰۰۰۰
 تهران: تهران، کورس جمهوری اسلامی، پلاک ۱
 تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۰۰۰۰۰
 تهران: تهران، کورس جمهوری اسلامی، پلاک ۱
 تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۰۰۰۰۰

قصص الانبیاء
 نویسنده: حسین حبیبی
 ترجمه: محمد مصطفی
 انتشارات علمی و فرهنگی
 تهران: تهران، کورس جمهوری اسلامی، پلاک ۱
 تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۰۰۰۰۰

تاریخ اقتصاد دولت ماساچی
 نویسنده: ماساچی
 ترجمه: محمد مصطفی
 انتشارات علمی و فرهنگی
 تهران: تهران، کورس جمهوری اسلامی، پلاک ۱
 تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۰۰۰۰۰

رون ششمی و دین
 نویسنده: رون ششمی
 ترجمه: محمد مصطفی
 انتشارات علمی و فرهنگی
 تهران: تهران، کورس جمهوری اسلامی، پلاک ۱
 تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۰۰۰۰۰

مرد جوان به فروشنده‌ای که پشت میز ایستاده است می‌گوید: آقا سینه‌ی من خراشیده می‌کنارید. می‌خواهم همین، چون من عاشق کتاب‌ها می‌شوم همیشه دوست داشتم و دارم که کتابدار می‌شدم و علاوه‌که کتابدار شده‌م یکی کم کتابفروشی هم می‌کنم از آن نااننده. پشت لبش لبش کتابفروشی کاغذی چسبانده‌اند که به یک کتابفروش با شرایط زیر نامزد هستند.

- سن بین ۲۵ تا ۳۵ سال
- دارای مدرک دیپلم فوق لیسانس
- دانش سابقه کار در امر فروش
- علاقه‌مندی به نقل کتابفروشی
- سبامه‌ای از فعالیت خود را در یک برگ نوشته تا در صورت داشتن شرایط لازم جهت همکاری صورت گیرد.
- مرد جوان می‌گوید: آقا، به‌خدا من یک هفته کار کنم اگر خوب بودم شرایط مورد نظر شما را داشته‌ام. اشکالم حقوق هم نمی‌خواهم، شما کارگر.

از کتابفروشی خارج می‌شوم و فکر می‌کنم کتابفروشی چقدر ناسل خوب است و بعد فکر می‌کنم شاید دلم بخواهد کتابفروشی باشم، حتی‌به‌راحتی می‌توان همه کتاب‌ها را خوانده‌ام. حالا در جای خودم هم نقل با کلاس است و احتمالاً حقوقش هم بد نیست …

یک کتابفروش باید روزانشناسی بیاند

طبقه دوم نشر شیروانی سیار بسیار خوش است برای گفت‌وگو با شماها. نوراللهی فروشنده جوان این انتشارات که پیش‌بینی‌شالی کتابفروشی است می‌گوید: علاوه‌ام به کتاب باعث شد که کتابفروش شوم.

فکر می‌کنم نباید علاوه‌اش به کتابفروشی هم به دلیل ارتباط مستقیم با خواننده کتاب باشد. او می‌گوید، من کتابی را دوست دارم، می‌خوانم و لذت می‌برم. حالا به واسطه ارتباط دیگری که با یکسری اهل کتاب و اهل مطالعه دارم پس از معرفی کتاب به آنها احتمال می‌شوم که می‌بینم کتاب دیگری هم از آن کتاب را خواهند خواند.

نوراللهی معتقد است همسرش هم خصوصیت یک کتابخوان بودن الهیای کتابفروشی است.

وقتی می‌پرسم یک کتابفروش را چه‌فره‌ان عالی‌ن کتاب و مکتوب‌ها بطور می‌تواند این علاقه‌شده‌به کتاب را پاسخ بدهد، جواب می‌دهد: این طور نیست که وقت نداشته باشم، اتفاقاً با این نیاز انسانان فروش وقت عالی‌ن خیلی هستم، در ضمن هیچکس نمی‌تواند همه کتاب‌ها را بخواند همچنین علاوه هم مهم است. یک کتابفروش اگر

کتابی را خوانده، باید از زمینه کتاب آگاه باشد. و دیگر آنکه شناخت نویسنده و مترجم نیز کمک زیادی می‌کند.

جواناللهی فکر می‌کند کتابفروشی شغل بسیار سختی است، چرا که یک کتابفروش علاوه بر اینکه باید از لحاظ روابط و برخورد خیلی خوب و دقیق عمل کند باید یک روشناس باشد، به اعتقاد او وقتی یک کتابفروش، کتابی را معرفی می‌کند، این کتاب باید متناسب روحیات و شخصیت فرد خریدار و خواننده کتاب باشد که این کار بسیار سخت است. او که خود را در شغل خودش بسیار موفق می‌داند می‌گوید: من تصور می‌کنم کتابفروش حرفه‌ای بسیار کم داریم، البته او خودش را حرفه‌ای نمی‌داند. مثلاً حرفه‌ای بودن هم نیست، اما اینکه می‌بیند افراد زیادی برای حرفه‌ای

آگاهی در مورد کتاب‌ها به سرافش می‌آیند نشانه‌های موفقیت خود می‌داند.

سهیل نوراللهی آرزوی منم که همه مردم کتابخوان شوند.

کتابفروش باید وجدان کاری داشته باشد

کتابفروشی و انتشارات باعث که سابقه‌ای بیش از ۳۰ سال در امر نشر و فروش کتاب‌های مختلف دارد به مدیریت محمدهدلی باعث برادر بزرگتر نامز و حسین باعث توانسته موفقیت‌های زیادی در امر فروش کتاب داشته باشد. نامز به‌چشمی می‌گوید: همیشه من راضی‌ترین است. اما در کتابفروشی این ناگفته بسیار زیاد می‌شود. معتقد است یکی از عوامل موفقیت کتابفروشی باعث کتابفروش بودن محصلی آن می‌شود و می‌پرسم است و هیچ وقت کار کتاب‌فروشی فیلم می‌دی، نواز ویلیت کنسرت و… نقره‌اند.

ناز باعث معتقد است بهترین راه برای جلب مشتری صحبت کردن و برقراری ارتباط با مشتری است. محمدهدلی باعث هم که خودش فراوان اهل مطالعه است می‌گوید: تلاش یک کتابفروش باید در مسیر ایجاد جوی

فرهنگی باشد و برای ایجاد این جو فرهنگی، فروشنده باید با یکدیگر و مطالعه کتاب علاوه‌ملا باشد، البته ممکن است در زمینه خاصی که علاقه‌مند است مطالعه داشته باشد. دوم اینکه باید نسبت فروشنده کتاب از ناخر کتاب را بخواند چرا که او می‌تواند، مقدمه، مؤخره و فهرست عناوین کتاب را مطالعه کند تا از محتوای کتاب برای پاسخگویی و کمک به ارباب آگاه کمک کند. سوم نوع برخورد فروشنده کتاب با خریدار کتاب است.

بدون تردید کسی که از نزدیک کتابفروشی وارد می‌شود با ۹۰ درصد باقی جامعه عوارفت دارد. یک خریدار کتاب چون با دیگر افراد جامعه عوارفت بر کند، بنابراین باید برخورد متفاوت و در شأنی بالا انجام شود، پس برخورد یک کتابفروش نمی‌تواند مثل سایر فروشنده‌ها باشد، حتی نوع کلماتی که به کار می‌برد، ادب و تواضعی که به کار می‌برد، حتی در گفتن طعنه هم باید ایفایه برخورد کند.

محمدهدلی باعث در ادامه گفت: اما شاید هیچ کتابفروشی نتواند همه این شاخصه‌ها را با هم داشته باشد. یک فروشنده ممکن است برخورد خوبی داشته باشد، اما ممکن است آگاهی خوبی از کتاب‌ها نداشته باشد.

بهجت در ادامه صحبت‌هایش در مورد خصوصیات یک کتابفروش گفت: یک کتابفروش باید وجدان کاری داشته باشد و این وجدان زمان معرفی کتاب به خریدار نبود دارد. فروشنده اگر وجدان کاری نداشته باشد، ممکن است خوسته و شاید هم ناخوسته اطلاعات غلط به مشتری بدهد.

یک کتابفروش باید خوش برخورد باشد

کتابفروش جوان انتشارات اختران هم فکر می‌کند یک فروشنده باید برخورد خیلی خوبی داشته باشد. حمیدچمن‌پناه که کمتر از یکسال است مشغول فروشنده‌گی کتاب شده است می‌گوید: یک کتابفروش باید شناختگی قوی داشته باشد تا بتواند به خوبی اطلاع‌رسانی کند. او که قبلاً به مطالعه و کتاب‌خوان علاقه‌مند بوده است، از وقتی که مشغول کتابفروشی هم اطلاعات خودش بالا می‌رود و اطلاع‌رسانی می‌کند. او فکر می‌کند یک فروشنده کتاب باید خیلی تلاش کند تا کاملاً به روز باشد و اطلاعاتش در مورد کتاب و موضوعات مربوط به کتاب کهنه نباشد. او می‌گوید یک کتابفروش باید به این توانایی برسد که با توجه به سن خریدار و نوع برخورد تشخیص دهد که چه کتابی می‌تواند برایش مناسب باشد.

حسن بهار فکر می‌کند این نقل توانسته از لحاظ فکری بسیار رضایت‌بخش باشد. دارد در عین حال نام مردم پایبند ذهن شغل می‌داند.

یک کتابفروش باید عاشق کتاب باشد

هاشمیان مسؤل فروش انتشارات هاشمیان هم که ۳۳ سال سابقه فروش کتاب دارد می‌گوید: یک کتابفروش باید ظاهری آراسته داشته باشد. همچنین یک کتابفروش باید خوش برخورد باشد.

وی می‌گوید کتابفروشی مکانی است کاملاً شوخی، بنابراین مشتری‌ها واقع برخوردی برشان خوشایند دارند. او که واسطه حضور مشتری‌ها روزگرتی‌ها و دلدان این شغل شده است، از کتابفروشی رضایت‌ناست و به آن افتخار هم می‌کند. وی می‌گوید: من به واسطه این شغل با افراد زیادی ارتباط برقرار می‌کنم، افرادی که از علم و فرهنگ هستند. هاشمیان، نودم‌هنگار کتاب از آن مشکلات این شغل می‌داند. وی می‌گوید: کسی که هم برخورد خوب داشته باشد و مسلط به کار کتابفروشی باشد و همچنین کتاب را بشناسد و فعال باشد کم گیر می‌آید. خیلی می‌آیند چند وقتی می‌ماند و بعد می‌روند.

هاشمیان می‌گوید: کسی که در کتابفروشی کاری می‌کند باید عاشق کتاب و کتابفروشی باشد.

یک کتابفروش باید سلیقه خریدار را شناسایی کند

ایمان هم کتابفروش شهر کتاب بیژان آیین در مورد افراد است. او می‌گوید: یک کتابفروش باید نسبت به محیط و کتفه از ۱۲ سالگی وارد این شغل شده است از شغل خودش بسیار رضایتی است. در حال صحبت با هم هشتم که آقایی زمان گوری را می‌خواهد و ایمان به سرعت جواب می‌دهد گفته، هشتم، ریدیک چهارم، کتاب کشود و بعد علاوه می‌کند که کتابفروش باید اطلاعات عمومی‌ش در مورد کتاب داشته باشد. او می‌گوید کتابفروش باید بتواند با سوال کردن دانش مشتری را بیابد کند تا بتواند به خوبی او را راهنمایی کند.

ایمان می‌گوید: ما دو دسته کتابخوان داریم، حرفه‌ای و غیر حرفه‌ای. کتابخوان حرفه‌ای خوب می‌داند چه می‌خواهد اما در مورد کتابخوان غیر حرفه‌ای این وظیفه کتابفروش است که بتواند به او آگاهی و اطلاعات بدهد.

شکیبا حنیفی

می‌کند. شاید باید گفت، کسانی که همه‌جا به کتابفروشی‌ها مراجعه می‌کنند، مورد سلیقه خرید کتاب دارند. کتابفروشی همچون هم دیگر کتابفروشی‌ها در عصر جامعه‌ماست.
 چگون و کتابسازان یکی که با هم در ارتباط هستند طبی برنامه‌ای مشخص و مشابه فعالیت می‌کنند.

فروشنده کتابفروشی‌های همچون می‌گوید: قادر بودن فعالیت روزه‌های جمعه محاسنی را برای مجموعه داشته است اول اینکه کارهای عقب افتاده و دیگر می‌تواند دوم فرصت خوبی است برای فهرست‌برداری از کتب کتابی و انجام کارهای عقب افتاده و دیگر می‌تواند.
 حالا جذب مشتری و مخاطب خاص، او می‌گوید: بعد از گذشت یک سال و نیم که همه تعطیلات بخور، تابستان، عاشرآشورا و شهادت حضرت علی (ع) حالا توانسته‌ام مشتری‌هایی داشته باشم که فقط روزه‌های تعطیل می‌آیند.

مسؤل فروشنده، همچون حضور می‌کند همین اتفاق باعث شده که نظیم خاصش داشته باشد و در همین‌ها هم حضور را از تریز مشتری‌ها فراهم نموده که **کرما و بازان خراب کتاب**

و اما بعد از کتابفروشی‌های جمعه فقط چند کتابفروشی دیگر باز هستند. نشر ایپس، نشر کارشن، نشر علم و صنعت، فرهنگسرای سبز، نشر سفینه و نشر شریک، رنگ، البته عصر جمعه از دست فروش‌های کتاب هم تقریباً غیری نیست و تعداد آنها به چهار پنج نفر هم نمی‌رسد.

فروشنده کتابفروشی کارشن می‌گوید: وقت استاز کتاب خراب شده است. کرما، تعطیلی دانشگاهها، مسافرت‌های تابستان و… همه اینها باعث شده که در روزه‌های عادی مردم برای خرید کتاب باید چند روز به جمعه‌ها! وقتی نشر کتاب‌های می‌تواند از امر عوارفت که از نشر کتاب‌ها غایب می‌شود، آن نوشته و اینکه مردم از ۳ سیج برای خرید کتاب جلوی کتابفروشی‌ها معصفت کشیده‌اند، یادمانده‌ام فرصت خوبی است برای سروسس دادن به آنها. تعطیل است و نباید فکر کرد!

روزهای جمعه

انجام امور عقب افتاده، در عین حال عادی‌ها هم عصرهای جمعه برای خرید کتاب مراجعه می‌کنند. مسؤل کتابفروشی آیدانا که فکر می‌کند به نوعی معناد شغل خودش شده است می‌گوید: من حتی سیزده بلدر هم به فروشگاه آمدم. او که خودش اهل مطالعه کتاب‌های تاریخی است می‌گوید: اگر روزی به کتابفروشی نمانم کتابی می‌شوم.

پشت این کرکره‌ها دلی می‌گیره

کرکره‌های آیدانا کشیده شده کتابفروشی‌ها برای عکس‌ها و عنوان‌های روی جلد داخل دفترین مثل میله‌های زندان هستند. عکس‌های پشت میله‌ها انگار می‌خواهند فریاد بزنند، آهای هیچ خواننده‌ای نیست که بیاید و مارا نجات بدهد!

به عکس‌ها نگاه می‌کنم و لبخند می‌زنم و با خودم می‌گویم چه امیدی دارم! ایها، روزه‌های دیگر که روشنگارها باز هستند پشت این دفترین‌ها خاک می‌خورد؛ چه رسد به امروز که کرکره‌ها هم پایین هستند!

جمعه‌ها و مشتری‌های ثابت

نمی‌دانم چند کتابفروشی بسته بودند تا کتابسازان نیک، که دومین کتابفروشی عصر جمعه را بسته کتابفروشی‌های انقلاب است، فروشنده کتابسازان نیک می‌گوید: یک سال و نیم است که جمعه‌ها سروسس می‌دهیم. او معتقد است خیلی از علاقه‌مندان و خریداران کتاب در طول هفته فرصت خرید کتاب را ندارند و جمعه‌ها فرصت خوبی است برای سروسس دادن به آنها. او می‌گوید: مراجعه‌کننده روزه‌های جمعه کم است اما هر کس می‌آید خرید

شماره ۱۱۹، شنبه ۲۹ خرداد ۱۳۹۲

دخل و تصرف کتند، ساختار صرفی و نحوی را

کار گیرده، افعال مهجور یا خود ساخته به

تشبیهات دور از ذهن و غیر فهم

آیا به کارگیری این تقابله نومی توآوری

می شود یا به هرج و مرج در زبان می‌رسد؟

این پرسش‌هایی است که پس از مطالعه بسیاری از کتاب‌های داستانی معاصر به ذهن

می‌رسد، آن را با چند تن از نویسندگان

در میان گذاشتیم؛

نویسنده چقدر آزاد است که در ساختار زبانی

دخل و تصرف کتند، ساختار صرفی و نحوی را

متحول کرده، افعال مهجور یا خود ساخته به

کار گیرده، از سطرار از استعارات و

تشبیهات دور از ذهن و غیر فهم

آیا به کارگیری این تقابله نومی توآوری

می شود یا به هرج و مرج در زبان می‌رسد؟

این پرسش‌هایی است که پس از مطالعه

بسیاری از کتاب‌های داستانی معاصر به ذهن

می‌رسد، آن را با چند تن از نویسندگان

در میان گذاشتیم؛

عنايت سمیعی:

زبان میراث همگانی است

عنايت سمیعی در مورد حدود آزادی یک نویسنده در

بازی‌های زبانی می‌گوید:ما در واقع هیچ قانون نوشته‌شده‌ای

در این زمینه نداریم. زبان میراث همگانی است و بر این

اساس میزان دخل و تصرف نویسنده در زبان را سنت‌های زیبایی‌شناختی ادبی

متشخص می‌کند.یک نویسنده تنها باترین و معاصرست

و تجربه می‌تواند حد و حدود ایجاد تحول در زبان را

برای خود مشخص کند.

وی در مورد واژگان مهجوری در آثار به کار

می‌رود می‌گوید:استفاده از این واژگان همه در حد

پیشنهادی برای گسترش زبان است و اهل زیانند که

نهائیاناً معلوم می‌کند این پیشنهاد پذیرفته یا رده‌شده

است. عنايت سمیعی در مورد پیچیده‌گویی‌های

رمان‌ها می‌گوید: گاهی پیچیدگی‌ها از ذهن یک

نویسنده برمی‌آید. مثل چیمز جویس که زبان‌های

معددهای می‌دست و بسیاری از توصیفات و عبارات

او خواننده را به منابع مختلفی ارجاع می‌داد. این

نوع پیچیدگی که از یک غنای ذهنی سرچشمه

می‌گیرد مسلماً به اثر اعتباری نداشت می‌دهد. اما اگر

این دشواری‌های زبانی تنها ناشی از به کار گرفتن

سطحی قواعد دستوری باشد به اعتقاد من قابل قبول

نخواهد بود و از طرف اهل زبان نیز مورد عنايت قرار

نمی‌گیرد.

علی مولایه

مدیر کتابفروشی کیوان، صومعه‌سرا

در عرصه ساختارهای نوشتن

عنايت سمیعی، **محمد بهارلو**، **احمد غلامی** و **شهریار مندنی پور** از **نوشتن می‌گویند**

محمدبهارلو:

با تردستی و معرکه‌گیری

در کلام مخالفم

محمد بهارلو در مورد اینکه یک نویسنده چقدر آزاد

است که به منظور توآوری، ساختار طبیعی زبان را به هم

بریزد و خلاف طبیعت زبان عمل کند، می‌گوید:توآوری به

منظور توآوری، هیچ معنایی ندارد.اگر معنایی داشته باشد، همان استونیسیسم است.

من با هر گونه تردستی و معرکه‌گیری با کلام مخالفم.

و بر این عقیده‌ام که نویسنده به جای اینکه مفید به

قاعده‌ای باشد باید ذوق ادبی و هنری خودش را در نظر

بگیرد.

وی ادامه می‌دهد: نویسنده نباید زیر لوی

آزمایشگری و توآوری، اقتضای ذهن یا من خود

را بر نوشته اش تحمیل کند، و اگر چنین کرد -

چنانکه در وطن ما اغلب چنین می‌کنند- فاتحه

خودش یا نوشته اش را خوانده است. بهارلو

معتقد است می‌توان خلاف طبیعت زبان عمل

کرده، البته مشروط به اینکه موضوع یا ماده

داستان، آن را لازم بیاورده.اگرچه من اصولاً به

سلامت چنین داستانی که قرار است با تصنع و

تکلف و لگنت خود را بیان کند، تردید دارم.

بهارلو ادامه می‌دهد: درست این است که

نویسنده همان چیزی را بگوید که می‌خواهد،

همان چیزی که متن اقتضا می‌کند، ما باید بدانیم

چگونه همان حرفی را که می‌خواهیم دقیقاً به

زبان- به قلم- بیاوریم. یعنی با حداقل کلمات

ممکن و با عناصر کاملاً ضروری یا ساختاری،

یعنی عناصری که حضورشان لازم و وافی به

مقصود باشد.

بهارلو می‌گوید: هر جزء کلام در یک متن

اصولاً جزء ضروری است و اگر کلامی زائد باشد

طبعاً جای یک جزء ضروری را گرفته است. بنابراین

اجزای کلام باید به همان ترتیبی به دنبال هم قرار

بگیرند که معنای کلام یا در واقع ضرورت متن،

اجاب می‌کند. هنر نویسنده این است.

احمدغلامی:

قصه، هستی یک داستان است

احمد غلامی در مورد اینکه مقدر می‌توان در

ساختار زبان تغییر تحول ایجاد کرد می‌گوید: این حد

و مرز تا آنجاست که جمله‌ای نادرست بیان نشود.

وی گرایش به پیچیده‌گویی و توآوری زبانی را

ناشئ از چند عامل می‌داند:گریز از سانسور،علاقه به

خلق فرم تازه ادبی،گریز از ابتدال و… راز جمله این

عوامل برمی‌شمرد.

غلامی در ادامه می‌گوید:این دخل و تصرفات

در زبان گاهی اجتناب‌ناپذیر است و به گسترش زبان

منجر می‌شود اما بعضی مواقع نیز جرات افراطی پیدا

می‌کند.

از ظلامی می‌پرسیم که چرا در موارد بسیار زیاد

این توآوری‌هایی توالد خواننده رمان ایرانی را زحشا

کنند؟ وی در پاسخ می‌گوید:

داستان یک هستی‌ای دارد که اگر این هستی نتوان

باشد،نه فرم نه زبان نمی‌تواند نجایش دهد و قلمه، هستی

داستان است.که اگر جلادرو بخته تابنده به هیچ

نمی‌توان آن داستان را خولدنی کرد.

غلامی ادامه می‌دهد:خوندن داستان مثل کندن

و شکنسن پوست کرده‌است، خواننده وحمت گذشتن

از سد زبان و درک فرم یک اثر داستانی را به خودمی‌دهد

تا به مغز و هسته اثر برسد اما اگر در نهایت به مغزی

برسد که ناخفته است حس می‌کند که زحمتش

بی نتیجه مانده است و از حاصل آن رضایت خاطر به

دست نمی‌آورد.

شهریارمندنی پور:

زبان تحت تأثیر شور و شوق

نویسنده است

شهریار مندنی پور زیر پانسخی مشابه با دیگر

نویسنده‌گان دارد.معتقد است حد و حدود دخالت در

زبان را خود اثر تعیین می‌کند.

وی می‌گوید: موقعی که

نویسنده گرفتار شوق نوشتن

می‌شود، زبانش نیز تحت تأثیر

آن شور و شوق قرار می‌گیرد

و به نحت تأثیر تئوری‌های از پیش

نوشته. وی ادامه می‌دهد:

مشکلی که در برخی آثار به چشم می‌خورد این است

که نویسنده به صورت مصنوعی اقدام به دخل

و تصرف در زبان می‌کند و موقیعاً موقت نمی‌شود.

آتجه می‌ماند، زبان فارسی

است

امانویسندگانی که به نوشتن اینکه‌ها آثار گرایش نشان

می‌دهند بر این گمان هستند که زبان فارسی ظرفیت لازم

برای بازی پیچیدگی‌ها و طریفات ادبیات داستانی ندارد و

بر این اساس نویسنده ناچار می‌شود برای پیچیدگی‌های

ذهنی خود فرم و زبان را متحول کند.

محمد بهارلو در این زمینه می‌گوید:این عقیده به نظر

من برت است و پیداست که از روی بی‌اطلاهی نسبت به

ظرفیت‌ها و قابلیت‌های زبان فارسی و امکان‌های نهایت

صرفی‌گویی‌این حکم کلی که زبان قدرنیست نیا‌های

تازه خود را چنانکه باید بر آورد در پایه ادبیات داستانی صادق

نیست. علت آن صرفاً به سنت هزاره شعر فارسی، که

نماینده عمق احساسات و عواطف درونی افراد انسانی و

فرهنگ ملی ما است. محدود نمی‌شود و به طوری که

می‌تواند حتی شعر فارسی، با آن همه قدمت و شایستگی

کثرت‌رگی واژگان و تنوع تغییر و نشیبه و استعاره و مجاز،

لفظ بخش کوچکی از ظرفیت‌ها و مقدرات پایی زبان

زنده فارسی را که می‌گمان یکی از توانترین زبان‌های جهان

در این زمینه است. در بر می‌گیرد و بی‌ایان می‌کند.

وی می‌گوید:مشکل اصلی ما که غالباً به تکرار و

تأکید هم بیان می‌شود، در زمینه زبان فلسفه و علم است.

طبیعاً تمامی مسائل فلسفه اروپایی و مقولات و مباحث علمی

و تکنولوژیک مدرن به زبان سنتی ما بیان کردنی نیست.

زبان فارسی با مفاهیم و اصطلاحات و واژه‌های جدید

تقریباً بیگانه است. بهارلو اضافه می‌کند: از نظر من زبان

فارسی، علی‌الاطلاخ یعنی زبان زنده گفتاری که شعرا

و نویسنده‌گان معاصر ما، به رغم در هم فشردن سد و

بند‌ها و کلیشه‌های خشکیده و پوسیده درین، هنوز

توانسته‌اند زبان نوشتار خود را با زبان گفتار، چنانکه لازم

است پیوند بزنند. شهریار مندنی پور نیز ضعف زبان

فارسی را رد می‌کند اما معتقد است این زبان به ناچار

تیزمند غبارزویی است.

وی می‌گوید: زبان در صورتی که فرهنگ قوی و

پویا باشد، بسیار نیرومند است و تاریخی جزئیات انحرافی

لفظه نخواهد دید.یک برعکس این شعبه‌ها مانند سیستم

صنعتی‌ای است که مشخص می‌کند کدام اثر می‌ماند

و کدام اثر باید حذف بشود. مندنی پور ادامه می‌دهد: ما در

زبان فارسی نیز مانند عصبان زبانی هستیم تا از نحو کهنه

شده و غازی که بر اثر سالیان بر آن نشسته نجات یابیم.

وی اضافه می‌کند: باید زبان‌گران این موضوع بوجه

به هر حال این تحرك و تحول، به‌شدت‌این کمک خواهد کرد.

احمد غلامی هم می‌گوید: سعی در توآوری افغانی

نیست که تازه در زبان تازه داده‌شده. روح این دوران، سبک

هنلی در شعر است که توجه بسیاری به اهمیت دور از

ذهن و سمبل‌های مختلف می‌شد و نقش اساسی در زبان

داشت اما از میان حلقه عظیم شاعرانی که دست به

تجربه‌اندوژی در این زمینه زنده نمانده‌اند. اندکی ماندگار

شدند. اما زبان نهایتاًاره خود را یافت و رشد و حرکت

خود ادامه داد.

تقدیر از مؤلفان کتاب‌های کهنوردی در همایش علمی - ورزشی گروه کهنوردی تهران

کتاب‌ها ؛ کوله‌پشتی‌ها و کوه‌ها

دو چادر کوچک کنار کوله‌پشتی و یک جفت کفش کوه و تعدادی وسایل و لوازم کهنوردی روی سن است و یک میزترتیب هم، اینجا اولین همایش علمی - ورزشی گروه کهنوردی تهران است، اینجا سالن شهید آوینی فرهنگسرای بهمن است، اینجا همه کهنورد دوست دارند و بالاخره اینجا جشن بیستمین سالگرد تأسیس گروه کهنوردی تهران است. در بروشوری که همزمان با ورود میهمانان داده می‌شود، فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی و نیز برخی از فعالیت‌های فنی و ورزشی گروه تهران درج شده که از جمله به همکاری این گروه با دانشران و عکاسان برای تهیه کتاب‌های مرتبط با کوهستان اشاره شده است. این جشن بهانه‌ای برای همایش علمی - ورزشی بهانه جشن است. هر همایش علمی - ورزشی بهانه جشن است. هر رابطه با ورزش است و در کنارش قدرشناسی از تلاش‌های پیشگوسان، مربیان و مروجان کهنوردی و در این میان توجه به مقوله کتاب‌های کهنوردی، اما متأسفانه با آنکه این رشته ورزشی سابقه‌ای بیش از ۸۰ سال در ایران دارد، تعداد کتاب‌های موجود در این زمینه (ترجمه و تألیف) شاید به ۵۰ جلد هم نرسد. علی‌مقام یکی از نویسندگان برگزار در این حوزه که تاکنون کتاب‌های کهنوردی در ایران، کوههای ایران مسیرهای جدید، کوه پیمایی در توجال، دریاچه‌های کوهستانی ایران و راهنمای صعود به قلل ایران را نوشته است می‌گوید: به رغم وجود گروه‌های متعدد کهنوردی در ایران، طیف بسیار کمی از همین کهنوردان هستند که دست به قلم‌اند، به عبارت دیگر در این عرصه بسیار بازر و بکر، ما با فقر یا کمبود نویسنده مواجه هستیم.

♦ در این عرصه بسیار بازر و بکر، ما با فقر یا کمبود نویسنده مواجه هستیم

دانش‌آموزی را آماده چاپ دارد. مقیم همزمان با تجلیل از دانشران و مؤلفان و هنرمندان عرصه کهنوردی، اسلایدهایی از کتاب دماوند (تصرالله کسرتایان) روی پرده سالن نمایش درآورد. با آنکه این مراسم با عنوان همایش علمی - فرهنگی برگزار شده است اما مجری برنامه و حضار کهنورد با دیدن هم آنگاه به شغف آمده‌اند که فرصت زیادی برای علمی نمودن مراسم نمی‌ماند اما شاید اهدای کتابی پشت‌نویسی شده از راینولد مستر کهنورد معروف ایتالیایی که نخستین فاتح کلبه قتل ۸۰۰۰ متری است، از طرف مهندس نوروزی یکی از پیشگوسان کهنوردی ایران به گروه کهنورد تهران، نقطه عطف این مراسم باشد، چرا که حتماً این کهنورد قدیمی چیزهای

دیگر برای هدیه داشته است، پس چرا کتاب؟ شاید نظر منظمی فرهادجو درباره کتاب، پاسخگوی این سؤال باشد. او که مدیر اجرایی انتشارات سپهر است می‌گوید: شاید کتاب‌های خوب در زمینه کهنوردی بهترین وسیله برای گسترش این ورزش باشد و از طرف دیگر کهنوردی در عین حال که آسان است، خطرناک هم می‌باشد و داشتن اطلاعات در کنار تجربه از هر خطری جلوگیری می‌کند و مطالعه کتاب‌های مناسب بهترین راه برای کسب اطلاعات است. سپهر هم که تاکنون سه کتاب دانستنی‌های کهنوردی، راهنمایی در کوهستان و کوههای ایران را منتشر نموده است، در صدد تهیه دایره‌المعارفی است که در آن کلبه کهنوردی را که طی ۸۰ سال اخیر فعالیت کهنوردی آن در این کتاب می‌نماید، این کتاب می‌تواند تاریخچه کهنوردی ایران هم باشد فرهادجو می‌گوید: تهیه این کتاب مقدور نخواهد بود مگر با همکاری همه کهنوردان که فراخوان آن در نیمه دوم سال ۸۲ اعلام می‌شود.

رضا زاغری دبیر کمیته همپالیانوردی هم از دیگر کهنوردان نویسنده است که در مراسم جشن بیستمین سالگرد تأسیس گروه کهنوردی تهران از خاطرات فتح اورست می‌گوید. او دو کتاب ماکائو هیولای سیاه و اورست کوهی فراز از ابرها را بر اساس خاطرات کهنورد تهیه و تنظیم کرده است.

زاغری معتقد است تعداد کتاب‌های چاپ شده در زمینه کهنوردی دومین جایگاه را بعد از کتاب‌های رزمی دارد و می‌گوید سال گذشته شش کتاب با عناوین فرهنگ کوه، کوههای ایران، تاریخچه کهنوردی، بهمن، القبان کهنوردی و آشنایی با بهمن منتشر شده است. او که خودش مطالعه زیاد و داشتن اطلاعات را در کسب موفقیت‌های بسیار مؤثر می‌داند می‌گوید: کهنوردی را از دو بعد می‌توان بررسی کرد. بعد فنی و بعد آگاهی. بعد فنی مربوط به تجربه است و حضور در کوه و بعد آگاهی را می‌توان با مطالعه تأمین نمود که این دو مکمل یکدیگر هستند.

زاغری که همین اطلاعات کسب شده از طریق کتب مختلف را رمز موفقیت خود در

دوره‌ها و کلاس‌های آموزشی می‌داند. برای تأیید صحبت‌هایش از دو کهنورد معروف مسنر ایتالیایی و کانو کشکای لهستانی یاد می‌کند و می‌گوید مسنر که اولین فاتح تمام هشت هزار متری‌های جهان است بیش از ۴۰ کتاب کهنوردی چاپ کرده است اما کشکای که دومین فاتح تمام قله‌های ۸۰۰۰ متری بوده فقط چند کتاب نوشته است اما همین عملکرد مسنر باعث شهرت خاصی شده است و همه کهنوردان جهان از او به عنوان یک حرفه‌ای به تمام معنا یاد می‌کنند و به اعتقاد من مهم‌ترین دلیل همین توانمندی در نویسندگی او بوده است.

معرفی و فروش کتب و نشریات کهنوردی از فعالیت‌های جنبی این جشن بوده است. در این مراسم کتاب‌های چون کوهپیمایی در توجال، راهنمای صعود به قله‌های ایران، غار و غارنوردی، دماوند و پال‌های، نگاهی نو به توجال و... در معرض دید قرار گرفته بودند اما نشریه کوه که فصلنامه‌ای تخصصی است شاید بیشترین مخاطب را داشت.

فصلنامه کوه به مدیریت سلاوی دکتر صالحی مقدم با شعار «نشریه دوستداران طبیعت»، شصتین سال انتشار خود را پشت سر می‌گذارد و تاکنون ۳۱ شماره آن چاپ شده است. گفتنی است گروه کهنوردان تهران نیز در سال‌های ۶۹ تا ۷۲ نشریه اوج را منتشر کرده که یک دوره صحافی شده آن در این نمایشگاه دیده می‌شود.

با آنکه این مراسم از طرف گروه کهنوردی تهران شکل گرفته است، شاهد حضور اکثر پیشگوسان گروه‌های مختلف کهنوردی هستیم و همچنین شاهد حضور آقایانی رئیس فدراسیون کهنوردی اما از فعالیت‌های علمی - ورزشی فدراسیون در این مراسم خبری نیست چرا که آقایانی می‌گوید با ۵۰ میلیون بودجه در سال برای همه فعالیت‌های فدراسیون و وجود مشکلات چاپ و نشر تنها عملکرد فدراسیون در حوزه کتاب، چاپ حداکثر ۵ عنوان کتاب بوده است و انتشار گاهنامه اورست، که طی این سال‌ها فقط هشت شماره از آن چاپ شده است.

آقایانی که معتقد است کتاب و مطالعه در همه بخش‌ها ضروری و راهگشاست از کم لطفی معاونت فرهنگی سازمان تربیت بدنی می‌گوید و اظهار می‌دارد شاید همکاری بیشتر آنها این فرصت را فراهم کند ما هم از مؤلفین و مترجمین حمایت بیشتری کنیم. مراسم جشن بیستمین سالگرد تأسیس گروه کهنوردی تهران به پایان می‌رسد در حالی که چند تن از سنگ‌نوردان گروه تهران روی دیواره مصنوعی در حال صعود و حرکات نمایشی هستند و همزمان به رسم یادبود پوسترهایی از لوازم کهنوردی به حاضران هدیه می‌دهند که شاید جای یک یا دو جلد کتاب در زمینه کهنوردی در این پوستر خالی باشد.

مؤلفان کتاب‌های ورزشی در همین مراسم، از کلبه کهنوردان در زمینه انتشار کتاب و چاپ نقشه دعوت به همکاری کرد، می‌گوید: کسب اطلاعات زمینی از کوهها به تنهایی کار مشکلی است و هدف من از دعوت به همکاری دریافت اطلاعات از تیم‌های کهنوردی درباره کوهها و مسیرهای مختلف است تا بتوانم آنها را در کتاب‌های بعدی معرفی کنم. این نویسنده کهنورد سه کتاب دیگر با نام‌های فرهنگ کوه، کوه یاز و کوهپیمایی

مؤلفان کتاب‌های ورزشی در همین مراسم، از کلبه کهنوردان در زمینه انتشار کتاب و چاپ نقشه دعوت به همکاری کرد، می‌گوید: کسب اطلاعات زمینی از کوهها به تنهایی کار مشکلی است و هدف من از دعوت به همکاری دریافت اطلاعات از تیم‌های کهنوردی درباره کوهها و مسیرهای مختلف است تا بتوانم آنها را در کتاب‌های بعدی معرفی کنم. این نویسنده کهنورد سه کتاب دیگر با نام‌های فرهنگ کوه، کوه یاز و کوهپیمایی

مؤلفان کتاب‌های ورزشی در همین مراسم، از کلبه کهنوردان در زمینه انتشار کتاب و چاپ نقشه دعوت به همکاری کرد، می‌گوید: کسب اطلاعات زمینی از کوهها به تنهایی کار مشکلی است و هدف من از دعوت به همکاری دریافت اطلاعات از تیم‌های کهنوردی درباره کوهها و مسیرهای مختلف است تا بتوانم آنها را در کتاب‌های بعدی معرفی کنم. این نویسنده کهنورد سه کتاب دیگر با نام‌های فرهنگ کوه، کوه یاز و کوهپیمایی

مؤلفان کتاب‌های ورزشی در همین مراسم، از کلبه کهنوردان در زمینه انتشار کتاب و چاپ نقشه دعوت به همکاری کرد، می‌گوید: کسب اطلاعات زمینی از کوهها به تنهایی کار مشکلی است و هدف من از دعوت به همکاری دریافت اطلاعات از تیم‌های کهنوردی درباره کوهها و مسیرهای مختلف است تا بتوانم آنها را در کتاب‌های بعدی معرفی کنم. این نویسنده کهنورد سه کتاب دیگر با نام‌های فرهنگ کوه، کوه یاز و کوهپیمایی

مؤلفان کتاب‌های ورزشی در همین مراسم، از کلبه کهنوردان در زمینه انتشار کتاب و چاپ نقشه دعوت به همکاری کرد، می‌گوید: کسب اطلاعات زمینی از کوهها به تنهایی کار مشکلی است و هدف من از دعوت به همکاری دریافت اطلاعات از تیم‌های کهنوردی درباره کوهها و مسیرهای مختلف است تا بتوانم آنها را در کتاب‌های بعدی معرفی کنم. این نویسنده کهنورد سه کتاب دیگر با نام‌های فرهنگ کوه، کوه یاز و کوهپیمایی

مؤلفان کتاب‌های ورزشی در همین مراسم، از کلبه کهنوردان در زمینه انتشار کتاب و چاپ نقشه دعوت به همکاری کرد، می‌گوید: کسب اطلاعات زمینی از کوهها به تنهایی کار مشکلی است و هدف من از دعوت به همکاری دریافت اطلاعات از تیم‌های کهنوردی درباره کوهها و مسیرهای مختلف است تا بتوانم آنها را در کتاب‌های بعدی معرفی کنم. این نویسنده کهنورد سه کتاب دیگر با نام‌های فرهنگ کوه، کوه یاز و کوهپیمایی

مؤلفان کتاب‌های ورزشی در همین مراسم، از کلبه کهنوردان در زمینه انتشار کتاب و چاپ نقشه دعوت به همکاری کرد، می‌گوید: کسب اطلاعات زمینی از کوهها به تنهایی کار مشکلی است و هدف من از دعوت به همکاری دریافت اطلاعات از تیم‌های کهنوردی درباره کوهها و مسیرهای مختلف است تا بتوانم آنها را در کتاب‌های بعدی معرفی کنم. این نویسنده کهنورد سه کتاب دیگر با نام‌های فرهنگ کوه، کوه یاز و کوهپیمایی

پژوهشگر و مصحح

با عنایت‌الله مجیدی پژوهشگر و مصحح

احیای اثر محمدعلی‌خان رشوند حاکم رودبار الموت

عبایت‌الله مجیدی متولد ۱۳۲۲الموت است که هم اکنون س‌زولیت کتابخانه مرکز دایرالمعارف بزرگ اسلامی را به عهده دارد مجیدی در رشته متون (حقوق اسلام) تحصیل کرده و آن چنان که خودش می‌گوید از سال ۱۳۴۵ به این طرف کتابدار بوده تاکنون چندین جلد کتاب از این پژوهشگر به چاپ رسیده که در این گفت‌وگو به آنها اشاره شده است. **مصحح کتاب مجیدل رشونده** و چاپ آن بهانه اصلی این گفت و گفت است.

رسیده‌ام که بزودی در این کتاب خواهم نوشت.
به گمان شما با این بی‌سروسامی چه عاملی باعث می‌شود که پژوهشگری مثل شما به تاریخ محلی خود بپردازد؟
مناشئت از نوع علمی علاوه براینمایه یافته نیستند که ما بخوایم برنامه‌ریزی معاصر روی آن داشته باشیم.مراکز آن که درباره انتشار این نوع کارها فعالیت کند وجود ندارد. اگر علاقه شخصی را هم از این اوضاع بگیریم دیگر هیچ چیز وجود ندارد.داشتن اصل قضیه در این نوع کارها سرمایه‌گذاری یک سازمان خاص است که وجود ندارد.به لحاظ شخصی در این گونه کارها ما نیست‌ه‌ای وجود دارد. مثلاًمن سابقان سال در الموت وودام و خورشیدخانه هستم. وطن دوستی هستم.ازطرف دیگر تازه‌ده‌سنگی در دانشگاه وودام برمی این کار تری جاسمی صرف کردم اما مناسفانه تأمین وجود ندارد.علاوه به وطن ویرم و بی‌اعت می‌شود که به دنبال کار کشیده شوم. عقایدی که باعث شده من درباره میمون دژ به تاشچی دیگر برسم برایم سیراب کننده است. همین

آقای مجیدی چگونه می‌شود از جهت اطلاع‌رسانی در این نشریه به دوستان پژوهشگر محلی خدمت بیشتری رساند؟
یک تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام. اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام. اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

آقای مجیدی وقتی که در میان دوستان از شما نام برد می‌شود حتماً از کتاب مجیدل رشونده هم سخی به میان می‌آید.ماجری این کتاب چیست؟

مجیدل رشونده کتابی است که به قلم محمدعلی خان رشونده نوشته شده.در آن کتاب واقع تاریخ سال‌های ۱۳۷۱ تا۱۳۷۴قمری،به رشته تحریر در آمده.گزارشاتی درباره رودبار الموت و تاریخ محلی و احوای اطراف آن از جمله شهرستاق قزوین شکل داده این کتاب هستند.

ظاهراً شما به عنوان مصحح به گونه‌ای این کتاب را احیا کرده‌اید آیا دلیل و تضریری هم در شکل کتاب صورت گرفته یا خیر؟

من فقط کتاب را مصحح و مقدمه‌ای شصت صفحه‌ای از شرح حال رشوند و همچنین فهرست عناوین آن را تدوین کرده‌ام.

رشونده کیست و چه حضور مؤثر تاریخی در آن نواحی داشته‌است؟

رشونده رئیس اهل رودبار رودبار الموت و حاکم آنجا بوده و خاطرات خودش از جریان‌ات تاریخی خودش را روی کاغذ آورده این کتاب کتاب پرمحتوایی است.لشتمن جلد دومش را چاپ کردم و جلد اول آن هنوز به چاپ نرسیده. تاکنون این صفحه روی کتاب‌های تاریخی محلی است که مناسفانه نادیده گرفته می‌شوند.شما به عنوان یکی پژوهشگر بومی چه‌کاره این شاهه پویشش را تا چه اندازه با اهمیت می‌بینید؟

بله.منافسانه تاریخ محلی گاهی مرقع کم اهمیت دیده می‌شوند.باید توجه کرد که اگر تاریخ محلی نباشد نمی‌توان آن‌گونه که باید و شاید صاحب یک تاریخ عمومی

دیوارهای گالری نقاشی کسرابی یا تابلوهای طراحی، نقاشی و اشعار و آیه‌های پوشیده شده‌اند. بر قسمتی از گالری تابلوهایی قرار دارد که چوبل و یک مجموعه شعر از محمدحسین کسرابی (کسری) با در خود دارد و در گوشه‌ای از این گالری ساز ویلن یوی خاک می‌خورد.حالا محمدحسین کسرابی بیشتر در زمینه سرودن شعر و انجمن‌های ادبی، فرهنگی، هنری فعالیت می‌کند.

وی شاعر ۱۲ مجموعه شعر، مدیر انجمن ادبی، فرهنگی، هنری و انتشاراتی کسرابی و رئیس کمیته ادبی انجمن مراکز فرهنگی، هنری کشور است.

دیوارها زندگی و سابقه فعالیت‌های هنری خود بگوید. بر سال ۱۳۲۰ در اسفهان چشم به جهان گشودم در پایان تحصیلات متوسطه برای ادامه تحصیل به تهران آمدم و در سازمان بهیبه‌های اجتماعی و وزارت کار و امور اجتماعی استخدام شدم تا اینکه سه سال قبل از انقلاب با توفیقات کامل و نشرفات فراوان به افتخار بازنشستگی

نائل آمدم.دستی به قلم دارم و تابلوهای می‌کنم.طبع دارم و سروده‌هایی که مکنگی چاپ شده‌اند و آشنایی با آن‌ها وجود ویلن.

از چه زمانی سرودن شعر را آغاز کردید؟

در دوران جوانی شعر به اتمه اظهار و مهن عزیز دانشم و سرانجام دل به عشق محبوبی بستم که گذشت روزها ما را از یکدیگر جدا کرد.سوز مجربان و درد فراوان هوشیار به واقعی شعر ادامه داد.در اسفهان بازنشستگی چه‌برای دیگر از سروده‌هایم منجلی شد اما ماآخر می‌هم از انقلاب فرصت یافتیم که به این مسأله هر دو سامانی بدهیم. در همین حال با انجمن‌های ادبی هم در ارتباط بودم و نتیجه نهایی، چاپ نخستین مجموعه شعر بود که چون مورد استقبال قرار گرفت، انگیزه برمی‌تری پیدا کردم و تا

این حرکت در دام فراموشی بفتند. باید برای استمرار اینگونه حرکت‌ها سرمایه‌گذاری شود، به گمان من هدف این صفحه باید بیشتر بر روی چه دادن ناسران و مراکز فرهنگی به این نوع کتاب‌ها متمرکز باشد. باید تبلیغات لازم به عمل آید.آهنگی که سرمایه‌های مادی و معنوی در اختیار دارند حمایت خود را از این نوع کارها اعلام کنند. پس باید نشست و فکر و کرد که چگونه می‌توان این کار را ادامه داد.

شما گفتید که کتاب مجیدل رشوند فروش خوبی داشته، آیا این فروش خوب به نفع ناشر تمام شده یا مؤلف هم بی‌نفعی نمانده؟

یک موقع هست که شما یک کار الگویی انجام می‌دهید و هیچ چندمشتاقند ندارید. ممکن است من تمام هم و غم خود را بگذارم تا به بوم بر خودم ادبی اثری کرده باشم. اما فرض کنید این موضوع درباره شخص دیگری صدقات داشته باشد و به نام و آن آن بپایندد. وقتی من آثاری انتشار برونبارم کتاب میمون دلوحسین می‌کرم ایشان قرار دستور دادند که این کار چاپ نشود. اما باید همیشه که این موضوع درباره همه این گونه است؟ بنابراین هم اکنون هیچ مرکز فرهنگی وجود ندارد که نوسنده‌ای را اذاع کنند.

اگر حرفی بمانی مانده بفرمایید.
کار فرهنگی کار استی که هر دولتی به انجام آن افتخار می‌کند. و من امیدوارم که کار شما این نوع را به جامعه فرهنگی بدفع که اهمیت این کارها را باندند. باید دیداری ایجاد کنید.

مورد استقبال و لطف مردم عزیزمان قرار گرفته است. **انجمن ادبی فرهنگی کسرابی** که شما موسس و مدیر آن هستید از چه زمانی فعالیت خود را آغاز کرده است؟

این انجمن حدود چهار سال است که رسمت پیدا کرده و جز معدود انجمن‌هایی است که علاوه بر دانشن محلی مستقل - به طور تقریب همه روزو به روی مشتاقان شعر و ادب آفرین می‌کشاید و در کنار فعالیت‌های رسمی و نشست‌ها و ادبیل‌ها و بزرگداشت‌هایش، معمولاً ودیانت شعر و ادب به طور خودجوش اینجا هم آید و جلسات انس، شعرخوانی و تبادل نظر تشکیل می‌دهند.

شما ریاست کمیته شعر و ادب انجمن مراکز فرهنگی و هنری کشور را - که مبروری که فیروزی است و اخیراً فعالیتش را آغاز کرده است - به عهده دارید، درباره فعالیت‌های این مرکز توضیح دهید.
انجمن‌ها و مراکز فرهنگی، هنری و ادبی کشور خوشبختانه بسیارند، به طوری که حدود ۱۰۰۰۰برنده در حال حاضر در اداره کل رسیدگی به امور مراکز فرهنگی در دست رسیدگی و اقدام است و تلاش ما در جهت ایجاد هماهنگی هر چه بیشتر، برای خباط‌های دقیق‌تر، تأمین محل برگزاری جلسات در فرهنگسراها برای انجمن‌های ادبی می‌باشد. که با تنظیم گزارشات لازم و پیگیری‌های مداوم آن‌ها تا ارائه دقیق رقیق و احسان خواهد شد.

انتشارات کسرابی از چه زمانی آغاز به کار کرده است و چه کتاب‌هایی را منتشر می‌کند؟

انتشارات در واقعیت سال ۷۲ به ثبت رسیده و عمده فعالیتش در نشر کتاب کمک درسی و نشر خودمان است. البته مجموعه‌های شعر سایر شعرا نیز به چاپ رسیده است.

در حال حاضر چه آثاری را در دست تهیه دارید؟
فلاچ چهار کتاب تضمین از اشعار شعرا قرن چهارم تاکنون، نقش زن و مادر، امانان راستین و کتیبه شعر را برای چاپ آماده می‌کنم.

رسیده‌ام که بزودی در این کتاب خواهم نوشت.
به گمان شما با این بی‌سروسامی چه عاملی باعث می‌شود که پژوهشگری مثل شما به تاریخ محلی خود بپردازد؟
مناشئت از نوع علمی علاوه براینمایه یافته نیستند که ما بخوایم برنامه‌ریزی معاصر روی آن داشته باشیم.مراکز آن که درباره انتشار این نوع کارها فعالیت کند وجود ندارد. اگر علاقه شخصی را هم از این اوضاع بگیریم دیگر هیچ چیز وجود ندارد.داشتن اصل قضیه در این نوع کارها سرمایه‌گذاری یک سازمان خاص است که وجود ندارد.به لحاظ شخصی در این گونه کارها ما نیست‌ه‌ای وجود دارد. مثلاًمن سابقان سال در الموت وودام و خورشیدخانه هستم. وطن دوستی هستم.ازطرف دیگر تازه‌ده‌سنگی در دانشگاه وودام برمی این کار تری جاسمی صرف کردم اما مناسفانه تأمین وجود ندارد.علاوه به وطن ویرم و بی‌اعت می‌شود که به دنبال کار کشیده شوم. عقایدی که باعث شده من درباره میمون دژ به تاشچی دیگر برسم برایم سیراب کننده است. همین

آقای مجیدی چگونه می‌شود از جهت اطلاع‌رسانی در این نشریه به دوستان پژوهشگر محلی خدمت بیشتری رساند؟
یک تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام. اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام. اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

کتاب تعداد کارهایی که معمولاً می‌شود کتاب‌های

موضوعی و روزگزار است.فرض کنید در جامی از اثری یا

نوسنده‌ای یا نرهمی نوی شده،تشفیقی می‌شود وتمام.

اگر این نوع کارها استمرار نداشته باشد به سرانجام

نخواهد رسید. باید تمام هدف کتاب هغه این باشد که

مراجعه به کتابخانه‌ها و کتابفروشی‌های شهر خمین، طی دو ماه اخیر افزایش یافته و جوانان، نوجوانان و خانم‌های خانه‌دار برای مطالعه اشتیاق قابل توجهی از خود نشان می‌دهند. یکی از کتابفروشی‌های باسابقه خمین، ضمن بیان این نکته، می‌گوید: اخیراً برخی از رزبانان، کتاب‌هایی را از ما سراغ می‌گیرند که مدت زیادی از انتشارشان نمی‌گذرد و در تهران قابل دسترسی هستند.

مقصود از دامه صحبت‌های خود می‌گوید این موضوع، ما کتابفروش‌ها را تشویق می‌کند که در کار خود جدی‌تر باشیم و خدمت بیشتری به فرهنگ کتابخوانی و اهل کتاب و مطالعه انجام بدهیم.

این کتابفروش، درباره پیشینه فرهنگی خمین و مردم آن می‌گوید: فرهنگ هنر در این شهر از سابقه‌ای خوب و بلندمدت برخوردار است، اگر چه امکانات موجود این خطه، نمی‌تواند به‌طور کامل، جوایگوی نیاز مردم و هنرمندان باشد.

وی در ادامه توضیح می‌کند: زمان، کتاب‌های تاریخی، سیاسی و دینی از جمله کتاب‌هایی هستند که بیشترین خواهان را در خمین دارند. اما به دلیل مشکلاتی که وجود دارد و بخشی از آن به سیستم توزیع برمی‌گردد، ما مانفائقه قادر نیستیم همه کتاب‌های مورد نیاز را به موقع به دست مشتریان خود برسانیم.

یکی از مراجعان به این کتابفروشی، ضمن اشاره به مشکلاتی که در این شهر برای اهل کتاب وجود دارد، می‌گوید: اولین موردی که در بدو ورودمان به مراکز فروش کتاب، نوری توکمان می‌زد، قیمت نسبتاً بالا کتاب‌هاست. وی که خود را دانشجو معرفی می‌کند، در ادامه می‌گوید: قیمت بالای برخی از کتاب‌ها، فرصت خواننده شدن را از آنها سلب می‌کند

سیبازی از کتابخوان‌های خمین برای بهرمنند شدن از کتب مورد علاقه خود به استفاده از روش موسوم به «کتاب کرایه‌ای» روی آورده‌اند. تعدادی از این افراد، عده استفاده از وی روش را کرایه قیمت کتاب‌ها عنوان کردند.

یکی از افرادی که برای دریافت کتاب کرایه‌ای به یکی از کتابفروشی‌های خمین مراجعه کرده بود، به خبرنگار ابرنا گفت: هزینه خرید کتاب‌های ویژه کتاب‌های رمان افزایش یافته از این روایک کرایه‌ای بهترین روش تهیه کتاب است. خانم محمدی افزود، با هزینه خرید یک کتاب می‌توان در این روش از تعداد بیشتری کتاب استفاده کرد.

وی گفت: کتابخانه نیز بسیاری از کتاب‌های مورد نظر ما را ندارد از این رو به کرایه کتاب تمایل بیشتری دارم.

یکی دیگر از مراجعان به این کتابفروشی گفت: باروش کتاب کرایه‌ای، دسترسی به کتاب‌ها راحت‌تر است و علاوه بر این با هزینه کمتری می‌توان کتاب‌های بیشتری خواند. خانم ناسری افزود، این روش در جلب افراد برای مطالعه خیلی مؤثر است زیرا هر کتابی را که بخوانند می‌توانند کرایه کنند وی علت استفاده کردن از کتاب‌های کتابخانه عمومی خمین را بدین‌توجه در کتاب‌های رمان این کتابخانه عنوان کرد.

مسئول کتابفروشی در خمین نیز گفت: با استفاده از این روش تعداد کتابخوان‌ها افزایش پیدا می‌کند.

محمد طهاریان افزود، به علت کاهش قیمت کتاب به یک ششم قیمت اصلی در این روش، تعداد استفاده‌کنندگان از کتاب بیشتر می‌شود.

وی گفت: کتاب کرایه‌ای به خانواده‌های کم درآمد کمک می‌کند تا امکان مطالعه برای فرزندان آنها بیشتر شود. طهاریان افزود، متقاضیان استفاده از روش کتاب کرایه‌ای بیشتر خواهان کتاب‌های رمان و تاریخی هستند. این کتابفروش اظهار داشت، کتاب کرایه‌ای بیشتر برای تشویق افرادی به سوی مطالعه صورت می‌گیرد و در مرحله بعد سود آن برای کتابفروشی‌ها مدنظر است.

طهاریان گفت: این کتاب‌ها به مدت دو تا چهار روز کرایه داده می‌شوند و کسانی که از این کتاب‌ها استفاده می‌کنند باید در نگهداری آنها نهایت دقت را به عمل آورند.

خمین و کتاب

و باید برای این تقسیمه فکری شود.

وی در ادامه توضیح می‌دهد: خمین موضوع گرانی کتاب باعث شده است که مردم خمین، برای پر کردن اوقات مطالعه و بهره‌مندی از فرهنگ مکتوب، به پدیده کتاب‌های اجاره‌ای رویبازند، یعنی در ازای مبلغی که به کتابفروشی‌ها می‌پردازند، کتاب یا کتاب‌هایی را در مدتی مشخص شده، خودمهره داشته باشند. وی می‌افزاید: البته به نظر من، این روش، روش بدی نیست، چراکه

خود من، با استفاده از خمین روش، توانسته‌ام عده زیادی را به سمت کتاب و مطالعه، سوق دهم.

اما یکی دیگر از کتابفروش‌های شهر خمین می‌گوید: در بلندمدت، ضرر اجاره دادن کتاب، متوجه شخصی کتابفروش و حتی ناشر می‌شود.

وقتی چند و چون موضوع را بیشتر از وی جویا می‌شویم، می‌گویید کتاب هم مثل دیگر کالاها آسیب‌پذیر است، حتی می‌توان گفت که ظرفیتش از کالاهای دیگری است که می‌توان آنها اجاره داد و نهایتاً در دست این و آن، فرسوده و نازل می‌شود و از کیفیت ظاهری اولیه فاصله می‌گیرد.

عزت تأکید می‌کند: این امر، در نهایت حتی برای ناشران هم خیلی جالب نیست، زیرا به جای اینکه مثلاً صد نسخه از یک کتاب به فروش برسد، یک نسخه کتاب

کتابخوان‌های خمین به روش «کتاب کرایه‌ای» روی آورده‌اند

وی افزود، کتاب‌های کرایه‌ای دیگر به فروش نمی‌رسند زیرا به صورت دست دوم درآمده‌اند.

مسئول اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی خمین هم در این مورد گفت: مردم به روشی معقولی که روی به کتاب خواندن می‌یازند، پسندیده است، حال چه از طریق کتابخانه و چه از

طریق کرایه کتاب، مورد علاقه خود از کتابفروشی‌ها.

سیدمحمدی سفر آردی در گفت‌وگو با خبرنگار ابرنا بیان کرد: اگر افرادی برای مطالعه به کتابخانه‌ها مراجعه کنند، بهتر است زیرا امکانات کتابخانه‌ها بیشتر است و فضای مناسب‌تری هم دارند.

سفر آردی افزود، حسن کتاب‌های کتابخانه این است

صدبار خوانده می‌شود این کتابفروش، با اشاره به اینکه هم اکنون، ۴۰ کتابفروشی، یک کتابخانه عمومی و یک کتابخانه وابسته به مؤسسه نشر و تنظیم آثار امام خمینی (ره) در شهر خمین فعال هستند، می‌گوید: موفق‌ترین کتابفروش، کسی است که خودش اهل خواندن و تحقیق باشد و بتواند درباره محتوای هر یک از کتاب‌ها، با مشتریان بحث و تبادل نظر نماید.

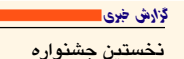
وی که در یکی از روزهای هفته، در معازره نسبتاً بزرگش، یک انجمن کوچک فرهنگی را راهی می‌کند، می‌گوید ما در این انجمن، شعرها، قصه‌ها و آثار کلمی همدیگر را می‌شنویم و رایج به آنها بحث می‌کنیم. بقوی، دانشجوی دیگری که گاه برای خرید کتاب، به این کتابفروشی می‌آید، می‌گوید: به نظر من، در پارک‌ها هم باید کتابخانه یا کتابفروشی‌هایی کوچک دایر شود و مخاطب احساس کند که کتاب، عوارزه در کنار او است.

با به تعبیری دیگر، همه جا می‌شود کتاب خواند.

وی می‌گوید: کتابفروش هم مانند سایر اقشار جامعه، باید به فکر سود مالی خود نیز باشد و این نکته درست نیست که از این قشر، صرفاً توقع فرهنگی داشته باشیم، زیرا کتابفروش هم مثل و خرچی دارد و زندگی‌اش را از این طریق، می‌گذراند.

این دانشجو در ادامه صحبت‌هایش تصریح می‌کند: گران بودن کتاب‌ها در مقابلسه سایر کالاهایی که روزانه به مردم عرضه می‌شود، اصلاً قابل درک، به نظر من بعضی‌ها برای این نخوانند، بهانه‌هایی می‌تراشند که گزاش کتاب، یکی از آنهاست.

وی می‌گوید: اینطور نیست که خود من یادوستم که اغلب دانشجو هستند، برای خرید کتاب، مشکل مالی نداشته باشیم. اما نباید اینطور هم تصور شود که آدم‌های برتری از قای فکر و ذهنه‌ای ندارند یا یک مایه بگزارند.

گزارش خبری

نخستین جشنواره نشر شب‌آویز برگزار شد

از ۱۱ تا ۲۸ تیرماه، جشنواره بزرگ نشر شب‌آویز در باشگاه هنرمندان و نویسندگان شهر تهران برگزار شد.

در این جشنواره که به‌تخص نامشکله آثار نشر شب‌آویز بود، بیش از ۵۰۰ عنوان از کتاب‌های این انتشارات که عمدتاً در نمایشگاهها و جشنواره‌های مختلف جزایر کتب گردهم‌بوند و نیز ارسال تصویرگری کتاب‌ها، به نمایش گذاشته شد.

فریده حاجتبری مدیر نشر شب‌آویز در گفت‌وگو با خبرنگار ما گفت: من تنها نثاری هستم که کتاب تألیفی را با تصویرگری کاملاً ایرانی چاپ می‌کنم و می‌توانم بگویم کیفیت کتاب‌هایم از سایر ناشران بهتر است. بنابراین فکر کردم بهتر است این کتاب‌ها را در معرض نمایش قرار دهم.»

وی با بیان اینکه هر ناشری غیر از انتشارات کتاب، وظایف فرهنگی دیگری نیز دارد، گفت: هدف اصلی برگزاری چنین جشنواره‌هایی این است که ناشران، به غیر از انتشارات کتاب، در جهت گسترش فرهنگ کتابخوانی قدم بردارند، و به نظر من وظیفه هر ناشر است که اگر امکاناتی دارد چنین برنامه‌هایی را برگزار کند.

بویژه در فصل تابستان که به‌جمله وقت بیشتری برای خواندن کتاب دارند، برگزاری چنین جشنواره‌های بسیار مؤثر است.

وی با بیان اینکه هر ناشری غیر از انتشارات کتاب، سال‌ها برگزار می‌کند، می‌افزاید: نشر شب‌آویز یک مؤسسه کتاب است و فعالیت اصلی آن، امکانات مالی ندارد که هر چند وقت یک‌بار چنین جشنواره‌هایی را برگزار کند اما امیدوارم این جشنواره‌های بزرگ، سایر ناشران را بلند،

از برنامه‌های چنین این نمایشگاه می‌توان به آموزش تک‌بک لیل‌الحمیم، آموزش چهارپه‌په‌بازی، نسیم آزادی، علی‌عانه‌کن، علی‌مقاری، نقشه احمدزاده و فریاد شمعوی و آموزش نقاشی آقای حقیقی و نسیم آزادی اشاره کرد.

همچنین در این جشنواره برنامه‌های متفاوتی از جمله: قصه‌خوانی، شعرخوانی، مجسمه‌سازی، بازی‌های سنتی و… برگزار شد و نویسندگان و تصویرگرانی که آثارش شب‌آویز منتشر شده، هم‌گام چه‌جا فراهم‌کنند. در این جشنواره مسابقات خوشی را برای کودکان نیز برگزار شد.

از نویسندگان و شعرخوان معروفی که در کارنامه‌های قصه‌خوانی و شعرخوانی شرکت داشتند، توان مصطفی رحماندوست، محمدرضا شمس، جمال‌الدین کریمی، محمدرضا یوسفی و مه‌دخت کشکولی را نام برد.

محمدالله عربی

اطلاع‌رسانی، پنجاه درصد تخفیف و سرویس رایگان

آنکه روزانه دهها نفر تماس تلفنی می‌گیرند و درباره آن آنگهی ما سؤال می‌کنند و با به صورت حضوری به فروشگاه می‌روند.

این مدیر انتشارات که بیش از بیست سال در امر تهیه و فروش کتاب مشغول دارد معتقد است: با اطلاع‌رسانی خوب، می‌توان مخاطب را آیدآگرد. وی در همین راستا افزود: چاپ آنلاین را فراهم کرده است که در آن کلیه کتاب‌های چاپ‌شده طی سه ماه معرفی در حوزه کتاب‌های آموزش زبان را معرفی می‌کند. او امیدوار است که اولین کتابش، بتواند معرفی کتاب‌های زبان ناقل از مهم‌مآام آماده شود.

از جمله فعالیت‌های این انتشارات تهیه کاتالوگی است که بیش از ۲۰۰۰ عنوان کتاب در حوزه کتاب‌های آموزش زبان‌های خارجی را معرفی می‌کند. اما شاید نکته‌ای که خیلی قابل توجه باشد این است که انتشارات جنگل کلیه کتاب‌هایش را در مرکز بخش یا ۵۰ درصد تخفیف عرضه می‌کند و سایر کتاب‌ها را با ۳۰ درصد تخفیف می‌فروشد.

موسس رایگان کتاب نیز از دیگر فعالیت‌های این انتشارات است؛ در هر هفته تهران که هشتاد یک‌پاک‌نظف می‌تواند حتی یک‌جمله‌کتاب سفارش بدهد، تا چند ساعت بعد از آن کتاب را در اختیار داشته باشد.

رنگ‌های کار شده در نابلوهای تبلیغاتی روپوری بازارچه کتاب آنتقدر متوجه هستند که چند لحظه‌ای هر عابر را متوقف می‌کند تا بداند نابلوها چه چیزی را معرفی و تبلیغ می‌کنند. وقتی می‌بینی و می‌خوانم که معرفی و تبلیغ کتاب‌های آموزش زبان خارجی انتشارات جنگل است، تعجب می‌کنم. تبلیغ کتاب روی بیلبوردها، آن‌هم مربوط به کتاب‌های خارجی؟ و با این قیمت بالای بیلبوردهای تبلیغاتی؟

گرچه به قدرت تبلیغات آگهه هستم، اما تبلیغ کتاب آن‌هم در این فصل، آن‌هم کتاب‌های کمک آموزشی زبان چقدر می‌تواند مفید باشد؟ سجاد مدیر انتشارات جنگل در جواب این سؤال می‌گوید: به اعتقاد من در ایران تعداد افراد اهل مطالعه زیاد است و شاید یکی از مشکلات موجود این است که اطلاع‌رسانی در حوزه کتاب ضعیف است و مخاطب‌های واقعی تحت پوشش اطلاعات به‌ویژه و خوب قرار نمی‌گیرند. انتشارات جنگل که از علاه گذشته دست به این اقدام زده، تجربه خوبی هم گرفته است. وقتی از مدیر انتشارات می‌سرس از کجا فهمیده‌اید که این تبلیغات مؤثر بوده است، می‌گوید: نتوانش همین که خود شما تماس گرفتید و دیگر

سیوا سامانی

تلاقی دانش آموزان و مطالعه

امور کتابخوانی وجود ندارد، می گویند: حضور کارشناس درانجام فعالیت‌های منطقه‌ای و محلی معنا دارد و از آنجایی که حوزه فعالیت‌های مستاده تعقیب سیاستگذاری و برنامه‌های بلندمدت است نیاز به کارشناس نیست».

تغییرنظام آموزشی کاری است بلندمدت و نیازمند به تحقیق و پژوهش، بنابراین نمی‌توان به آن به عنوان راهکاری مناسب در کوتاه‌مدت نظر انداخت پس جایگزین کردن طرحی مناسب اجتناب‌ناپذیر است، اما موسوی مدعی است،اجرای طرحی مستقل و ویژه در خصوص ارتقای سطح مطالعه دانش آموزان نه تنها جلوگیری‌ناپذیراست بلکه اعتقادی به تأثیرگذاری چنین

طرح‌هایی هم ندارد چون فلسفهٔ آموزش و پرورش کتابخوانی است و تمام برنامه‌هایش در راستای ارتقای مطالعه و پژوهش دانش آموزان است،از فعالیت‌های فوق برنامه مثل برگزاری مسابقات فرهنگی تا بازسازی و بهسازی کتاب‌های درسی،پس چنانچه خرده‌بسته‌ها (نظام آموزشی- ارزشیابی، برنامه‌های فوق‌العاده و…) اصلاح شود قطعاً روند رو به رشدی را در امر مطالعه خواهیم داشت.

موضع صریح وی درباره اجرای طرح ویرانه‌های مستقل در خصوص کتاب و کتابخوانی جایی برای سرآغ گرفتن از طرح «کتابخانه کلاس» نمی‌گذارد، طرحی که ۲ سال پیش آن زمانی که هنوز حوزه فعالیت‌های فرهنگی مقاطع دبستان و راهنمایی در درش این معاونت گذاشته نشده بود، مطرح شد، طرحی که در آن هر کلاس مقطع ابتدایی یا داشتن کتابخانه‌ای کوچک محلی، حرکتی نو و تجربه‌ای مفید ایجاد می‌کرد و ماسخن نگفتن مدیر این معاونت را دویاره این طرح به حساب مردن

«امیرحسین» پس‌رغم ۱۰ساله‌ام می‌گوید: بروس‌لی را انتخاب می‌کنم چون قدرتش خیلی زیاد است، همه را می‌زند، بازی اکویمیت در دستگاه PlayStationتا مانع برای رفتن او به خیابان و بازی بروی آسفالت داغ در این روزهای گرم تابستان است.

«بروس لی» همه دشمنانش را می‌زند؛ مرد عکوتوبی، مرد آهنی و…، سو بافانان و مجو شدن هر کدام تصویر مردمانی در ذهنم شکل می‌گیرد که جویایی قانع‌کننده‌ای برای من است و بی‌غبارت «امیر حسین» به کتاب‌های هدیه کرده‌ام ن‌دارند.

مرحله آخر… «بروس لی» می‌برد و در آسمانی پر از فشفشه‌های رنگی پرویزش را برای چندمین بار جشن می‌گیرد، در واقع او و دیگر دوستانش سال‌هاست که از پشت قاب تلویزیون پرویزشان را جشن می‌گیرند. خانواده و آموزش و پرورش در یهه اصلی این نمایش تلخ هستند. آموزش و پرورش را انتخاب می‌کنم به نه خاطر اینکه ساعت‌ها و فصل‌های حساسی از این نمایشنامه مربوط به آن است، بلکه به خاطر داعیه‌ای است که درباره ارتقای فرهنگ نونهالان و نوجوانان ما دارد. در این پرده نمایشی هزار تو، بازیگرانی سعی دراز بین بردن موقع مطالعه دارند، اما آنچه در این کش و قوس تلاش‌ها چشمگیر است، عدم هماهنگی و وحدت رویه میان این فرهنگ‌مداران و اندیشه‌ورزان است، که گاه همچون دو خط موازی هم‌مسیر در پیش گرفته شده و راهی می‌کنند.

مختار موسوی معاون آموزش عمومی و امور تربیتی، تغییر برنامه درسی را تأثیرگذارترین عامل در امر کتابخوانی دانش آموزان دانست؛ وی کتاب محوری را که مبتنی بر محتوای کتاب درسی است و نظام ارزشیابی نمره‌ای را دو عامل مهم در عدم علاقه به مطالعه و جست‌وجوی شناسد. آموزش و پرورش با قبول این سیستم آموزشی تغییر در برنامه درسی آغاز کرده است به گونه‌ای که کتاب درسی تنها بخشی از برنامه درسی و امتحانات است و کتاب منابع غیر درسی است که توسط معلم با در پایان کتاب درسی معرفی می‌شود.

موسوی در پاسخ به اینکه چرا در دفتر برنامه‌ریزی امور فرهنگی این معاونت کارشناس کتاب، پژوهش و

کُل آموزش و پرورش شهر تهران می‌رسند که به عنوان مثال در بند ۹ این نامه آمده است: در پی انتقال و انعکاس مشکلات کتابداران پاسخ ادره کل همواره این بوده است که در صورت وجود مشکلات با حداقل ۳۰۰۰ جلد کتاب، یک بست کتابدار مطالعه و برای سایر فعالیت‌های کتابداری از وجود دانش‌آموزان استفاده کرده، لذا خواهشمندم با صدور مجوز صادره هر رفع اشکالات فوق اقدامات لازم به عمل آید. علم حل این مشکلات، حکایت از امانه نداشتن این قیل نامه‌ها دارد پس به حق یا ناحق از برپا کنندگان «مناجیث دانش آموز برتر کتابخوان و کتابداران فعال مدارس متوسطه کشور» تشکر می‌شود، آلتی که برای قدرانی، دست کتابداران پیشکسوت را در تاریخ ۱۷ آبان ۱۳۸۱ فشرده!

اهمیت و جایگاه پژوهش و تحقیق در هیچ‌کس پوشیده نیست و واضح و مبرهن است که دنیای فعلی جایی برای حرکت‌های آزمون و خطا نمی‌گذارد، این جمله ساده‌الگانه نسبتاً جامع از ارزش واقعی تحقیق در جامعه ماست.

«پژوهشکده تعلیم و تربیت» جایی که اگر تمام فایلی‌ها و رویکن‌های این مؤسسه زیور و ر شود، خبری از دقیق پژوهش درباره علم مطالعه کتاب‌های غیر درسی در بین دانش‌آموزان ندارد. البته تا کنی افعالش می‌تواند به تحقیقی نزدیک به این مقصود، اشاره کرد که به پنج، شش ماهی است که برگه‌های طرح مسأله، هدف مطالعه، سؤالات تحقیق، روش نمونه‌گیری و تحقیق آن در ساختمان شماره ۲ پژوهشکده خاک می‌خورد به امید روزی که تحقیق به پایان برسد و به ارائه یکی از سؤوالان اجرایی راه پیدا کند.

داستان تحقیق و پژوهش به پژوهشکده ختم نمی‌شود بلکه «دبیرخانه شورای تحقیقات سازمان آموزش و پرورش شهر تهران» اولویت‌های پژوهشی را در سطح طبقه‌بندی نموده است که در ۲۰ ردیف اولویت‌های سطح اول هیچ خبری از پژوهش در سطح دبای دیده‌یمنی‌شود البته در ۱۳۰ ردیف اولویت‌های سطح دوم، گوشه چشمی به بررسی نگرش دانش‌آموزان، نسبت به کتب غیر درسی شده است.

کامران شیرین‌ابن نمایشنامه‌ایقدر هم تلخ و گزنده نیست در این نزدیک‌ها جایی است که به کتابخانه‌ها، کتاب هدیه می‌دهد یا تحفیف. ۲۰ درصد به دانش‌آموزان کتاب می‌فروشد.

«مؤسسه فرهنگی منادی تربیت» کتاب‌ها را در جیمه بسته‌بندی می‌کند و واحد حمل و نقل آن را به مدارس نزدیک کوهسازهای چهارم‌حال و بیختری، جنگل‌های رامسر، کویرهای اصفهان و… می‌رساند. دانش‌آموزان این نطقه را از سلبقهٔ خود آگاه سازد.

۱۰۰۰۰ نمایشگاه در ۱۰۰۰۰ مدرسه همراه با تجهیز کتابخانه مدارس میلیی نزدیک به ۲۵ میلیارد تومان هزینه برداشته است تا به عنوان مؤسسه خصوصی در برگزاری نمایشگاه کتاب مدارس بر قفه اختیار بیسند تا صدای مریم و کیارش و عیسان را از فاصله‌های دور و نزدیک نشنود. ۷۰۰ میلیارد ریال مبلغی است که کارشناسان فرهنگی برای تجهیز کتابخانه مدارس آرزو کرده‌اند البته این رقم تنها هزینه‌های امکانات سخت‌افزاری مثل قفسه و میز و صندلی و قفسه‌ات و اینچاست که در مرتضی‌سامعی وزیر آموزش و پرورش فعلی و سایر وزیران اسبق آموزش و پرورش باید بد و ردیف‌های هیچ ردیف اعتباری مشخص در بودجه برای تجهیز کتابخانه‌ها است البته خود می‌دانم که درخواست ناپذیاری است که هنوز حقوق معلم‌ها و دانشم نشده است. پول برای خرید کتاب اختصاص داده شود.

«امیرحسین امیرایش» دیگر هیچ وقت و هیچ وقت از تو نتواعم پرسید چرا کتاب نمی‌خوانی؟

زود هنگام این طرح می‌گذایم.

با نهم‌گانه‌ی به جارت آموزش و پرورش درمی‌یاید که تنها در یک کادر کوچک نامی از کتاب و کارشناس به میان آمده‌است و آن جایی است در ساختمان شماره ۳ آموزش و پرورش یعنی «معاونت آموزش نظری و مهارتی».

هنرچهر علی‌پوره مانند دکتر موسی، دیدگاه سنتی به تعلیم و تربیت را اقت اصلی مطالعه آزاد می‌داند. وی نظام آموزشی و شیوه برگزاری ورودیه دانشگاه‌ها را نه تنها مانع کتابخوان شدن دانش‌آموزان دانست بلکه آسیب‌های اشکالات را از مرزهای ضعیفی خارج‌راه‌ها به کتاب‌های غیر درسی دانست به گونه‌ای که کتاب غیر درسی نمادی از تنبلی و فرار از مسؤلیت‌های اصلی دانش‌آموز محسوب می‌شود و اگر علاقه‌ای هم به خواندن کتاب‌های غیر درسی وجود داشته باشد تنها به دوزاخ چشم والدین امکان پذیر است.

وی از موسوی عدم نیازسنجی و آگاهی از علائق و خواسته‌های دانش‌آموزان و از سوی دیگر اطلاع‌رسانی ناقص در خصوص تازه‌های نشر را از عوامل جدی در کاهش ساعت مطالعه غیر درسی دانست. البته وی معتقد است علاوه بر استاندارد و به‌جهزسازی کتابخانه‌ها با سابق دانش‌آموزان باید در قالب برنامه‌ای مشخص به دانش‌آموزان توان و قدرت تشخیص کتاب خوب از کتاب بد را آموزش داد تا از قافای سطح مطالعه، حرکتی کمنی و کیفی باشد که این منظور تنها در سایه کتابدار متخصص شکل می‌گیرد. کتابدار تنها دانش‌آموز را کتابخوان می‌کند بلکه توانایی جذب اعتراضات لازم جهت فراهم‌سازی کتاب و تجهیزات مناسب را برای کتابخانه دارد.

سخن از کتابدار و توانایی‌هایش به میان آید پس خوب است بدانید در ۲۲ هزار واحد متوسطه کشور، تنها ۱۱ هزار و ۶۵۰ باب کتابخانه وجود دارد که بالای ۲ هزار جلد کتاب دارند و می‌توان نام آنها را کتابخانه گذاشت! که از این تعداد تنها ۳۸۰۰ کتابخانه دارای کتابدار است و از میان این ۳۸۰۰ فقط ۲۳۰ نفر تخصص کتابداری دارند که این رقم با در نظر گرفتن مقاطع دبستان و راهنمایی بسیار کمتر خواهد شد.

گفتنی است در تاریخ ۱ مرداد سال ۸۰ «محمد فاضل مولی» رئیس آموزش و پرورش منطقه ۷ تهران، نامه‌ای جهت حل مشکلات کتابداران مدارس به اداره

نویسنده آمریکایی در نوشتن آن

هشکازی داشته و ۸۰ فریبست و ۳۶ هزارم نیز طراحی آن در انجام داده‌اند. این کتاب برای تمام مقاطع سنی مناسب است و هر صفحه آن یک‌تا بلوکی نقاشی است که هر تصویر و تصویربسیار دارد سال‌ها پیش می‌مجوم فرهاد هرمزی این کتابه را به زبان انگلیسی و در شمارگان محدود در سوئیس چاپ کرده‌اند.

نظر خود شما درباره این کتاب چیست؟

یکی از نکات جالب کتاب این است که در پایان کتاب سبیل‌هایی برای ارزش‌های انسانی توسط گرافست انگلیسی به نام تام اکرسلی طراحی شده. مثلا مابرای ترافیک، تجارت، موسیقی و… علامت بین‌المللی طراحی‌اریم. اما در مورد صبر، اراده، تحمل، شجاعت، صداقت و… که ارزش‌های عالی انسانی است، علامت مشترکی نداریم. هدف کتاب این است که تصویر دارای پیام، در دنیا رایج شود جایی که هر زمان آن تصویر دیده‌شد، پیام آن در ذهن تلقیف شود.

آیا کتاب دیگری هم در دست ترجمه دارید؟

در حال حاضر، خبری ولی فکر می‌کنم بزودی در زمینه رشته‌دانشگاهی خود که نغذیه است، کتابی ترجمه کنم.

گفت‌وگو

گفت و گو با نگار طباطبایی: مترجم

علائم تصویری برای ارزش‌های انسانی

نویسنده آمریکایی در نوشتن آن

هشکازی داشته و ۸۰ فریبست و ۳۶ هزارم نیز طراحی آن در انجام داده‌اند. این کتاب برای تمام مقاطع سنی مناسب است و هر صفحه آن یک‌تا بلوکی نقاشی است که هر تصویر و تصویربسیار دارد سال‌ها پیش می‌مجوم فرهاد هرمزی این کتابه را به زبان انگلیسی و در شمارگان محدود در سوئیس چاپ کرده‌اند.

چه شد که تصمیم گرفتید این کتاب را ترجمه کنید؟

این کتاب را پاره‌به‌به من معرفی کرد که باانش سوئیس کتاب مرحوم هرمزی آشنا بود. اولین کتابی بود که ترجمه کردم و حدود یک ماه وقتم را گرفت. بعد از آن به کار ترجمه خیلی علاقه‌مند شدم.

نثر بودن پدرفان چه تأثیری در کار شما داشت؟

به طور قطع خیلی تأثیر داشت. در ایران و شاید در هر جای دیگری برای نشر

کتاب سابقه نویسنده مهم است ولی من این شانس را داشتم که پدرم ناشر بود و این کتاب را چاپ کرد. امیدوارم که همه ناشران توجه داشته باشند که بالاخره هر نویسنده‌ای می‌تواند چیزی باید از جایی کارش را شروع کند.

لغنا درباره کتاب توضیح دهید.

نتیجه این کتاب ۱۶ سال طول کشیده است و ۷

دوازست

مجیدی زارعیان جهرمی

نشر و فرهنگ در شهریار

شهرستان شهریار، منطقه‌ای است کشاورزی و مهاجرپذیر که در ۳۰ کیلومتری غرب تهران واقع شده. در شهریار ابتدا به سراغ کتابفروشی قائم -اندیای بلوار رسول اکرم غربی، چهار راه قائم و مردم و با حسین عرفی‌رحمن، فیروز بازنشسته آموزش و پرورش و پرویز، در حالی که قسیر استاد دیوان حافظ را مطالعه می‌کنند به گفت‌وگو می‌نشینم.

وی در مورد برنامه کاریش گفت: من ۳۷ ساله ابیان فارسی تدریس می‌کردم و از این سال‌ها ۳۰ سال در شهریار بوم، فرح بخش یا اشاره به کشاورزی بودن محیط شهریار افزود.

اینجا به درخت و باغ و میوه اهمیت می‌دهد و ما چون در کتاب زاده شمیم و کارنام با کتاب ارتباط داشته اکنون هم مشتمل ارائه خدمات فرهنگی هستیم. وی در مورد فقر فرهنگی شهریار گفت: فقر فرهنگی اینجا زیاد است. در طول ۳۰ سال تدریس در اینجا سراغ مدرسه که پدر و مادری از وضعیت تحصیلی فرزندشان بیروند.

در شهریار اینکه با حقوق معلمی این کتابفروشی را راه اندازی کرده‌ام اما کتاب در اینجا جایی و جویی ندارد. فرح بخش، خوسار، نفوس، فرهنگ و به بود و فرهنگ کتابخوانی از طرف دولت شده و اضافه کرد: برنامه روزی طولانی مدت برای نفوس کتابخوانی لازم است. باید بینیم کتوهای معرفی در امر کتابخوانی چه سرمایه‌های فراوانی به کار برده. توجه به نشر آثار علمی و ادبی از طرف دولت بسیار اندک است. باید برنامه روزی شود و این امر روزی دست یک نفر با دو نفر نیست. باید کیفیت کتاب را بالا بیاورد و نرخ ادبی کتاب را پایین

بیاورد و به علم و فناوری و پژوهش از طرف دولت باید اعتبار داده شود. وی در پایان با انتقاد از بخش پرورشی آموزش و پرورش گفت: آموزش در زمینه پرورشی باید بیشتر کار کند و چارچولت باید از پرورششسته تر محسوت امور استفاده کنند. معلمان و معناری می‌باید در کتابفروشی هنر با وسایل جدید تزئین کتاب باقیی واقعی گفت: یکی گویه گویه اتحاد داده. جسدی زیاد گفت: قیلا می‌خوایم چیزی کنیم کتاب باقییم اما استقبال نشد و تعلیل کردیم چون تعداد کتابفروشی‌های شهریار ۴ یا ۵ تا است و اینجا هم در شهریار پرپریدم که پاسخ داده: بازار کتاب تعریفی ندارد و به نظر من نشر کتابفروشی جزو اصناف و کسب‌انجمن صعیف جامعه است چون اولاً جمعیت کتابخوان کم است و دیگر اینکه کتاب جزو نیازهای مردم درجه ۴ یا ۳ خانواده‌هاست اما خرید کتاب‌های درسی اجباری است. از نظر تصادفی اگر جنس (کتاب) در مغازه بماند باید به قیمت جلد فروخته شود.

حسین مجیدی بیست‌سالی متکلم کسب‌الاعتا که فرزندش فرهنگ و رنگه کتاب و فرزند کوچکش ارشد، سی‌هفت‌ساله و سردان و مفسر است در مورد فعالیت هایشان گفت: این کتابفروشی ۱۳ سال قبله راه‌انداز شد. سی‌هفت‌ساله معلمان باغ میوه واردان این شغل دوسم است ما هم باغ داریم. البته فروش کار در البته مناسب معلمان باغ میوه واردان و این شغل دوسم است ما هم باغ داریم. البته فروش

فیروز گویه شرقی ترین شهرستان استان تهران که در ۱۲۰ کیلومتری شمال شرق تهران بزرگ در منطقه کوهستانی البرز مرکزی واقع شده. چهلج کتابفروشی دارد که البته در آنها بیشتر از لوازم التحریر دیده می شود تا کتاب.
حاج مهدی سراج که ۳۰ سال سابقه کار دارد و اولین کتابفروش این منطقه است که مورد فروش ناچیز کتاب با بی حس‌وحشیگی و در حالی که بیست‌ساکارش یکی عمیق زد گفته: ما همی دو تا کتابت نمی فروزیم مردم علاقه ندارند. کتاب هم گران است. وی که تلاش در تهران جایگاهت را بوده است در مورد گران کتاب افزود: کتاب گران است. باید قیمت کتاب‌ها را پایین بیاورد که مردم استقبال کنند. ما بیشتر لوازم التحریر می‌فروشیم. سالی، ماهی یک غم‌زوسی شله و بیاباد قرآن بخردن.

عاشقعلی سراج صاحب کتابفروشی دهخدا که مغازه‌اش چند قدم بالاتر از حاج مهدی سراج است در مورد کتابخوانی اینکه نقد ضمیمه داد: تیب بازنشسته و قدیمی بیشتر به کتاب علاقه دارند مثل ما چون ما (با خنده) خواندن کتاب بی‌حسی کم شده یعنی به خاطر رسیده نمی آیند، استقبال نمی‌کنند. تیب در حالی که آستینش را می‌چسبت. ۴۰ تا سال پیش بیشتر کتاب می‌فروشیم. کتیب‌ها خوب بود. هفته‌ای ۳ تا ۳ کتابی فروش داشتیم اما بی‌اراد ما تهران جنس (کتاب) آورد مغناری جزئی فروش رفت. عاشقعلی سراج علت فروش نرفتن کتاب را فروش رفت، گفت: می‌دانم که جوان‌ها علاقه دوازده هزار تومان است. اما می‌بیند گران است مثلا کلید، رفته‌اند شهرهای بزرگ، چون اینجا امکانات ندارد، نه برای درس خواندن، نه کار، نه زندگی.

تیبان اشاره به فرهنگ و تاریخ کهن فیروزکوه

کتاب در اینجا فصلی است و ما کتاب‌های درسی را در مه‌ماه توزیع می‌کنیم. از تمام آبمی‌ها و شوکرها دار و دستهای اطراف برای خرید کتاب درسی و کمک‌درسی به اینجایی‌ها آند و اگر چه قیمت کمک‌درسی بالاست اما خوب استقبال می‌شود. کتاب‌های طالع بینی، طالع نگار، آیزوی و زاناسی در ماهیامی برند. کتیبی است کتابفروشی اشاره‌کنندترین کتابفروشی در شهریار است که بیشترین آن سرشار از کتاب‌های با موضوع‌های گوناگون است. همچنین فضای داخل آن نیز به زیبایی با قفسه‌های کتاب تزئین شده است.

در «کتابفروشی فرخی» با دبیر بازنشسته ادبیات فارسی، علی تجاعی ملاقات می‌کنم که ۱۰ سال است بازنشسته شده. وی درمورد کتابخوانی در شهریار گفت: بازار کتاب خیلی بد است. الان کسی که به فکر خواندن کتاب نیست اینجا دانشگاه ندارد، اینجا درخت کلابی زیاد دارد.

چون مردم مشکل اقتصادی دارند مطالعه می‌سوانند و همه مهاجرند، آنها هم که کودکان دارن کتاب نمی‌خوانند به قول شاعر، کریشان را به دست آند. مردم نیست

درم داران علم را اگر نیست
وی درمورد سوشش اظهار داشت: من در سال ۱۳۴۴ به عنوان اولین دوره سیاه دانش به شهریار آمدم. آن زمان به طور کلی منطقه فاقد سواد بود. اینجا طی سی چهل سال اخیر به این صورت درآمد. تجاعی در زمینه راهکارهای توسعه مطالعه افزود: دولت باید کتابخانه‌ها را توسعه دهد و در این کار سرمایه‌گذاری کند. به وسیله دستگاههای تبلیغاتی و رسانه‌های عمومی مردم را تشویق کند. تولید مطالعه را تقمیم کند. کتابخانه عمومی اینجا خیلی فقیر است. کتاب باید به قدری فراوان و ارزان باشد که به راحتی در اختیار مردم قرار گیرد.

در شهریار دو نمایشگاه کتاب نیز در پارک کوک برگزار می‌باشند. از ۲۰۰ عنوان کتاب در فضای ۲۰ متر از اقم افتاده به برگزاری یک نمایشگاه کرده بود. بهداشت اسامیل حسنی از فروشندگان این نمایشگاه بودند.

علی حکیمی زیربرگار کننده یک نمایشگاه دیگر در کنار همین نمایشگاه بود که کتاب‌های انتشارات نشاط، آینه دانش و سپهر اندیشه را به شهریار آورده بود. حکیمی از استقبال مردم راضی است اما از فروش راضی نیست. وی گفت: در سال اخیر، به معناد کرج و قزوین رفته‌ام و با دو پرسنال در تمام شهرهای ایران در طول سال، نمایشگاه بریا می‌کنیم و کتاب‌ها همکاران بیاید بپنداری‌های. خاص. نمایشگاه را در شهریار توسعه دادیم تا همزمان در کار فرهنگی کرده باشیم.

در بیان وی درمورد مشکلات کارش گفت: به بانک می‌رویم وام نمی‌دهند. می‌گویند باید ۶ یا ۷ میلیون تومان پول در حساب در جریان باشد و ما هم که پولیمان سرمایه‌مان است.

مهدین مهدی دوست

دوازست

۴ کتابفروشی در فیروزکوه

افزوده استاد امیری فیروزکوهی از اشعارن مشهور است. ما جوان‌های تویسنده و شاعر هم داریم. به‌زاد باطنی کسی است که چهار جلد کتاب تاریخ فیروز کوه را نوشته اما هنوز نوشته چاپ کند چون قدرت مالی ندارد.

سراج با اشاره به ضعف تبلیغ و ترویج کتابخوانی در سطح کشور گفت: تبلیغات برای کتاب خیلی صعیف است در تلوویزیون صبح تا غروب سبستی و یک‌کلی تبلیغ می‌کنند یک هفته نماندیم این تلوویزیون که مان دوست است برای کتاب تبلیغ کنند. از همه چیز تبلیغ می‌شود غیر از کتاب. کتاب فرهنگ، مملکت است. باید بچه‌ها و جوان‌ها به جای برسد. تلوویزیون بیشتر توی سر فرهنگ می‌زند. فرهنگ ایران واقعاً ضعیف است. وی در پایان ضمن اینکه از دولتمردان خواست به فرهنگ ملت اهمیت دهند. اضافه کرد: باید دولتمردان به تیب جوان کمک کنند که به فرهنگ هیچ کمکی نمی‌شود. دوست باید بودجه‌ای در نظر بگیرد که تیب جوان را به کتاب علاقه مند کند. تا جوان‌ها خدای تا کرده به دنبال سایر برنامه‌های محرب و اعتبار روند. دولت باید کاری کند که بیز و جوان بتوانند کتاب بخوانند.

یکی دیگر از کتابفروشی‌های فیروزکوه، کتابفروشی شهید مطهری است که در نظر سراج، جزئی آموزش و پرورش فیروزکوه اداره می‌شود. این جاری فضای بزرگ‌تری نیست به سایر کتابفروشی‌های این شهرستان است. سید مهدی اسداللهی، کارشناسی آموزش که عامل فروش این کتابفروشی و لوازم التحریر پرورشی است در مورد خرید کتاب گفت: میزان مراجعه‌کننده برای خرید کتاب خیلی کم است. به غیر از آن و مفاصیح و نصح اللطافه که استفاده عمومی دارد و قرآن جلد سفید را که برای سرفه مفید می‌برند. وی در مورد کم بودن عنوانی اضافه کرد: مراجعه‌کننده نداریم به خاطر همین زیاد خواندن نمی‌آوریم. عنوان‌های را

حمایت شورای شهر از کتابخانه عمومی لوسان

کامیار افشار

کتابخانه عمومی شهرهای لوسااده در سال ۱۳۷۵ تأسیس شده و براساس آخرین آمار سال ۸۱ دارای ۶۹۹۸ جلد کتاب است. تعداد اعضای فعال در همین سال ۶۹۵ نفر و تعداد مراجعان ۶۹۹۶ نفر بوده است. سیستم دسترسی به کتاب‌ها به صورت قفسه باز است و کتابخانه جهت اطلاع‌رسانی به وب‌سایت مجهز می‌باشد.

سرکار خانم احمدی سرپرست کتابخانه عمومی شهیدای لوسان در مورد برنامه‌های جنسی این کتابخانه اظهار داشت: در دهه فجر نمایشگاه کتاب و نقاشی در مدارس برگزار می‌کنیم و الان هم در سده هشتیم یک سری کلاس‌های باستانی دایر هستیم که شامل کلاس‌های کارگردانی، خط و نقاشی، گلسازی می‌شود. امیدوارم استقبال‌کننده داشته باشیم که بتوانیم این کلاس‌ها را ادامه دهیم. وی اضافه کرد: در واقع در ضمن برگزاری کلاس‌ها افراد شرکت‌کننده را به کتاب علاقه‌مند می‌کنیم و این باعث می‌شود افراد جذب کتابخانه شوند. احمدی در مورد انتخاب اعضای نمونه کتابخانه گفت: اسامی هر دو ماه دو عضو نمونه انتخاب می‌کنیم که به آنها جوایزی می‌باشند. وی می‌تواند یک سال عضویت رایگان داشته باشند. وی عضو نمونه را انتخاب می‌کند. در مورد عضویت رایگان گفته بودند: کسی است که فعال باشد و قوانین و مقررات مربوط به کتابخانه را رعایت کند. بچه‌ها از نظر اخلاقی و چه از نظر رفتاری.

سرپرست کتابخانه عمومی لوسان در مورد استقبال مردم از این کتابخانه اظهار داشت: سعی می‌کنیم به مناسبت‌های مختلف برنامه داشته باشیم که اینها تبلیغ می‌شود برای کتابخانه و جذب افراد. همچنین هنر نشان منطقه می‌توانند اسامی همایش این مکان جهت نمایش کارهای خود استفاده کنند مانند نمایش گل‌های بلند، گل‌های خشک و چینی و تابلوهای نقاشی.

وی در مورد کاستی‌های این کتابخانه گفت: ما مشکل خاصی نداریم. خوب‌نشان اداره ارشاد شهیرانات فعال است و به مسائل فرهنگی و هنری اهمیت می‌دهد اما در تأمین کتاب صعیف است. البته مردم و شورای شهر سعی کرده‌اند این مشکل حل شود. اسامیل از طرف شورای شهر لوسان ۵ میلیون تومان جهت خرید کتاب، کامپیوتر و بازسازی نمای ساختمان به این کتابخانه اختصاص یافت. ایشان در ادامه از کار درگاه کارهای بازسازی به اندازه کافی در حد نیازهای مردم شهر لوسان در اختیار کتابخانه قرار گیرد، مسلماً بهتر مردم استقبال قرار می‌گیرد و مسلماً اگر کامپیوتر هم برای اعضا در نظر گرفته شود، اطلاع‌رسانی گسترده‌تر می‌شود؛ اما توجه به اینکه در جهان اطلاع‌رسانی تالیف‌ای شده است.

در پایان احمدی از امیدواری که در خانواده‌ها به کتاب خواندن اهمیت بیشتری دهند، و مسؤزلان شهیدای لوسان قرار دهند تا بتوانند بیشتر را برای فرهنگ این منطقه ارائه نمایند.

لوسان از توابع شهرهای است که از زرفاعات شمال شرق استان تهران، که ۱۵ کیلومتری تهران بزرگ واقع شده. کتابخانه‌های عمومی تحت پوشش اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان شهیرانات عبارتند از:

کتابخانه عمومی شهید دکتر باهنر در تخریش
کتابخانه عمومی شهید محملی در دینی‌سیتی
کتابخانه عمومی شهیدای لوسان در لوسان
کتابخانه عمومی شهید حسینی در رودبار

قصران (قشم)

کتابخانه عمومی شهید حافظ در رودبار قصران (بیکون)

نگار پندرام

نغمه‌های کودکانه

کودکان بی ترانه مانده‌اند

مشکلات مالی نمی‌توانند به این رشته بپردازند.»

وی بیان اینکه در کشور ما آموزش نقاشی تقریباً جا افتاده می‌گوید، اما در آموزش موسیقی به کودک ساز هم نداریم در نتیجه نمی‌توان انتظار داشت سرمایه‌ای برای چاپ کتاب در این زمینه وجود داشته باشد. یعنی نویسنده یا موسیقیدانی اگر کتاب بنویسد هیچ ناشری حاضر به چاپ آن کتاب نیست چون این کتاب‌ها سود چندانی ندارد.

مدیر آموزشگاه موسیقی نی‌لیک پیشنهاد می‌دهد: «شاید بیشتر از ده مربی حرفه‌ای و متخصص در موسیقی کودک نداشته باشیم. دولت می‌تواند این افراد را دعوت کرده و از آنها بخواهد که برای بچه‌ها کتاب موسیقی بنویسند. البته در صورتی که هزینه‌های زندگی این مربیان را تأمین کند تا این افراد به غیر از نوشتن مجبور نباشند کار دیگری انجام دهند. همچنین آموزش و پرورش باید در دستناب ها حداقل ۲ ساعت را در هفته به درس موسیقی اختصاص دهد.»

امیری نوسندگی یکی بچه‌ها را مشکل توصیف کرده و معتقد است: «کتابی قابل استناد است که

نویسنده‌ای یا یاسواد با تحصیلات آکادمیک آن را نوشته باشد و هر کتاب باید ۱۰سال بعد تغییر کند چون طی ۱۰ سال تمام مسائل مربوط به کودک تغییر می‌کند و کودک ۱۰سال بعد با کودک امروز فرق دارد. در نتیجه روش‌های قدیمی برای آموزش موسیقی دیگر کاربرد نخواهد داشت.»

این کارشناس ۶۹۰نفره برای سازه‌های ارف تنظیم کرده که چاپ نشده و همچنین کتابی مانند سرسنگ کتاب‌های درسی برای آموزش موسیقی و مجموعه‌ای شامل ۲۰۰بازی همراه با موسیقی دارد که هنوز منتشر نشده است.

سمیرا قرایی از مربیان موسیقی کودک در مدرسه هنر و ادبیات صداوسیما معتقد است: «تعداد کتاب‌های موسیقی کودک بسیار کم است. البته اخیراً به این فکر افتاده‌اند که موسیقی را در مدارس تدریس کنند که در این صورت باید کتاب‌های مناسب نوشته شود.» وی بیان اینکه موسیقی کودک در ایران تعریف نشده است، درباره کتاب‌های موجود موسیقی برای بچه‌ها می‌گوید: «چندی پیش برای تدریس تنها کتاب «دنیای شادی» را داشتیم و به تاژگی کتاب «لطف تمک» هم اضافه شده که کتاب بسیار خوبی است تا آنجا که همه زباید از بچه‌های کلاس موسیقی ما به یادگیری تمک علاقه مند شدند.»

قرایی درباره مشکلات موجود در عرصه موسیقی کودک اظهار می‌دارد: یکی از مشکلات ما در کلاس موسیقی این است که بچه‌ها اصلاً سازها را نمی‌شناسند و خیلی از آنها را ندیده‌اند. چون صداوسیما هم برنامه‌ای برای معرفی سازها نداشته است یعنی کوچک‌ترین کار که اشتنا کردن کودک با انواع سازها است انجام نشده. بچه پرسد به اینکه کتابی یا اشعار و ملودی‌های کودکانه

گرچه تاکنون درباره کارکردهای درمانی و آموزش موسیقی کودکان در سایر کشورها بحث‌های پرمانه‌ای انجام شده ،اما کمتر در ایران شاهد این مباحث بوده‌ایم و شاید در این زمینه ۲ یا ۳ کتاب بیشتر چاپ نشده باشد. از طرفی تعداد کتاب‌های آموزشی و تئوری موسیقی کودک که در آن ملودی‌های کودکانه گردآوری شده است نیز بسیار کم و محدود است. با توجه به اینکه کلاس‌های موسیقی کودک روزه به روزه بیشتر می‌شوند اما کتاب‌های مناسبی برای تدریس و شیوه آموزش موسیقی به کودکان وجود ندارد.

البته از نمونه‌های رایج کتاب‌های آموزش موسیقی برای کودکان می‌توان به کتاب «دنیای شادی» که ناصر نظر (معلم موسیقی کودکان) جمع آوری کرده اشاره کرد. این کتاب شامل اشعاری از چند شاعر کودکان مانند محمود کیانوش، احمدرضا احمدی، ناصر کشاورز، جمال‌الدین اکرمی و… همراه با آهنگ است.

کتاب لطف تمک؛ یکی دیگر از کتاب‌های موسیقی برای کودکان (و نه درباره موسیقی کودکان) است که به تاژگی از سوی انتشارات ماهور به بازار عرضه شده. این کتاب را لیلی حکیم الهی که از نویسندگان کودک است نوشته و در آن به زبان ساده و شعر گونه، ریمه‌های ناخوش تمک را آموزش می‌دهد.

سویابه سالم از کارشناسان و مربیان موسیقی کودک که کتاب آموزش موسیقی در مدارس ابتدایی را در انتشارات مدرسه زیر چاپ دارد، درباره تعداد کتاب‌های موسیقی کودک می‌گوید: «تعداد کتاب‌های موسیقی کودک اقدر کم و ناچیز است که او گفتن آن شرمسارم. البته خود موسیقی کودک نیز در ایران زیر سؤال است. در حالی که این نوع موسیقی حدود ۲۰۰سال است در دنیا جا افتاده و آموزش و پرورش آنها در کتاب‌های درسی، کتاب موسیقی را نیز فراموش کرده. در واقع آنها معتقدند که موسیقی ارتباط بسیار نزدیکی با زندگی دارد و آموزش آن می‌تواند در رشد عمومی کودک مؤثر واقع شود.»

وی بیان اینکه هر موسیقیدانی نمی‌تواند برای بچه‌ها درباره موسیقی کودک بنویسد، اظهار می‌دارد: «موسیقیدانی که برای بچه‌ها می‌نویسد باید با مراحل رشد ذهنی و جسمی کودک آشنا باشد و او را بشناسد و همچنین روش‌ها و دیدگاه‌های مختلف آموزش موسیقی در جهان مثل آرف، فونک، میکسوپورکر، سورژکی و… را بداند.

هنر و تاکنون در سینماهای متعددی درباره موسیقی کودک، شرکت داشته. می‌افزاید: «باید هر کسی که از مدرسه فارغ التحصیل می‌شود، به غیر از علم با فرهنگ نیز آشنا باشد که بخشی از این فرهنگ موسیقی دارد و این شناخت در نحوه زندگی و انتخاب و اثر او دارد و ما می‌گوییم که موسیقی می‌تواند به یادگیری همه دروس از جمله در ریاضی کمک کند.» گفتنی است در سال‌های پیش از انقلاب، سرود یکی از درس‌های دوره ابتدایی بود که پس از انقلاب کنار گذاشته شد.

نازی امیری یکی دیگر از مربیان و کارشناسان موسیقی کودک، نویسیاست‌های فرهنگی در ایران را عامل کمبود کتاب‌های موسیقی دانسته و می‌گوید: «در دانشگاه‌هایی در رشته موسیقی واحد اجباری یا اختیاری درباره آموزش موسیقی کودک نداریم. در رشته‌های مربوط به کودک مثل روانشناسی کودک نیز چنین درسی وجود ندارد. مراکز خصوصی هم اگر بهترین افراد در آنجا تعال باشند، باز هم به دلیل

و همراه با تصاویر ساده‌ها چاپ شده.»

آقای گلی یکی دیگر از مربیان موسیقی کودک است. وی با بیان اینکه انگیزه برای انجام کارهای علمی و تحقیقی کم است، می‌گوید: «موسیقی کودک در ایران به طور جدی چند سال است که مطرح شده و از همان ابتدا همیشه با محدودیت‌هایی همراه بوده، حتی اگر به ۵۰ سال پیش برگردیم. همان شیوه آموزش موسیقی به بزرگسالان، برای کودکان وجود داشته است. از حدود ۱۵- ۱۰سال پیش که موسیقی کودک مورد توجه قرار گرفت نیز تنها ۲ یا ۳ کتاب بیشتر چاپ نشده است.»

وی درباره لایل علم چاپ کتاب‌های موسیقی معتقد است: «بازار موسیقی برای بزرگسالان برونش‌تر است و موسیقی کودک یکی از شاخه‌های موسیقی کلاسیک بوده و از موسیقی سنتی جدا نشده و همیشه به عنوان یک بخش تخصصی بررسی نشده است. در چنین شرایطی محققان ترجیح می‌دهند درباره موسیقی بزرگسالان تحقیق کنند. چون موسیقی کودک تعریف دقیقی ندارد و استقبال چندانی هم از کتاب‌های آنها نمی‌شود.»

گلی می‌افزاید: «تمام کشورهای اروپایی برای موسیقی کودک سرمایه‌گذاری کرده و کودک را از سال‌های اولیه زندگی با موسیقی صحیح و اصولی آشنا می‌کنند و موسیقی را وسیله‌ای برای تفکر و آلدیندین می‌دانند اما در ایران موسیقی کودک مهجور است. در نتیجه انگیزه و تحقیق و تألیف و حتی ترجمه کتاب در این زمینه وجود ندارد.»

محمد موسوی مدیر انتشارات ماهور که کتاب اربتم نوشته دکتر ساسان قاضی را برای بچه‌ها در انتشاراتش زیر چاپ دارد، می‌گوید: «کتاب در زمینه موسیقی کودک کم است و همین کارهایی که موجود شده نیز مورد استقبال واقع شده به نظر من کارهای جدی را نه دولت حمایت می‌کند و نه پدر و مادرها توجه می‌کنند.»

سایر نشران کتاب‌های موسیقی نیز نظراتی شبیه به این دارند.

کتاب بهترین وسیله آموزش به کودکان و موسیقی حمایت از نویسندگان و موسیقیدانان به چاپ بیشتر کتاب موسیقی کودک اقدام کنند.از طرفی نویسندگان کتاب‌های کودکان نیز می‌توانند حداقل در کتاب‌های داستانی خود به موسیقی و اهمیت آن اشاره کنند تا شاید در سال‌های آینده شاهد موسیقیدانان و محققان حرفه‌ای بیشتری در عرصه موسیقی باشیم.

از دیگر کتاب‌هایی که تاکنون درباره موسیقی کودک چاپ شده است می‌توان به کتاب‌های زیر اشاره کرد:

موسیقی درمانی، نوشته علی‌زاده محمدی (این کتاب بخشی را به موسیقی کودک اختصاص داده است)

ترانه‌هایی از چهار گوشه جهان، با ضمیمه‌ای شامل قطعات پیاپی برای همراهی حرکات موزون و سازه‌های ویژه کودکان تألیف: دکتر سعید خدیوی، اشعار از آذر یان‌پور، نقاشی: محمد پولادی، ناشر: سازمان رادیو و تلویزیون ملی ایران، ۱۳۵۲.

کتابی درباره کارل ارف، ترجمه عبدالرحمن مگری، انتشارات و پیاد ودگی.

آموزش موسیقی به کودکان به روش کنادی، نوشته اوئیست شونی، ترجمه مترالله مهرگان، نشر

چشمه ۱۳۳۴

نام‌های موسیقی نوشته فریا کلهر؛ تصاویر: نازنین خبیبی، نشر سروش ۱۳۷۵

پرو بچه‌ها

داوری بی دراتنسالوا

بهزاد فریب‌پور مشغول تصویرگری کتابی به نام «علاج» است. این کتاب آهسته‌آهه‌های فولکلور و عامیانه مجاری است که انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان آن را چاپ خواهد کرد.

وی همچنین تصویرگری قصه‌های به نام «دوست و دشمن» با انجام می‌دهد که متن آن به زبان انگلیسی برگردانده شده و توسط ناشر زاینی چاپ خواهد شد. فریب‌پور از اعضای هیات‌رزی می‌سال براتنسالوا است که سپتامبر ۲۰۱۳ در شهر برزیسیل‌دای اسلوواکی برگزار می‌شود.

انتشارات شایوین کتاب‌های زیر آب‌زیوی

اگرچه رنگه‌ها داره، نویسنده: محمدرضا یوسفی، تصویرگر: علی مفاخری/ «شکل» نویسنده: شادروان جنشید سیاهی، تصویرگر: آن بابایز/ «سوز» آنی، زرده نویسنده: محمدرضا یوسفی، تصویرگر: آن بابایز/ «صورت پوماجر» نویسنده: ناهید مهدوی اصل، تصویرگر: عطیضا گلندوزیان/ «جواب سوراخ» نویسنده: سوسن هاکانیس، تصویرگر: عطیضا گلندوزیان/ «صورت پانچورا» نویسنده: آنا شاملو، تصویرگر: زهرا حسروانی/ «پرواز» نهدیه نویسنده: دکتر مهذت کشنگلی، تصویرگر: ساره معضدی/ «لش» نویسنده: دکتر جمشید رحیمی، تصویرگر: نقشه‌احمدزاده/ «موسک‌فلا» نویسنده: سعید ابراهیمی، تصویرگر: زوده خانفان/ «آدمه» دوست میازگشته/ «نویسنده: دکتر مهذت کشنگلی، تصویرگر: زکسانا شوچهری/ «حرس پایلده» خرس بی‌کلاه» نویسنده: جعفر ابراهیمی، تصویرگر: علی پودری/ «دشمن کویان» نویسنده: فریده محضری، تصویرگر: سارا ایزدانی.

سرداران نامی ایران

محمودریزادی مجموعه سرداران نامی ایران را در ده جلدی می‌نویسد. چاپ این کتاب را به دلیل حجم زیاد آن ممکن است چند نفر به عهده بگیرند. وی نوشته‌کننده عنوان حسن‌حالی «زندگانه‌ها» حین اقتضا هدایتی و ازادگی هم استقبال سامانی را در برآوردی همچنین کتاب دیگری با نام «کلیکهای خواندنی ادبیات کهن فارسی» در نشر تبریز چاپ است. این کتاب برای گروه سنی نوجوانان نوشته شده است.

کتاب

قصه برای بچه‌های خوب

۳۶۵۵ قصه برای بچه‌های خوب، گردآوری: **محمود اعیابی، نقاشی: محمدرضا پورقر، ناشر: دادوجو، چاپ اول: ۱۳۸۲**

۱۵۱۱ قصه، ۳۷۵۰ تومان
این کتاب آخرین اثر محمود اعیابی است و در آن شیرین‌ترین و آموزنده‌ترین داستان‌های دوران گذشته گردآوری شده و

به نثر امروزی برگردانده شده است. این کتاب داستان‌های کوبانه‌ای دارد که از کتاب‌های گلستان سعدی، موزین‌نامه، قلیوسمان، جوامع الحکایات، بهارستان جامی، مثنوی مولوی، شاهنامه و در مجموع متن‌های آبد پارسی و نیز داستان‌های عامیانه، گردآوری شده است.

۳۶۵۵ قصه برای بچه‌های خوب، تصاویر بسیار ساده‌ای دارد و برای همه گروه‌های سنی مناسب است. نثر ساده و روان آن خواندگن کتاب را برای کودکان آسان کرده و داستان‌های زیبا و دلنشین آن گروه سنی نوجوانان را به عود جلب می‌کند.

تصنیح

... نشانی سایت مؤسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان در خیر مندرج در شماره ۱۳۸ به تاریخ ۲۱ تیر ۱۳۸۲، صص ۴، ستون ۳ با عنوان «به‌اندازی کتابخانه تخصصی ادبیات کودکان آشنیده» چاپ شده که تبیین درس‌های فراوان برای بازدیدکنندگان از سایت را فراهم کرده است. نشانی درست www.chhistory.org است.

مهدی بازرگان

تکلیف و آقا

گفت و گو با منصور خلج

هنوز این چراغ روشن است

رسدم که بخش‌هایی از وجود من میل به نوشتن و کار خلاقه را ترجیح می‌دهد، پس به این دلیل در همان کتبخ خلوتم نشستم، نوشتم، اما به راستی چه می‌شود کرد، نتوانم رهایت نمی‌کنم، چون رها نمی‌کنم. هر از گاهی دستی به صحنه می‌برم.

شما در طول صحبت‌هایمان از ولّوای به نام انقلاب نام بردید. اگر دقت کنیم، متوجه می‌شویم که قاتل در

بعضی‌ها کار می‌کنند برای زندگی و برخی دیگر زندگی می‌کنند برای کار. من زندگی می‌کنم برای کار

بسیاری از انقلاب‌های دنیا تأثیر ویژه‌ای داشته است. مثل انقلاب اکبر یا انقلاب کبیر. اما در انقلاب ایران این کتاب بود که تأثیر ویژه و بسزایی داشت. جایگاه این کتاب‌ها قاتل را در این روند چگونه بررسی می‌کنید؟

ببینید، فرانسه در آن دوره کسانی مثل دبوردو، ولتر، لامارتین و هوگو را دیده بود و در ضمن در یک دوره‌ای نیز مهد همین نقض‌ای بود که نتیجه‌اش افرادی هستند مثل کرنی، رامسین، مولیر و بسپاری دیگر از پیشوایان‌های فرهنگی این کشور، در ورسیه

بعد از انقلاب شما شاهد پیشرفت تئاتر در روستاها نیز هستید. تئاتری که قبل از انقلاب روسیه جایانش وابسته به دربار و طبقه‌ای خاص بود، اما تئاتر در کشور ما بسیار نوباست و به طبع تا یک جریان ریشه‌ای نشود، هیچ جایگاهی برای تحقیق و پژوهش در آن وجود ندارد. البته در تمام این دوران چرخه‌هایی در نمایشنامه‌نویسی رخ داده نمونه‌اش مثلاً بیضایی یا ساعدی و یا زادی و خیلی‌های دیگر.

چه شد که به فکر نگارش «نمایشنامه‌نویسان ایران» افتادید؟

بعضی‌ها کار می‌کنند برای زندگی و برخی دیگر زندگی می‌کنند برای کار. من زندگی می‌کنم برای کار. بعد از چاپ درام‌نویسان جهان تصمیم گرفتم به نویسندگان کشور خودمان بپردازم. البته زمره‌هایی از این قبیل که مأمول‌نمایش نویسند و نمایشنامه فارسی وجود ندارد هم انگیزه دیگری شد. من در واقع این کتاب را نوشتم تا بگویم که هنوز این چراغ روشن است و نسل در نسل و پشت هم می‌نویسند و می‌آیند.

چند سال بعد این کتاب به چه کسانی می‌پردازد و در چه مرحله‌ای از نگارش است؟

نسل نمایشنامه‌نویسان بعد از دهه چهل را دنبال می‌کند و در مرحله جمع‌آوری است. استاد مورد رجوع شما چه بود؟

خوشبختانه اکثر آثار این نویسندگان در دسترس است، در حقیقت همیشه اثر و نمایشنامه شخص مورد استناد من بوده و نه زندگی شخصی‌اش.

معماران در هنگام خوانش نمایشنامه چیست؟ اینکه نویسنده‌اش تا چه حد به زبان تئاتر دست یافته است.

کتابخانه‌های تخصصی هنر

کتابخانه و مرکز اسناد هنرهای نمایشی

کتاب یازی

چمدان‌های یونسکو

هردی باچنداهاپیش‌عنوان نمایشنامه‌ای از اوژن یونسکو است که توسط احمد کامیابی مسک به فارسی درآمده و به همت انتشارات نمایش چاپ شده است. این کتاب که به دو بخش تقسیم می‌شود، ۲۰۰ صفحه است. بخش اول نمایشنامه چمدان است و بخش دوم، ضمیمه‌ای است مشتمل بر تجزیه و تحلیل این نمایشنامه و گفت و گویی مفصل با ژاک سوکل کارگردان و متخصص آثار یونسکو، که در واقع این بخش ضمیمه به همت یکناوس کامیابی مسک گرد هم آمده است.

بعد از اولین اجرای این نمایشنامه بسیاری از منتقدان آن تنها به اثر بلکه به نویسنده اثر نیز حمله کردند.

مثلاً روزنامه لو فیگارو در سوم دسامبر ۱۹۷۵ می‌نویسد: «این ژاک موکلر است که نشانگران را با اجرائیش از نمایشنامه اهلی می‌کند، چه کار خوبی و چه استعدادی. دکور و لباس‌ها عالی هستند.»

مشیل گووتو در لوموند می‌نویسد: «مطمئن نیستم که اجرای موکلر به نمایشنامه کمک کرده باشد، او از آثار یونسکو اشاع شده است.»

به گفته یکناوس کامیابی مسک، یونسکو اعلام کرده است، این رهاها برای بسیاری از نشانگران و منتقدان و به خاطر این بسببگی دارند یا ادامه می‌کنند و با بر من ظاهر می‌شوند. وابستگی‌هایی که من در حالت پیداری دارم، در حالت رویا بسیار قوی‌تر و ترس‌آورتر می‌شوند.

هردی باچنداهاپیش‌برای اولین بار در سال ۱۹۷۵ در تئاتر آلتیه در پاریس به کارگردانی ژاک موکلر (Jacques Mauclair) و دکور ژاک نوبل (Jacques Noel) به صحنه آمده است.

یک کتابخانه

کتابخانه تخصصی و مرکز اسناد و مدارک هنرهای نمایشی در بهمن ماه سال ۱۳۶۶ در طبقه سوم ساختمان تئاتر تأسیس شد. اغلب کتاب‌های موجود در این کتابخانه در زمینه نمایش‌هایی‌ست که به صحنه رفته‌اند. در واقع اینجا‌ست که می‌توان نقطه تلاقی کتاب و صحنه را رویت کرد. وسعت این کتابخانه ۲۰۰ متر مربع است که حدود ۴۰ متر مربع آن به بخش مطالعه اختصاصی دارد. در این فضا ۷۵۰۰ جلد کتاب اعم از نمایشنامه، رمان، داستان و... موجود می‌باشد.

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این کتابخانه این است که با سیستم باز آذوقه می‌شود. کتاب‌ها بر اساس موضوع طبقه بندی شده‌اند و به راحتی در اختیار مراجعان قرار می‌گیرند. ۷۵۰۰ جلد کتاب این کتابخانه تعداد ۸۳۳ عنوان آن به زبان فارسی (بیشتر انگلیسی) اختصاص دارد. بوستر و پروژورهای اکثر نمایش‌هایی که به صحنه رفته‌اند و از نظر تاریخی، حائز اهمیت هستند در این کتابخانه به وفور یافت می‌شود، تا جایی که ۵۰۰۰ برگ بوستر و ۵۴۰۰ برگ پروژور در آرشوی این کتابخانه نگهداری می‌شود. در ضمن تمام متون نمایشی که سالانه توسط جشنواره‌هایی چون فجر، روستا، کودک، دفاع مقدس و... در کل کشور به اجرا در می‌آید، در این مرکز موجود می‌باشد. به علاوه آرشوی از زندگی‌نامه بازیگران تئاتر، همراه با اجرائی‌ها که تاکنون داشته‌اند در این کتابخانه یافت می‌شود.

افرادی که برای عضویت به این کتابخانه مراجعه می‌کنند، قطعاً باید هنرجوی تئاتر باشند. ارائه معرفی‌نامه از دانشکده یا هنرکده، دو قطعه عکس و فتوکپی شناسنامه از موارد الزامی عضویت در این کتابخانه است. لازم بود ذکر است که این کتابخانه ابتدا در سال ۱۳۶۶ یا ۲۰۰۰ جلد کتاب جمع‌آوری را شروع کرد.

چند کتابدار

بعد از معرفی کتابخانه تئاتر شهر، بهتر از هر چیز شناختن افرادی است که صبح تا عصرشان را آنجا با کتاب سر می‌کنند. افرادی که سال‌ها در این مرکز رهنمون اهل کتاب بوده‌اند.

افسانه‌گوهری:

به جرات نمی‌گویم همین شغل

چند سال سابقه کار در این مرکز دارید؟

پانزده سال.

چه تعریفی از کار خودتان ارائه می‌دهید؟

به گمان من کتابدار امانتدار فرهنگ یک ملت است.

کتاب تا چه حد در زندگی شما مؤثر بوده؟

خوب، خیلی. در واقع من ابتدا مسئول تحصیل در رشته نمایشنامه‌نویسی بودم و به خاطر علاقه‌ام، به لیجا آمدم و همین کار شد. اصل زندگی‌ام. در واقع من معتقدی بودم کتاب می‌خوانم و کتاب‌های روشنفکری نقش‌سنده‌ای در زندگی‌ام دارد. تمام کتاب‌هایی که مراجعه‌ام می‌خوانم، در این مرکز موجود می‌باشد؟

کیود منابع مهم‌ترین معضل ماست. در واقع به خاطر کمبود بودجه بسیاری از کتاب‌هایی ماه روز نیست و حتی کتاب‌هایی هم که از گذشته مکتوب به جای امتت به تراج رفته‌اند. آهایی هم که کتاب را زنگرفته‌اند، جایی آن کتاب به جای قفسه، سفال اشغال بوده است.

اگر به شما یک فرصت دیگر بدهند، دوست دارید چه کاری را انتخاب کنید؟

می‌توانم به جرات بگویم همین شغل را.

در زمان‌های بسیاری کمک کرده

چند سال سابقه کار در این مرکز دارید؟

۱۲ سال.

چه تعریفی از کار خودتان ارائه می‌دهید؟

کاری بسیار جذاب و دوست‌داشتنی و... کتاب تا چه حد در زندگی شما مؤثر بوده؟

اگر کتابدار بودم، نمی‌توانم ولی حالا در بسیاری بر روند زندگی‌ام دارد. در زمان‌های متعددی به کمک می‌آید.

سیماروایی:

کتابدار عامل رشد فرهنگی است

به عنوان یک کتابدار چه تعریفی از کار خود ارائه می‌دهید؟

پاسدار فرهنگ و عامل رشد فرهنگی در یک کشور کتابدار است.

چه مدتی سابقه کار دارید؟

۴ سال.

از مراجعه‌ان این کتابخانه بگوئید.

اکثر آنها دانشجوی تئاتر هستند که در جهت بررسی و جست‌وجوی مسائل درسی خود مطالعه می‌کنند.

از در سخن گفتن و از دو شیدان با مردم می برد ندانی که چه دردی است **مهرداد اوستا**

دو جاکل کلاقلایی بودیم . که جزگفتنیایی می‌نوشیدیم و با هم راضی حلقه شعر عصر پنج شنبه می‌نشستیم و در آنجا چه خبر است، می‌نوشتیم مهرداد جیمی گوش تا گوش، آدم‌های گنگام و گروام و بی‌نام‌نست و دو مصطفی رح‌صفت و زاهدان‌نوی، تربیت‌دهندگان جلسه که دوین نوست‌مستقل بودن از می‌کرد. و غدغه جمع، دغدغه مسلمانی. و آرمان‌هایشان دین‌خواهانه و طریقت‌شان مستقل بودن از جمع‌های سنتی ثنی و در نیز خشن از گرایش‌های امین‌دین سنیانه الحادیه. در این بهار ۱۳۵۸ دعوت و مجمع دزدگرایشی‌های گوناگون‌شده، در زیر چتری از اعتقاد و ایمان سر حمله می‌شد. بزرگترهای جمع: شمس آل‌احمد و طاهر و سفارزاده و محمد سبزواری و محمود شاهرخی، و میلاد لاد آنها علی معلم و سیده کاتلانی و صدابندین زاری و محبتی کاتلانی و حسین زروق و طه حجازی و ... جوان‌ها دانشجویان و صافی‌زاد و محمدعلی‌محمدی و محمد یزید بیگی بی‌چای‌بندی و سلیقه و سقفی و بی‌معنی و بی‌مشکاک و فیض‌امین‌پور و سیا واحد و حسین اسرافیلی و ...

نیم ساعتی از حضور ما در آن جمع که در خیابان سیمیه و در ساختمان عقلمنیر القلمی سابق تشکیل شده بود، گذشت. یو که در چوبی اتاق وسیع که سقفی بلند داشت، باز داشت و در وی لایزال نام، موهای جوگندمی، قدی متوسط رویشی تراشیده، صورتی استخوانی و بینی کشیده، با کتیک و کافتی زیم زرد و با لباسی سیاه مرتب، به احترام جمع دست به سینه و به تواضع خیزده، وارد شده و به بزرگ جمع به احترام برخاست. از کتاب دست‌ام که بوسعلی میرزا شکارگو و پیش از آن، چندین بار همگیزگر را دیده بودیم، پرسیدیم: این آقا کیست؟ و یوسف به ششوی بر من انگاز در توصیف قهرمانی سخن بزرگ، گفت: مهرداد اوستا است. شاعر و استاد بزرگ، خطورن نمی‌نشانی او را؟!

و گاهی به ملازمی از این جلهی و زندان‌سنگی. و من مانده بودم که این توصیف حماسی و پهلوانانه از کسی از آن جنه کوچک اندام پارکب و خدای آرام، که به ضعیفی می‌کشید، چگونه جور در خواهد آمد.

اما واقعیت همان بود که یوسف توصیف کرده بود. این را به در آن یک جلسه سه هفته که پس از بازمانده شکارگوئی و نشست و برخاست در سفر و حضور رفتن و آمدن سردرگوئی و دل‌سوزی‌گی به مهرداد اوستا در قفقاز، یازده سال آخر عمر او، که بهترین سال‌های جوانی ما بود و آن‌ها پهلوان، سایه پهلوانی‌اش از من اجرامی گویم من؟ اینجا ما ما معنا می‌دهد. ما در بیغ نمی‌کرد.

محمدحضران ترکی که برآی اندن من در ادیبو ناعری تربیت داده بود، گفت: بیایان هم که مهرداد ابراهه که سال‌ها پیش از منم، آدم و پس از منم، خورون بسید در قفقاز، بلا حرح به زرگی او چایب در آمدند. گفت: اصالحا کن به نیابت از استاد اوستا. او چنین لطفی کرد.

و چند روز بعد، که برای غلط‌گیری امر گذرد و دفتر انتشار هفده، هر سه می‌زدیم. سید فرید قاسمی گفت: بیایان امهر و آتش که تازه چاپ شده و رسیده، از مهرداد اوستا که اثر و حسینی و ساعد باقری و محمدعلی‌نیکو و فیض‌امین‌پور و کبکسر او را آدم می‌زند.

و ترقی این دو کتاب در این چند روز، یادآور لحناتی بود که سرشار از حضور اوستا بوده و با کرامت او ریزشتم و رنگ‌ریشتم. شکل گرفته است.

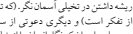
مهر داد اوستا در آنگونه آشنای ساده و صبور و بی‌ادعایی بود که کافی بود یکبار او را ببینی و خاطره

این دیدان، همیشه در ذهن و حافظه توجا خوش‌کند و با طراوت بماند. وقتی که درباره بزرگان ادب و فرهنگ، چیزی می‌خوانیم می‌شومیم، با آمجباب می‌گویم چگونه می‌توان این همه جامع و گسترده بود. سرشار از دانش‌های گونه‌گون و دریافتهای عقیق، ندایی از آگاهی و دریایی از دانایی، و اوستا اینگونه بود. یادآور فروز تقی و بهار و ادیب‌شاداری و حسین و صائب و عرفی و کمال‌اسماعیل و جعفری و سعیدی و ناصر-مسعود و بهیقی و کسلی و رودکی، و از خود: آفرین‌گوی این بزرگان و بیرو راه آنان و صحت آشنا یا ناقص تفکر و طریقب‌پردی و لطایف سخن این قوم و شعله.

اوستا، متفکر و شاعری که برانزگی سخن را، گرچه خود در تضادپاشد- که کافی بشکوه و بیایی چشم‌نواز بود- سر‌نواوری داشت و جامعه‌ای تازه بر آن جان‌گهن پوشانده بود(۱)

کشف‌ترین بخش دانش‌های او که تا کنون دانش را بسیار به‌کار آمد، و بهر هه از او بریدیم، آگاهی‌اش از اساطیر ایران و هند و یونان بود. و روش‌اش در تطبیق این هر سه با هم، چرا که از ناب‌ترین و اساسی‌ترین زکین تفکر اسطوره می‌دانست و معتقد بود که پیش از آونوگی بشر به تفکر فلسفی و

ایرانی‌تیب، این اسطوره بوده‌است که تکلیف او را با خودش، با آسمان و هستی روشن کرده‌است. و نه تنها اساطیر را در بر ریزش است‌الینا قرار نمی‌داد، که معتقد بود این دعوت‌ها هم حسوس و هم افاق بوده‌اند. یکی با

ریشه داشتن در تخیلی آسمان‌نگر، که تخیل مرتبتی به عصر مکتوف و فوج این خیزاوری بر اوستا و بهر همه، میسران که نگاه‌استان از خاک برگیرو و آثار افلاک بروزاد دهد.

امهر و آتش که بخشی از یادداشت‌های مهرداد اوستا درباره شاهنامه است که کوشش آقای بهروز امیانی- که جوانی است بسیار مطلع و از ترکان پارسی‌گوی است و صاحب‌فطرتی قوی و فضاییلی است- با آن طرح جلدی زینا که الهام گرفته از نقاشی قهرمانه‌ای است در ۷۰ صفحه چاپ شده است. و کبب‌کیاب سخن نویسنده روزاوری این

میزرانی و مردسیستانی است در شاهنامه. و در سخن حال شکفتن و ریشه‌دار(۲) و فروسی با آنکه از اشکانیان به چران نشسته‌است. حقیقت این میزرای او در ایران باستان، در همین داستان رستم و اسفندیار به اسامیوس هرمدانه و در دوام کببکی رستم و دیوگی اسفندیار است. منجلی ساخته است. و حقایق رستم، حقیقت کیش مهر است. و حتی منشاء تفکر شیخ اشراق را هم، استاد اوستا. در توجه به همین اسطوره و نقل آن به رویایی در «هقل سرخ» می‌داند.

ایرانه‌ای یکی از جذاب‌ترین سرگذشت‌های خورشید است. شرح آن افکار یک نویسنده و شاعر مهر روزگار ما، قلم خود اوستا است. چاپ اول اثرش از او، از او منتشر گردید. در سال ۱۳۶۰ و سال‌ها در محافل توفیق بود. و ای کاش نه جای این گزیده.

سرگذش

سهیل محمودی

یادی از معلمی بزرگ

دوستم محمدحضران ترکی به ویرایش کل آن می‌پرداخت و همه آن را به دست چاپ می‌سپرد. نگاه نافذ و دقیق و موشکاف اوستا، در تیرانا یا تشری فاضل که در عین امروزی بودن و شاعرانگی، وامدار تشر مجرب‌وار ابرو القفل بهیقی است. در هم آمیخته.

وقتی که متأفارس نویسی‌های مطوعات زرد و خالوادگی را با آرا‌ها مرور کنی و برخی از دانشموسی‌های داری به هر چه‌ای راه روی خورشیدون حرمه‌نات را سر بریزه تازه می‌فهمی که آن استاد، دولت‌آبادی و احوان و زین‌نگویید شامله اوستا در تیرانه، چگونه میراث با عظمت زبان پارسی را در قدر شناخته‌اند و محفوظ نگاه داشته‌اند.

تیرانا در تفکر و زبان (که این دو تفکیک‌ناپذیرند) کمال یافته دو مجموعه دیگر اوستا یعنی از امروز تا هرگز و با پایزبانه است.

آن‌ها کنین تیرانا و توصیف‌ها و شاعرانگی بیاب، که تو را از حلسه و لذت خواندن شعرهای سبیده تاب بر خورواد می‌سازد. و در کنار آنها، از آرا و دیدگاه‌های هر شش‌دهانه اوستا نسبت به شعرگان و هرمدان و شاعران و نویسندگان گذشته و امروز هم آگاهی‌می‌شوی.

اوستا، در شکل‌گیری لسل ما، که فقط او را به عنوان سربانه و نگیکه گاه با خود و در کنار خود حس می‌کردیم- نقشی داشت. جنگ معلم تیرانا در پرورش شاکردانی که در آن سال، هیچ دانش و تجربه‌ای نداشتند، و نه نامی و نه عنوانی.

در سخن نویسنده و پزیرا، که مواضعانه ما را می‌بازرشد و در شکل‌گیری نهال تازه و جوان‌ما، تلاشی می‌کرد.

اما او خود از تربیت و پرورش چه کسانی برخوردار بود؟ نام‌هایی مثل بدیع الزمان فروزفر و محمدعلی‌ناصح، نام‌هایی آشنایند. اما در باخوشی درباره این برگزیده ابراهه در باقیمت صاحب‌ترزگی چون امیر ارشدی آشتیانی، فیلسوف فرزند عصر، «آینت‌الله شاه‌آبادی» عارف‌مطالع و مالمه‌بزرگ روزگار، فرزاده در پدیدآمدن آن روح بزرگ که او را مهرداد اوستا می‌داند، تاثیر با شاکوه داشته است.

بی‌توضیح:

۱- من خود در یادنامه مهرداد اوستا افسوس می‌بخش: به ۴۰ صفحه در قطع زوری درباره بنفاد و شکوه شعر فاضل مهرداد اوستا، مقالتی مفصل نقلی کرده‌ام.

۲- استاد بزرگ عصر دکتر عبدالحمین نوری، اصحابی شگرف بر زواری این خیزاوری بر اوستا و سرمدان‌هایش صاحب‌خود را از این همه آگاهی به حضورشان عرضه داشته‌ام. دیز زیاده آن بزرگوار خداوند.

۳- روزگار کودکی و نوجوانی تا به اکنون، از پیران دلسوسه مزینه خوران آل‌الله، حکایت‌ها و حکمت‌هایی درباره دریافت و شهود و اخلاص آقا سید مهدی قرام- که فرام‌زاده شهردت دقیق اوست-

شیده‌ام. نمی‌توانم اثری درباره او به حال تألیف شده یا نه، اگر چنین نشده باشد، امیدوارم که صاحب‌لی آسینوس هستم. بالا رفته و به نقل انصاری، برای آگاهی خردنگاران معنا و جوهره‌نگاران معنویت، اثری مکتوب درباره این شخصیت تأثیرگذار پدید آورد. این همه اقال که مشابه فر مایر و در محافل از او منتشر است، باید لذت و ضبط شود. عظمت انجاشی این دست‌امکر مکتوب شود. در انتقال ایمان و اخلاص و دین‌پارویی به نسل‌های آینده، مهم‌ست. نمونه‌اش زندگی و شرح حال حاج آخوند تهرنی است که فرزند رشیدش شادروان استاد حسینعلی راشد، در کتاب گزشتگ و شکفتن «فصلیهای فراموش شده» است فرموده که یکی از آموزنده‌ترین آثار خود در روزگار ماست. امیدوارم که عاجز می‌توانم بدانم درباره عظمت شخصیت شادروان آقای راشد، و مکتب تربیتی و اخلاقی‌اش، در همین کفره‌فلمی‌زیم، بهرین‌مورد، تملی.

راسته کتابفروشاها نشرالله حدادی

پول سفید برای روز سیاه(۲)

رویه روی بیمارستان جیم، در خیابان فجر (چم) منتصب از خیابان استاد مطهری.

در کوچه حجت، در ساختمانی که فرق پزشکان است، در زیرزمین این ساختمان محمدمهدی فخری زاده، پیش از دو دهه است که به همراه همسرش عاشقانه کتاب آماده می‌کنند و به چاپ می‌رسانند. و آیا این کتاب‌ها با یزوتیاد، به کمال و کمال فروشدند یا نه؟

در حال تنظیم حساب‌های خود است و چند برگ قبض آب و برق و تلفن رایه من نشان می‌دهد که پرداختشان به عهده تعویق افتاده و یک دسته چک برگشتی و مکافات وصول و پاس چک‌هایی می‌گوید. از دولتی سر در کتله‌گاه، و با یک کساتی که در انتظار که در دست است و آن دارد.

می‌گوید. از دولتی سر در کتله‌گاه، و با یک کساتی که در انتظار که در دست است و آن دارد.

دیدار دکتر هستند. قدمی رنجی می‌کنند و سر می‌به ما می‌زند، اما فریح از خرید یک جلد کتاب، و با اشاره به چک‌های برگشتی می‌گوید: یک روزگاری، من به همه کمک می‌کردم. حالا باید به دوست و غریبه بگویم کمک‌کنند تا چک‌هایم پاس شود، به همین دلیل امروز این دو نامه را نوشتم. دست در کیف خود می‌کنند و نامه‌ها را به دستم می‌دهد.

مخاطب نامه‌ها «هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور» است و پیشنهاد فروش کتاب با ۵۰ و ۶۰ درصد تخفیف، با تعجب می‌پرسم: مگر سر کج نشسته‌ای، مگر کتاب بچقدر سود دارد که

حاضری این چنین اجوب حراج بر ملت بزانی؟ می‌گوید، تو اگر جای من بودی چه می‌کردی؟ همه چیز را به نقد می‌خرم و به نمانده دو ساله می‌فروشم. آخر سر یک بغل چک برگشتی دارم، به همین خاطر حاضرم با ۶۰ درصد تخفیف بدهم و پول سفید به دست آورم. تا روزگار سیاه نشود.

فخری زاده با تأکید به شمارگان کتاب‌هایش می‌گوید: همه کتاب‌های من کمتر از پنج هزار نسخه به چاپ نمی‌رسیدند و حالا به دو هزار نسخه رسانده‌ام و عزای آن دارم که با همین مختصر چند تنم؟ و پدرش از آن به طبلکار دم در ایستاده چه بگوید؟

نگاهی به کتاب‌هایش می‌اندازم. بیشتر از سنتخ و صنف سینماست. می‌گوید: عشق و علاقه‌ام سینماست و جوانان عاشق سینما هستند. من هفت سال زحمت کشیدم تا کتاب اراغمانی قلم را به چاپ رساندم و ۲۲ نفر بروی آن زحمت کشیدند، به همین گونه «هاده ابرشام» که کتابی شاق و طاقت‌فرسا بود، اما بخش مهمی از این دو کتاب در انبارم خاک می‌خورند.

در میان کتاب‌های او برخی از کتاب‌های نصرالله کسرائیان هم به چشم می‌خورند و حکایتی از ارائه آنها با پنجاه درصد تخفیف را نیز بیابان می‌کنند و من سخت به تعجب می‌افتم.

باز دوباره و چندباره به سراغ چک‌های برگشتی‌اش می‌رود و می‌گوید: هفت کتلم برای خرید تصویب شده‌اند به رقم گذشت یک سال از زمان تصویب آن برای خرید. هیچ خبری تا به حال دریافت نکرده‌ام و اگر این کار صورت گیرد، گره بزرگی از کارهایم باز می‌شود.

به او می‌گویم: خوب! این اتاوان عشق و ضرر و زیان مالی در پی دارد. چگونه جبران مافات می‌کنی؟ می‌گوید: با چاپ تقویم و اشاره‌ای هم دارد به کار یازیش در چاپ حافظ جیبی و به همین گونه نهم کتاب‌ها را با سود تقویم جبران می‌کنم.

می‌گوید: ضرر کتاب‌ها را با سود تقویم جبران می‌کنم. اما در پایان می‌گوید: فشارها چنان اساطه‌ام کرده‌اند که احساس می‌کنم «عشق در من مرده است» و دیگر نمی‌توانم این راه را ادامه دهم. با هم با کشتی در کتابفروشی می‌زیم. آقای بازرگی، گره روی شیروانی داغ، اصفهان، بازرگشت یکه سوار. خدا حافظی طولانی، طبیعت ایران، فرهنگ جهانی قلم، نقشی از روزی او... کتاب‌هایی هستند که به زیبایی و آراستگی در برابر چشمم قرار می‌گیرند. چشم‌های او، در درای عینک نزدیک بین‌اش، هنوز گواه عشق است. مگر می‌توانی آن را که عمری در هوای موشوم و کتاب نفس کشیده، از مشغول دور کردی؟ آن دو پریمرد و نوح‌حم حامد زبانی، در پایان ذهنم نقش می‌بندند و امروز محمدمهدی فخری زاده، در پایان می‌گوید: می‌ترسم خسته شوم و پیش از این نکشم و در مقام دلداری او می‌گویم: در دیار عاشقان، دیوانه‌ها عاشقند.

در میان شما پاسیری از خودتان فرستادم که آیات ما را بر شما می خواند و شما را پاک می سازد و به شما کتاب و حکمت (خبر مندی، درستگرایی و آندیشندی می آموزد و آن چه را نمی دانستید به شما

آموزش می دهد.
قرآن کریم، سوره بقره ۱۲۹، بخشی از آیه ۱۵۱

حدیث مرا با کتاب خدا بسنجید اگر موافق آن بوده آن حدیث از من است و من آن را گفته‌ام.
پیامبر اکرم (ص) کزیده میزان الحکمه، حدیث ۱۲۲۸، نقل از کتزالعمال

آن چه از کتابهای عامه پسند می توان آموخت

سیدعنی محمدرفیعی

چیزهایی که اصطلاحاً به کتابهای عامه پسند شهرت دارند- همانند نشریات عامه پسند، فیلمهای عامه پسند و موسیقی عامه پسند- آثری هستند که گروهی خاص از مخاطبان را جذب می کنند که هم سطح سواد متوسطی دارند و هم سطح توقع متوسط، در عین حال جمعیتی نظیر از مردم را تشکیل می دهد. به همین سبب آثار عامه پسند معمولاً از استقبال وسیع و گسترده مخاطبان خود برخوردارند و به گونه‌ای گسترده و حجیم تکثیر می شوند.

ویکتور گروه - به اصطلاح- فرهیخته و پدیدآورندگان آثار فرهیخته پسند به این گونه آثار مورد پسند مردم کوچک و بزرار و مخاطبان آنها معمولاً تحقیرآمیز، نشاندار و حاقدی است به گونه‌ای که آرزوی آن می برند تا ریشه این گونه آثار کهنه شده، سطح سواد و توقع مردم بالا بیاید و آثار سنگینتر را بخوانند.

اما به هر حال، این آثار و مخاطبان آنها وجود خارجی ملموس، عینی و فراگیر دارند و قابل انبساط نیستند. این واقعیت، برای یک پژوهشگر، صورت یک امر واقع و خارج و حالت یک مورد موضوع در جهان بیرون را دارد که می تواند به عنوان مورد مطالعه‌ای از جنبه‌های گوناگون مورد توجه و مطالعه قرار گیرد. این نیز یکی از واقعیت است که آن آثار توانسته اند مخاطبان خود را شناسایی کنند، آنها را بیاندیشد، نیاز آنها را نشانساند، به روانکاو مخاطبان خود آگاهی بیاورد و در نتیجه با آنان ارتباط برقرار کنند تا جایی که شریک و همراه هم و شادای و امید و غمخنده و آرزوی آنها باشند. حتی بتوانند از طریق این همدلی و ارتباط، به آنها آموزش دهند. آنان این ارتباط و جانب مخاطب و همراهی معنایی اثر و مخاطب و ساز و کار آن، علم نمی‌خواهند یا به عنوان یک فن نمی‌توانند مطرح شود؛ یا هنر نیست؟

از این رو به نظر می‌رسد که بررسی آثار عامه پسند از دیدگاه علم ارتباط، دانش نگارش و پدیدآوری اثر فرهنگی، شگردهای تألیف، مخاطب شناسی، روانشناسی اجتماعی، زیانسنجی مخاطبان و دیگر چیزهایی که برای پدید آوردن یک اثر موفق لازم است، می‌تواند مورد توجه قرار گیرد و گزوه‌ای از آن استخراج شود که می‌توان از پیروی آنها مطالب و نکات سنگین، ارزشمند و مورد پسند اهل دانشه را نیز در قلمی عرضه کرد که مخاطبان عام را نیز به سوی خود جذب کند. کاری که موفقترین شکل آن را در کتابهای آسانی می‌توان دید.

این آرزوی هر نویسنده یا شاعر یا پدیدآورنده هر اثر فرهنگی است که محصول کار او مورد استقبال بسیار قرار گیرد. اما این آرزو جز از طریق شناسایی مرتبط با شناخت مردم و جامعه، نیازهای عموم، شیوه‌ها و هنرهای ارتباط با عامه و این آرا دست، برآورده نمی‌شود.

اگر به عنوان یک پدیدآورنده، این را بپذیریم که اثر موفقتر، اثری است که سطح و گستره‌های بیشتری از مردم را به سوی خود بکشد و با آنها ارتباط برقرار کند، به جای آرزوی نابودی آثار عامه پسند، سعی خواهیم کرد تا ضعفهای خود را با ملاحظات مردمی و کسب دانشها، فنون و هنرهای ارتباطی جبران کنیم و پدیدآورندگان آن آثار را با وجد برخی هنرها و دانشهایی بدلیتم که خود فاقد آن هستیم.

کتاب

اشتراکهای دو نگاه

عرفان شرق، عرفان غرب، نوشته آودیس (علی احمد سیدجواد) ترجمه رضا عارفی، چاپ اول، طبع زمی، ۳۴۴ صفحه، ۲۰۰۰ شهنامه انتشارات ترجمان انتشارتیه، تهران؛ ۱۳۸۲ هجری ۲۰۰۰ سال

مؤلف در این کتاب از راه بررسی و تحلیل

نشانه‌ها،شانه،دایخ و سنت عرفانی را واکاوی و آن را در

مقایسه و مطابقت باحریان مدرنی چون سوررئالیسم تبیین

می‌کند. در این مقایسه و مطابقت، مفاهیم و مؤلفه‌هایی چون هنر، شعر، خیال، وحدت وجود، عشق، شطح، وجد، نگارش خود به خودی، کنش ناخودآگاهی، رویا و واقع و مفاهیم مشترک با مشابه دیگری میان عرفان سوررئالیسم و آموزه‌های عرفان شرق و غرب و مکتبهای ادبی جهان غرب مورد بررسی قرار می‌گیرد.

آودیس از چهوه‌های شاخص شعر و ادبیات معاصر غرب و از پژوهشگران

مطرح در پیرون از مرزهای زادگاه خود (سوریه) است.

گزارشگران آنته فرعی، علی عرفانی
پهنش سنایی، محمدرضا ربیسی، ساره پدادم

دراستی

من و کتابهای درسی دینی

دیدگاه دانش آموزان، دانشجویان و دانش آموختگان

کتابهای درسی در مقاطع دبستان، دوره

راهنمای تحصیلی و دبیرستان و همچنین کتابهای

معارف اسلامی دانشگاهها همه اهدافی را برای

پرورش اندیشه، افزایش آگاهی، اصلاح رفتار و

ایجاد و تقویت روحیه و انگیزه دینی در

دانش‌آموزان و دانشجویان دنبال می‌کنند. در راه

دستیابی و نیل به این اهداف شکل و محتوای این

کتابها و سپس شیوه بهره‌گیری آموزگاران،

مدرسان و اساتاد، بهترین نقش را ایفا می‌کند.

یکی از بهترین راههای تعیین میزان موفقیت یا

عدم موفقیت این کتابها، بررسی و سنجش از

دانش‌آموزان و دانشجویانی است که این کتابها را

خوانده‌اند، درس گرفته‌اند و امتحان داده‌اند. تأثیر این

کتابها در نگارش و رفتار دینی آنها و دیدگاههای

تألیف‌گرا یا تدقیق‌آمیز و پیشنهادهای اصلاحی آنان

می‌تواند موردنمای و انعکاز از کارکرد کتابهای

دینی به طراحان، سیاست‌گذاران و پدیدآورندگان،

آنها باشد و در کنار آنها نظرهای آموزگاران،

مدرسان و اساتاد، در جهت ارتقای کیفی و

بهبود کیفی آنها به کار بیاید.

گزارش حاضر، نتیجه گفت‌وگو با تعدادی

دانش‌آموز، دانشجو و دانش آموخته است که در

گزینش آنها برای پیش و پاسخ، کوشش و حفظ

تنوع جنسیتی، جغرافیایی، رشته تحصیلی، عقید،

یا عدم تقید به طراهی و مناسک دینی و وضعیت

اعتقادی و شغلی، خانواده بوده است و می‌تواند در

تعیین پیشترشها، پرسشها و هدفهای یک پژوهش

دقیق و فراگیر مورد استفاده قرار گیرد.

این کتابها را مفید می‌دانند و عقیده دارند که بهتر است در میان کتابهای درسی باشد تا این که به صورت آزاد تدریس شود. برخی دیگر نیز ضمن اذعان به مفید و موثر بودن آنها پیشنهاد می‌کنند که به صورت آزاد تدریس شود.

علاقه هر یک از این دانش آموزان دوره راهنمایی به قرآن، نماز یا زندگی بزرگان مایه آن است که پیشنهاد بیشتر کردن این بخشها را در کتابهای دینی بدهند.

شیوه طرح قصه کوتاه بسیاری مطالب را خیلی از این دانش آموزان پیشنهاد می‌کنند. پیشنهاد محمدرضا ع که سال سوم راهنمایی است نیز این است که مطالب به شیوه‌های ادبی و بیشتر به زبان شعر مطرح شود.

دبیرستانهای پرسشگر

تقریباً همه دبیرستانهای می‌گویند که پرسشهای اساسی دینی دارند و پاسخ آن را در کتابهای دینی دبیرستان نمی‌یابند. با آن زبان دبیران نمی‌شوند. اما بیشتر آنها به تأثیر نسبتاً خوب این کتابها اذعان دارند. آنها که تأثیر چندانی برای این کتابها ذکر نکرده‌اند، علت آن را در ضعف محتوایی این کتابها در پاسخگویی به پرسشهای مهم و اساسی یا ضعف تدریس و شیوه بیان و روش تدریس این کتابها به وسیله مدرسان و اساتاد معارف بازشمی‌اند.

به نظر برخی مانند احمد، ق: «اگر کتابهای معارف به شیوه داستانی نوشته می‌شد، بهتر بود. همچنین بهتر از گرفتن معارف در آن وارد شود که ماه عبرت آموزی و گرفتن درسهای عملی باشد.» به نظر او: «عاقبت اساتادان معارف بسیار سطحی درس می‌دهند و انگار کتاب را روخوانی می‌کنند.»

ش. نیز می‌گوید: «بخشهای توحید و نبوت و مسائل مربوط به امامت ائمه معصوم را دوست دارم اما بخشهایی بعدی آن برای من جانی افتد.» و ادامه می‌دهد: «در دبیرستان، بخش احکام برایم جالب بود و دوست داشتم آنها را در زندگی عملی سالم. اما امروزه بیشتر به محتوای احکام فکر می‌کنم و مشکل و مسأله‌آر آنها.»

او می‌گوید: «کتاب معارف باید پاسخ لازم را بر برخی پرسشهای اعتقادی دقیق مانند تقاضا و تقدیر و حیر و اختیار» بدهد. «فصل فلسفه احکام هم در آن خواهد است.»

او خود را نظر دینی و اخلاقی بیشتر متأثر از فرهنگ و تربیت خانواده می‌داند. تا کتابهای دینی، و پیشنهاد می‌کند که در کتابهای معارف دانشگاه بیشتر از قرآن و دانشهای آن مثال آورده شود.

به نظری، برخی از مطالب کتابهای معارف به کار زندگی نمی‌آیند. از این قبیل است ذکر بسیاری از اساسی و توضیح برخی مفاهیم که کتاب را به صورت مستحکم و اتزاسی درمی‌آوردند.» او می‌گوید: «محتوای کتابهای معارف باید از مسائلی باشد که اثر بلندمدت بر خواننده می‌گذارد.»

قریه‌نامه دانشجویان می‌گویند که این کتابها را به خاطر نمره گرفتن و ایجاب کردن، درس می‌خوانند و حضور آنها در سز کلاس به خاطر نداشتن قیمت و مجموع شدن از نمره است. آنها از این کلیه دارند که اعتقاد کلیساهای معارف حمل بحث و سؤال هستند.

^[1] در میان شما پاسیری از خودتان فرستادم که آیات ما را بر شما می خواند و شما را پاک می سازد و به شما کتاب و حکمت (خبر مندی، درستگرایی و آندیشندی می آموزد و آن چه را نمی دانستید به شما

دانش‌آموختگان تکاه‌ی به‌گذشته

فارع‌الحجیران با تکاه‌ی به‌گذشته تحصیلی خود در مقطع گوناگون، علاوه بر ارزشیابی مقایسه‌ای میان دوره‌های گوناگون، همان‌گفته‌ها و دیدگاه‌های دانش‌آموزان و دانشجویان را تکرار می‌کنند.

برخی نکته‌های کلیدی را که بخشی از گفت‌وگوهای بلند با آنهاست می‌آوریم.

ضرورت و چگونگی

حج فارع‌الحجیران معدن در پاسخ به این پرسش که، «به‌نظر شما کنایه‌های دینی و معارف جزو درس اجباری باشند بهتر است یا اختیاری؟» می‌گوید: «این سبب بیشتر جهت کسب آگاهی ضروری‌است. اما در سنین بالاتر و در شرایط فعلی چندان کارآیی ندارند. چون اغلب مطالب آنها تکراری است.»

اگر این کنایها از دروس ابتدایی و متوسطه حذف شوند چه اتفاقی می‌افتد؟

برخی مطالب معارف دینی مانند مسائل بهداشتی (فصل و …) را چون والدین به دلایلی نمی‌توانند به فرزندان خود آموزش دهند، از طریق همین کتابها فرامی‌گیریم. البته مسائل بسیاری را سینه‌به‌سینه از والدین می‌آموزیم مانند مسائلی درباره نماز، روزه، برخی شعاری و از این قبیل. اما در مواردی که والدین نمی‌توانند ارتباط مستقیم در تقابل برخی مسائل با فرزندان شان برقرار کنند، فرزندهای درسی دینی اطلاعات لازم را در اختیار فرزندان می‌گذارند.

از کدام بخش کنایه‌های تعلیمات دینی و معارف اسلامی بیشتر خوششان می‌آید؟

از بخش احکام که بیشتر در دوره‌های راهنمایی و دبیرستان برابم مقید بود ولی در وضع فعلی نیز از زندگی پیامبران (امه و عبرت آموز و مقید می‌دانم و نیز مطالبی دیگر که کاربرد عملی در زندگی ما داشته باشند.

اگر مؤلف کنایه‌های تعلیمات دینی و معارف اسلامی بگوید، آنها را چگونه می‌نویسید؟

دوست داشتم معارف دینی به صورت داستانی مطرح می‌شد و مطالب چیده دینی را راحت و ساده و کاربردی بیان می‌کرد مانند

داستانهای قرآنی که بسیار مفیدند.

تلاش می‌کردم از خود فرآن مطالب دینی را استخراج کنم نه آن که تفسیر بزرگان را از قرآن به عنوان فهم قرآن و دیگر مسائل دینی پیروزم تا در این مورد راه بر تفسیر معلمان از مطالب هم بسته شود و هر کس بنا به عقیده و سلیقه خود، آنها را تفسیر کنند.

داستانهای قرآنی که بسیار مفیدند. تلاش می‌کردم از خود فرآن مطالب دینی را استخراج کنم نه آن که تفسیر بزرگان را از قرآن به عنوان فهم قرآن و دیگر مسائل دینی پیروزم تا در این مورد راه بر تفسیر معلمان از مطالب هم بسته شود و هر کس بنا به عقیده و سلیقه خود، آنها را تفسیر کنند.

ملاحظات دیگری که در نگارش کنایه‌های معارف به کار می‌رفتم، در نظر داشتن شرایط سنی و وضعیت روحی و فکری مخاطبان و ملاحظات دیگر بود. از حیث سبک نگارش هم مطالب تعلیمات دینی را به صورت داستانی می‌نوشتم تا اثر گذارتر باشد. چراکه هر قدر به تحول و تغییر روحی و فکری در سنین پایین‌تر رخ می‌دهد، کس‌نکستگویی شخصیت و تفکر است. از آوردن مطالبی نیز که چندان با عقل سازگاری ندارند، پرهیز می‌کردم.

ولی مطالب بسیاری در علوم دینی است که ما عقل‌های و دانش کنونی نمی‌توانیم استه‌دک کنیم.

باید کنایه‌های معارف‌طوری نوشته شود که با عقل و دانش فعلی در تضاد نباشند. البته می‌دانم که برخی مسائل نشانه عظمت و دل‌بزر قدرت خداوند است و نیز نشانه پارسایی که از جانب خداوند برای هدایت مردم فرستاده می‌شود. اینها برابم حیثیت دارند و پذیرش آنها را واجب می‌دانم.

اما اینها به نظر من نشانه‌هایی هستند که آفرین‌الیه اثبات این که پاسوری که از سوی خداوند می‌آید، حرف و سخنش مورد قبول و اطاعت قرار گیرد. آیا از نحوه تدوین **معلمان مدارس و استادان معارف راضی بودید؟**

معلم دبیرستان من خیلی خوب بود و کتابکی متن کتاب درسی نداشت و فراتر از چارچوب کتاب تدریسی می‌کرد. ولی مطالب چیده و مبهم را به نحو معلولت باز و تشریح می‌کرد. اما استاد دانشکده، تنها معارف را به شکل توصیفی ارائه

می‌داد که چندان مطلوب من نبود. به نظر من اسنادی خوب است که فراتر از متن کتاب بتوانند تدریس کنند.

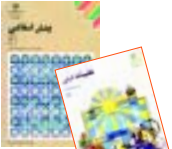
ارتباط و روش

مدرس‌ها و فارع‌الحجیران مکاتیب و دبیر هنرستانهای فنی،

«در دوران دانشکده، ارتباط استادان معارف و دانشجویان، اغلب دوستانه نبود. یعنی دانشجویان تمایل به برقراری ارتباط دوستانه نداشتند و استادان و مدرس‌ان هم در برقراری ارتباط کوشش نمی‌کردند.»

پیشنهاد شما برای ارتقای کیفیت کنایه‌های معارف اسلامی چیست؟

اولاً آموزش دین به دانشجویان نباید به صورت یک واحد درسی باشد که اجباراً برای نمره خوانده شود. بلکه باید به صورت فعالیت‌های فوق برنامه باشد تا تأثیر بیشتری بگذارد. کتابها نظر

به تغییر کنایه‌های داستانی، دبیرستانی و دانشگاهی هم باید تأثیر زیادی ندارد. استادان و مدرس‌ان باید روششان را تغییر دهند تا خود دانش‌آموزان و دانشجویان ایجاد سؤال شود.

اول‌جانب معدن‌نگاری

خاتم که، ۲۴ ساله، مهندس کشاورزی،
محتوای کنایه‌های دینی مدارس، به‌روز نیستند. کنایه‌های دوران دانشکده هم که ابتدا یک سلسله بحث‌های فلسفی است، بعد تکرار مکررات. مطالب کنایه‌های درسی دینی چندان تأثیری بر من نداشته است مگر مواردی که به‌طور ناخودآگاه تأثیر پذیرفته‌باشم. این کنایه‌ها برای من جذابیت نداشته‌اند. و نامطلبی مرا جذب نکند. تفسیری بر من نمی‌گذارند. کنایه‌های دوره ابتدایی تأثیرش بیشتر از کنایه‌های دانشگاهی بود.»

این کنایه‌ها به‌بخگوی پرشپه‌ای شما بودند؟

سؤال‌هایی که برابم پیش می‌آمدند، احتیاج به توضیح بیشتر معلم داشتند ولی در دبیرستان اجازه بحث و افتاد وجود نداشت. در دانشکده این اجازه به‌طور محدود وجود داشت که باز هم استادان پاسخی سؤالات من نبودند. بعضی استادان هم اجازه بحث آزادمنشی دادند و تنها در محدوده کتاب و جزوه بحث می‌کردند.

رابطه معلمان و استادان با شما چگونه بود؟

مشفه‌تانه رابطه وجود نداشت. از ما نظر خواهی نمی‌شد. و چون مطالب در فضای باز عرضه نمی‌شد، ما هم از معلم یا استاد فاصله می‌گرفتم. ضمن این که چون اجبار به خواندن مطالب محدود به کتاب مطرح بود، حالت خوشایندی در ما ایجاد نمی‌کرد.

پرسش‌ها، دنیوز، امروز

خاتم م فارع‌الحجیران علوم اجتماعی است.

وی دربارهٔ این که کنایه‌های دینی مدرسه و دانشکده

پاسخگوی پرسشهایش بوده‌اند یا نه می‌گوید، «در دوران تحصیل سؤالی برابم پیش نیامد ولی الان پرسشهایی حفظ می‌کردم که نمره بگیرم ولی الان پرسشهایی در ذهنم ایجاد می‌شود که نمی‌دانم برای دریافت پاسخ آن باید به چه کسی یا چه کتابی مراجعه کنم.»

مرب فارع‌الحجیران تاریخ

فکرنمی‌کنم کنایه‌های درسی دینی در نگارش من تأثیری گذاشته باشند. من خود بیشتر از کنایه‌های دیگر شریعتی الهام گرفتم. البته ناگفته‌نماند که در سال سوم دبیرستان به خاطر بحث‌های آزادانه کلاس، رنگ‌های دینی را بسیار دوست داشتم. البته نه به خاطر مطالب کتاب، بلکه جو کلاس برابم آموزنده بود. سال سوم دبستان هم آموزگارمان درس‌ها را به صورت نمایش اجرا می‌کرد که در آن زمان، بسیار بر من تأثیر گذاشته بود.»

به نظر او، « در کنایه‌های درسی بهتر است چه‌رهای از خدا نشان داده شود که به محصول

آرامش دهد، مانند تأکید بر صفات هم‌اُمید خود»

باید چپوه خدا خیلی رحیمتر نشان داده شود»

فکرنمی‌کنند روش معلم و خواست معلم رابطه

مطابقی با هم داشته باشند؟

چرا؛ چون اغلب معلمان دینی ما احتیاط

خشکی داشتند، می‌ترسیدیم اگر حرفی بزنیم

برایمان گران تمام شود. خود لادن درس دینی برای

ما رفیع تکلیف به‌منظور نمره گرفتن بود. این شد که

در دانشکده هم اگر استادی می‌خواست در روش

تدریس نوآوری کند، این بار دانشجویان اعتراض

می‌کردند و می‌خواستند تنها مطالب کتاب را

بخوانند تا آخر نیمسال، نمره بگیرند.

وجه عرفانی و اخلاقی دین

محمد رضا عسکری فارع‌الحجیران

مهندس برق،

«به نظر من وجه اخلاقی و عرفانی من امروزه

در جامعه ما کم‌رنگ شده است و بیشتر به‌ظاهر

اعمال نوجه می‌شود. مثلاً عمق نیایش شبیه طیفه

گرفته و در کنایه‌های درسی، تنها به مراحل عملی آن

اشاره شده و فلسفه نیایش برای دانش‌آموز دانشجوی

تشریح نگشته است. به نظر من در دوران ابتدایی و

راهنمایی باید بیشتر به‌طرح مسائل اخلاقی، مثل

تبلیغ کارهای خوب- توجه شود. در دوران

دبیرستان و دانشکده باید به مسائل فلسفی دین و

فلسفه دین پرداخته شود.

توجه به زیبایی شناسی دین

حمید هزرجو شاعر کودک و نوجوان و

فارع‌الحجیران ادبیات فارسی، « در مورد محتوای

کنایه‌های درسی دینی، باید عرض کنم که خوشبختانه

در چاپ‌های جدید، مطالب بیشتر از منظر عاطفی در

آنها بیان شده است؛ یعنی از جنبه عاطفی، کتاب را

می‌کند. مسائل عمیق دینی و قرآنی در این کنایه‌ها،

ساده‌سازی شده و با زبان بچه‌ها بیان کرده است.

این کنایه‌ها دو سال به‌طور آزمایشی در برخی مدارس

هر استان تدریس می‌شوند و نظرها‌ی معلمان،

مربیان تربیتی و دانش‌آموزان مورد توجه قرار

می‌گیرد.»

وی برای بالا بردن کیفیت آموزشی کنایه‌ها

پیشنهاد می‌کند، «به‌طور کلی بچه‌ها زیبایی‌های

دین را می‌بینند. بنابراین کودک به جای آموختن

احکام، باید دنیای پرآموزش را بشناسد. به همین خاطر

ما باید به زیبایی شناسی دین توجه کنیم.»

به نظر شما رابطه یک معلم دینی با دانش‌آموز چگونه

باید باشد؟

ما نباید بگوییم که رابطه معلم دینی با

دانش‌آموز باید با رابطه معلم ریاضی یا دانش‌آموز

فرق داشته باشد. همه آموزگاران باید با بچه‌ها رابطه

عاطفی برقرار کنند. در حوزه دین بیشترین ضربه‌ای

که خوردیم به خاطر توجه به ظاهر گرامی بوده

است. بحث الگوسازی باید با رفتار معلم صورت

بگیرد نه لزوماً ظاهر او.

تازه‌های دنیای دین

آزاده‌رئسی

Islam in context : Past, Present and Future

اسلام در متن: گذشته، حال و آینده

نویسنده: پتر جی ریدل Peter G. Riddell، ۲۳ صفحه، ناشر: Baker Books، **جولای ۲۰۰۳**، **په، ۱۶/۹ دلار**، در ماه‌های اخیر بسیاری از فریختگان و عالمان صاحب‌نام جهان توجه خاصی به دین اسلام و جهان بزرگ آن نشان داده و بارزانه شرح، توضیح و تجزیه و تحلیل جزء به جزء، مقالات آن، سعی در تفهیم و آموزش اسلام داشته‌اند.

این کتاب به تحقیق و بررسی در زمینه‌های تاریخ اسلام، طراحی و تدوین ساختار اساسی آن، باورها و اعتقادات و شرح مشکلات ناشی از توسعه‌ی دین‌ها و اختلاف‌های میان مسلمانان میان‌رو و متعصبان می‌پردازد و در انتها پیشنهادهایی را به عنوان راه‌حلهایی کاربردی برای مسلمانان بیان می‌کند.

کاوش در منابعی نظیر قرآن، زندگانی پیامبر اسلام ابن اسحاق، مطالعه تاریخ اسلام و نوشته‌های مسلمانان معاصر، کوششی است که پدیدآورنده برای نگارش مطلب عرضه شده به کار برده و آن را با سؤاسی آکادمیک به انجام رسانده است. وی خواهان کوشش از سوی غیر مسلمانان برای فهم و تفکر صحیح دین اسلام به منظور رفع شبهات گذشته دنیای غرب است. او در عین حال، مسلمانان را با توجه به جایگاه کنونی اسلام و فراز و نشیب مسلمانان، تنها افرادی می‌داند که قادرند در این راه کام برآیند.

منبع: www. Barnes & Noble.

Treasury of Prayers

کنجینه دعا و نیایش

نویسنده: دیورا کاسیدی Dehorah Cassidi، ۱۵۸ صفحه، ناشر: Continuum، **مه ۲۰۰۳**، **په، ۹/۵۰ دلار**

این مجموعه ارزشمند حاوی بیش از یکصد دعا

و نیایش برگزیده توسط مردان و زنانی است که به

گروه‌ها و قشرهای متفاوت اجتماعی داندند و

سیاستمداران و اعضای خانواده سلطنتی تا مردم

عادی را در بر می‌گیرد.

اوزاد و ادعیه گردآوری شده در این اثر،

موضوعه‌هایی چون دعا و نیایش به درگاه پروردگار و شکرگزاری

نعمات او دارند. این کتاب که با دقت بسیار طراحی و تنظیم شده،

کلنجین زیبا و کاملی است که می‌تواند در هر شرایط هدیه و پیشکش ارزشمند به‌شمار آید.

منبع: www. Continuum.

کتاب

چگونه باور می‌کنیم؟

شیکه باور، نوشته دیپلوی کوین و جی اس اولیان، ترجمه دکتر امیر دینیان، ویراستار محرابی، مصطفی ملکیان، ویراستار فنی، محمد حسین صیوری، چاپ اول: طاق رفعی، ۱۷۵ صفحه، ۲۰۰۰، هشتمه انتشارات سروش و انتشارات طه، تهران و قم، ۱۳۸۱، په، ۱۷۰۰ تومان.

شک‌گه باور کتابی است که برای تحقیق دربارهٔ واقعیت و اهمیت زبان در فهم و بیان اندیشه‌ها، پرسشهایی از این دست را پاسخ می‌گردد. چه معیاری در اختیار ماست تا بگوییم فردی صدق یک جمله را باور دارد؟ مطابق باور ما، چه تصوراتی صادق‌الدو چرا؟ چگونه می‌توانیم دیگران را قانع کنیم که باور ما را بپذیرند؟ صدق حقایق، جنبهی مرموز چیست؟ و…»

کتاب مشتمل بر نه فصل، هر یک با موضوعی جداگانه است. در پایان هر فصل، با بهره جویی از موضوعهایی که در ارتباطات روزمره ما با یکدیگر مطرح‌اند، تمیزهایی برای دانشجویان فراهم آمده و در انتها دربارهٔ شک‌نگیری استدلال‌های ما و دیگران و آزمون آنها پرسشهایی طرح می‌شود.

شماره ۱۲۹، هشتمه ۲۹ تیر ۱۳۸۲، ۱۹

پوست‌مدن

محمدرضا کاتب

محمدرضا کاتب نوشتن را با کارهای برای کودکان و توجواتان آغاز کرد. ماحصل یک دهه تلاش او چندین کتاب برای کودکان و توجواتان شد. وی با *رمان «پری در آینه»* به ادبیات پررنگسال روی آورد و این راه را با *رمان‌هایی مانند «روشنه‌های آبی ماه»، «آدم»*، *«شاید»*، *«حیس»* و *«جسی»* ادامه داد. به بهانه جدیدترین اثرش «جسی» با او به گفتگو نشستیم.

گفت و گو با محمدرضا کاتب: نویسنده

فراز و فرودهای رمان پست‌مدرن

طرح داستانی و این داستان لذتی برای او ندارد، طرح دیگر را بر می‌گزیند چون می‌خواهد داستان مورد خواست خودش را بخواند. پس تراک (Track) خود را عوض می‌کند و تغییر مسیر می‌دهد و به خط داستانی دیگر می‌رود.

مخاطب داستان امروز نمی‌ترسد از اینکه خط کلی داستان متن خودش را رها کند و به جایی دیگر برود و پا در حال رفت و آمد بین طرح‌های داستان‌هایی که در حال رویشند، باشد. این نوع ایجاد تنگ می‌کند مخاطب در سراسر کار فعال باشد و از کهنگی و تکرار طرح م‌دور باشد.

خواندن این نوع داستان‌ها ذهن فعال و متمرکز می‌خواهد. آیا این نوع داستان می‌تواند در درازمدت مخاطبان را برای خودش نگاه دارد؟ این نوع نگاه، روشی است برای مخاطب که هر روز چیزی تازه می‌خواهد. فعال نگاه داشتن مخاطب در عملکرد ساخت و ساز که خود ممکن است ذهن برخی از مخاطبان را از این نوع داستان خسته کند. عملی است که برای جذب مخاطب امروز پدید آمده. داستان

◆ **رابطه نویسنده و مخاطب در زمان‌های متفاوت، متفاوت بوده و امروز مبنای رابطه نویسنده و مخاطب نیز مانند خیلی از چیزهای دیگر دچار تحولات بنیادی شده است**

امروز می‌خواهد چیز تازه‌ای برای مخاطبانش داشته باشد. یعنی برای راضی نگاه داشتن و جلب توجه مخاطب آن هم در بین این همه وسایل ارتباطی، این شکرده پدید آمده است.

آیا می‌تواند در وقت و روابط نویسنده و مخاطب امروز خیلی به وجود آمده که این نوع داستان بریده بریده و خاص، فرزند آن خلق است؟

این خلق از جنس این زمان است. برآمدی از آن است. رابطه نویسنده و مخاطب در زمان‌های متفاوت، متفاوت بوده و امروز مبنای رابطه نویسنده و مخاطب نیز مانند خیلی از چیزهای دیگر دچار تغییرات بنیادی شده است. ذهن نویسنده امروز مانند عده‌ای بود که سعی می‌کرد تمام مفاهیم، نظرات و اطلاعات را در نقطه‌ای متمرکز کند. ما مخاطب آن نقطه را براسی بیند و امروز این سمولولیت به دوش مخاطب گذاشته شده و او باید تمام شبکه‌هایی را که در دست‌رسان و در قضاپخش است، در یک نقطه کانونی جمع کند. نقطه کانونی که او فقط سازنده آن است و ممکن است مخاطبان دیگر این نقطه کانونی را در جایی دیگر قرار بدهند.

با آنکه **رمان فیلو شیا (جسی)** به نوعی **کتاب بود ولی** در نهایت خلق بر او آن دیده می‌شد. **نوی در زمان «جسی» آن خط کمرنگ را هم ناپایه گرفته‌اید. دلیل این تکه تکه شدن‌ها و این نوع روایت گسسته چیست؟**
وقتی شما برای کودکی حرف می‌زید باید کلمات خاصی استفاده کنید و دنیای ذهنی و عاطفی او را لحاظ کنید تا از ارتباط با شما لذت ببرد و ازشا خود، وقتی برای

هنگا خواندن رمان «جسی» با ما فروری‌های بی دردی
و مختلف رویه‌رو هستیم نمی‌توانیم به چیزی اتکا کنیم. تا چیزی را می‌سازیم از هم نپاشیده می‌شود. به این فرزندگی از چه زاویه‌ای نگاه شده است؟

توانیم از چند زاویه مهم به این فرزندگی نگاه کنیم، یکی آنکه بیان این فرزندگی و فروری‌رو خودمحور باشد، یعنی نگاهایی حسنی شناسانه در بی این نگاه وجود دارد تا ما جهان اطراف خودمان را به واسطه جهان لغزنده داستان شتابسیم و مستقیم به سوی مفهوم برویم. یعنی با این نقیبه برخوردی بی واسطه می‌شود. زاویه دوم این است که نگاه فروری‌رو ابرازی می‌شود در جهت بیان غیرمستقیم چیزی دیگر. یعنی دیگر هدف نیست، رسیانه است. شاید علت استفاده بیش از حد از این نگاه در داستان امروز این باشد که مهم ما نیست به واقعیت محرم و به آنچه است. ما مقابل مستقیم‌باشه و همین باعث شده که نسبت استفاده از این نگاه نیز تغییر کند. این چیزی خلق الساعه نبود که همین امروز پدید بیاید. ریشه در گذشته ادبیات دارد اما امروز به دلیل شرایط خاصی که ما با آن داریم دیگر هستیم مجبور به استفاده، آن هم به این اندازه شدیم. این فریادش و فرزندگی، امروز جزئی از مفاهیم حاکم عصر ما شده است. الحاقی است که خود را به همه چیز می‌آویزد. نگاهمان به این فرزندگی چه ابرازی باشد و چه مستقیم، نگاه انسان امروز از برش زمان به جهان پیرامون است و همین نگاه است که ما را وادار می‌کند. سپس زمان و الحاقی‌ها را مد نظر داشته باشیم. **ساختار فرزندگی ابرازی چیست و چه کارکردی برای آن قائل هستید؟**

یکی از کارکردهای مهم آن ادغام طرح‌های موازی داستانی است، یعنی شما در کوتاه‌ترین حجم موجود با قرار دادن چند چیز، افزاینده در داستانی چندین داستان را نقل می‌کنید. به نوعی که تمام داستان‌ها در کنار هم دیگر در حال زندگی هستند و شما با اشاره به یکی از آنها و فرزندانه قرار دادن ارکان آن داستان‌های فراموش را در یک زمان واحد نقل می‌کنید. این نوع استفاده باعث می‌شود حجم داستان‌های فراموشی که در جریان است پدید بیاید. یعنی شما فقط با گفتن یک کلمه دهها صفحه از دهها داستان را نقل می‌کنید. مخاطب می‌تواند تنها با عوض کردن یک کلمه مثلاً یک اسم یا نام مکان و حذف کلمه‌ای، یک و یا چند داستان تازه را یکپیکری کند و روابط تازه و متفاوتی را بر آدم‌ها مستقری کند و به کشف‌های تازه‌ای از این روابط که حتی متضاد یا آنچه که درک کرده بود، برسد. این نوع طرح‌های موازی داستانی برای آنکه بتوانند در عین حال که خود را نقل می‌کنند نقل کنندده داستان‌های فراوان دیگری هم باشند، باید در جایی شروع و در جایی تمام شوند.

در جایی در خود «جسی» هم به این تکه اشاره شده که در پشت سر کلمه «شاید» که در داستان بی آمده داستان آدم دیگری قرار داده گفته می‌شود و از سر آن گذشته‌ایم و اگر هم کدام از آنها ادامه دهیم به داستان تازه‌ای می‌رسیم که هیچ اثری از آن در سطح رمان نیست بلکه در لایه زیرین روان در حال زندگی است و شاید همه مخاطبان زنده بودن آن را بینند.

وقتی رمان بیان می‌کند، «او قائل بود شاید مقول» با این کلمات شاید نوع داستان متفاوت با رویکردهای دیگر و فلسفی متضاد روایت می‌شود. این ادغام داستان‌ها باعث می‌شود شما یک داستان مقابله‌ای داشته باشید ولی با چندین چند متفاوت طرحی رویه‌رو باشید. مخاطب در حالی که فقط یک خط را دنبال می‌کند و به آن علاقه دارد ذاتی طرح‌ها و داستان‌ها و حفظ‌های دیگر را نیز مد نظر دارد و از آن مطلع است و گاه و بی‌گاه سعی در کامل کردن آن نیز می‌کند و هر که احساس کرد این

سرزمین تازه‌ای است که ناشن نام شخص مخاطب است. درام امروز به دلیل آشفتگی‌های موجود تغییر شکل داده. طوری که در پانزدهمی آن ممکن است دچار اشکال شویم. چون انسان امروز توانسته از فشارهای زمانه فراری داشته باشد. درام امروز دیگر از سکون اولیه آغاز نمی‌شود بلکه از گیجختگی و آشفتگی که فعلاً میانه کار می‌شروع می‌شود و گاه به اوج می‌رسد و گاهی هم به اوج را نمی‌بینیم. بلکه از به‌هم‌ریختگی شروع می‌شود و در میان التهاب و آشفتگی همه چیز پایان پیدا می‌کند.

در این دنیا که همه چیزش در فراموشی است آیا شما فکر می‌کنید دوران حکمت‌منا به پایان رسیده؟

کتاب «جهوه چیزی چنان تغییر می‌کند که دیگر برای ما قابل شناسایی نیست» هر چه نگاه می‌کنیم آن «جهوه» سابق را نمی‌بینیم و آنکاه است که فکر می‌کنیم «چیز آن» برنده‌ای که بیشتر از گذشته است که عصری‌به‌جهوه چیزی و شکنجی دیگر تبدیل می‌شوند. در زمینه وجود معنا در آثار امروز نیز باید عرض کنم که داستان امروز بیش از آنکه داستان بی معنایی باشد، داستان معنایی متعدد و متکثر است. البته اگر یک معنایی را فقط معناپذیریم و این زاویه به این فکر معنایی نگاه کنیم، ممکن است تکثر معنا را هم نوعی مرگ معنا بینیم. امروز برخلاف دیروز معناها آنچنان با سرعت قابلیت این را نداشته‌اند که با هم جایه‌جا شوند و ادغام و تفکیک شوند و تکثیر پیدا کنند که انسان میان سبل مفاهیم براسی گم می‌شود و نیز پیدا کنند که باید باید برود. امروز دیگر نمی‌شود گفت هر چیز واحدی دارای معنای واحدی است و هدف واحدی را می‌رساند.

به نظر من تکثر معنا و بی معنایی در زاویه نگاه مختلف به یک برش واحد است و هر کسی می‌تواند از زاویه خودش نگاه کند.

یکی می‌تواند بگوید معنا برده است چون قابل شکست و بریده شده، دیگری بگوید معنا چنان بی‌معنی شکل داده که دیگر هیچ شایسته‌ی آن چیزی که زمانی معنا می‌گفتند، ندارد پس معنا برده، بلکه به نوعی دیگر دارد و عصر و ساختارش با ما می‌شود. بنابراین باید گفت در جایی که نسبت تعیین می‌یاد، کثرت و نقص حقیقت مطلق چنان تفسیری یافته که از مفهوم حاضر را به دوش می‌کشد، نمی‌توانیم بزرای این بستر فریخته خود را یا مفاهیم قائله سرگرم کنیم.

خود را میدن نویسنده‌گان کلاسیک مشخص است، یک فکر ثابت و متقن و منظور خاصی است که در پایان کتاب مخاطب در آن می‌رسد اما معنای چندگانه چگونه در بستر رمان امروز شکل می‌گیرد؟

از پس تعبیر متفاوت و دریافت‌های جدید است که تک‌انگاری دیگری رنگ جلوه می‌کند. در معنا شروع به رشد می‌کند. یعنی در ما نیست چند شخصیت و فکر مفصل است که ساخته می‌شود و متعلق خصوصی معما یا کسبکش و تضاد و تناقض میان پیدا می‌کند. نه با تقویت و در آفرینش اصول داستان‌ها دیروز بخش تحلیلی‌باشه دریافت‌ها و روش است و تطبیق و عدم تضاد یعنی ششیدن پاسخ و بداندن ابهامی دیگر در بریرت و رویت آن. در آثار امروز برش‌ها و شخصیت‌ها تبدیل به بعدهای فیزیکی مختلف انسان معاصر می‌شوند که سعی در گفت‌وگو با دیگر افکار و نگاهها دارند و تضاد و تناقضی از بین برنده معنا نیست، بلکه همان گفت‌وگویی است که دوجه مخالف برای پدیدآوردن معنا در جهت آن تلاش می‌کنند. بدون اصل تقابل، شخصیت در خلأ است و معنا شکل نمی‌گیرد چون گفت‌وگو محور ساخت و معنا ساختن است تا تضاد و تکثر آرا نباشد. گفت‌وگویی صورت نمی‌گیرد. در اینجااست که روایت‌های فکری گوناگون از اشخاص

نوجوانی حرف می‌زند، خوب در اینجا خیلی از مسائل و روش‌ها تغییر می‌کند. چون مفردات ذهن نوجوان و کودکی با هم فرق می‌کنند. گاه شما با یک آدم بالغ حرف می‌زید. حالا دیگر لازم نیست نکاتی را که حرف آن کودک و نوجوان رعایت می‌کرید، رعایت کنید چون می‌داند این فرد بالغ آن دنیا را پشت سر گذاشته و حالا لازم است به زبان امروز او صحبت کنید تا به صحبت شما علاقه‌مند شود و از آن لذت ببرد و دل به آن بدهد. وقتی واژگان فهمی مخاطب و تجربه او گسترش یابد، روش شما هم برای بیان مسائل او باید فرق کند زیرا لذتی که مخاطب امروز می‌برد دیگر فرق کرده. لذت او در کزو ساختن داستان خودش است به همین دلیل است که شاید حالا دیگر لازم نباشد کمال اطلاعات را در اعترافش گذازید. بلکه کله‌ای از آن گذاشت بر کند. مشخص است که مخاطب با وضعت‌نگه‌ها و تکه‌های داستان را به هم متصل می‌کند. این کار چه دستاوردی برای او دارد و از آن سو چه اثری می‌تواند «مجموعی» کند که از این روش استفاده کند؟

نه تنها ادبیات، که علم نیز به نوعی همین متصل کردن تکه‌ها و شبکه‌های به ظاهر بی‌ربط و رابط جهان به همدیگر است. هنر و ادبیات امروز سعی دارد به نوعی میان اشیا، اتفاقات، حس‌ها و تفکرات مختلف تکه‌های این جهان تکه‌تکه شده امروز، ارتباطی را بریند که علم سعی می‌کند به سطح مفادی آن دست پیدا کند. به معنای که قائل لسل و آزمایش است. آن آزمایشی که نویسنده را مجبور می‌کند تا این روش را برگزیند آن است نویسنده و هنرمند امروز می‌داند که دربارهٔ مسائل بزرگ، که خیلی هم زیاد هستند، قرن‌هاست که صحبت شده و اثر او بخلاف چیزی تازه برنده، باید زاویه خاصی خودش را پیدا کند و از آنجا به مسائل دیگری در غیر این صورت با این سلبهٔ عظیم تفکر بشری بسنجی می‌شود. حرفی زده چه برسد که آن حرف تازه هم باشد. برای فرار از تکرار حرف‌های که پیش تر او ما گفته شده، و برای آنکه دید تازه‌ای داشته باشیم، باید واژه‌ها و کلمات ریویز و مغفول‌تر باشد. برای همین است که زاویه دید ذهنی نویسنده برابر می‌شود با ارتباط‌های خاصی که او بین تکه‌های جهان می‌بیند و این دادن‌ها نهایتاً برابر می‌شود با خود ادبیات. مخاطب به این تکه رسیده که وقتی میان چند جزیه بی‌ارتباط به ارتباطی خاص دست پیدا کند، به زاویه خاصی از فهم و قسمتی از نشان و طرح رسیده است. به فهمی که مختص اوست. برای همین مطرح می‌شود که ادبیات امروز زی‌مجموعه همین زاویه‌های کوچک و خاص است.

مخاطب امروز مانند نویسنده امروز به دنبال حرف‌های تازه‌ای است، برای همین سخنی‌ها را تحمل می‌کند تا میان تکه‌ها و شبکه‌ها از ارتباط‌هایی از جنس امروز دارد انجام می‌دهد. شاید به همین دلیل است که می‌گردیم. رابطه و هدف‌دهنده‌ها و چالاک نویسنده، مخاطب و همین‌چنین معنای کلی ارتباط و یافتن مفهوم و لذت داستان تغییر یافته است.

وقتی لذت او داستان، منحصر به ساخت و ساز آن توسط مخاطب شد و مایهٔ رابطهٔ نویسنده و مخاطب تغییر کرد، در این صورت درام چه شکلی پیدا می‌کند؟ شروع درام با آرایش است و بعد همه چیز به هم می‌ریزد و آشفتگی همه جا را می‌گیرد و در انتها مجدداً آرایش به همه جا باز می‌گردد و همه چیز به سکون می‌رسد، یعنی به نقطه‌ای شبیه آغاز، تاتار و یا داستان امروز قصد ندارد بعد از این هرج و مرج آرایش ابراری شما تدارک بیند و شما را به جایی برساند که تاتار و داستان کلاسیک می‌رساندند. قصد این تاتار، فیلم و داستان

می‌تواند بُندها و برش‌های مختلف‌نظر انسان باشد، و این انسان به دلیل بدهای مختلفی که پیدا می‌کند می‌تواند به نوع انسان تبدیل شود و گسترش یابد، تا جایی که برابر معنا و مفهوم هستی شود؛ یک هستی کوچک که نمونه کوچکی از همه چیز است. به همین دلیل است که هر شخصی در داستان غیر از آنکه شخص واحدی است، تک‌کای از این انسان نیز هست. هر نویسنده و مخاطبی فقط انسان خودش را خلق می‌کند. چون خودش تک‌کای از این انسان است، که در حال گفت‌وگو یادگیر و چه‌های این آدم است. وقتی محور، معنا و گفت‌وگو وجه‌های مختلف جهان شد، دیگر معنا آنگونه معنی نمی‌شود که در پایان زمان مخاطب به تکته‌ای واضح برسد. یعنی همان چیزی که در نظر نویسندگان کلاسیک به معناتعیر می‌شد. برخی آثار امروز درصدد رساندن نکته و مفهومی خاص هستند. نویسنده داستان امروز در صدد ساختن تصویری است که دور تا دور اثر و شخصیت‌هایش را فرا گرفته او در جا به جای کار با تک‌کاه‌های پازل طرحی مشخصی، سعی در ایجاد تصویری می‌کند که مخاطب در پایان کتاب خود او در آن تصویر حس کند. یعنی نویسنده راه را به مخاطب نمی‌نماید بلکه به او جرات می‌دهد. بین خودآگاه و ناخودآگاه دست و پا

♦ **درام امروز دیگران سکون اولیه آفتاب نمی‌شود بلکه آن گسختگی و آشفتگی که قبلاً میانه کار بود شروع می‌شود و**
گاه به اوج می‌رسد و گاهی هم این اوج را نمی‌بینیم

بزند و به واسطه شرایط ذهنی و عاطفی که دارد، خود را درفلکگرد کند و خود واقعی اش را ببیند و جایگاه خود را در این عالم پیدا کند. یعنی این تصویر فقط به او اثری و اجازه راه رفتن می‌دهد، اینکه کجا برود و چرا می‌رود، به عهده خود اوست. این تصویر مانند خود زندگی که ما را میان خود گرفته، اثر و شخصیت‌هایش را در خود جای می‌دهد و چون حرفی قاطع و محکم زده نمی‌شود و دستوری صادر نمی‌گردد، معنا تغییر نمی‌شود. این تصویر که دور تا دور مخاطب را فرا می‌گیرد به این دلیل تصویر حضور نامیده می‌شود که باعث می‌شود مخاطب در جایگاهی خاص حضور پیدا کند؛ یعنی در شمارهٔ تفکرات متفاوت و متضاد. این او می‌تواند شخصیت‌های اثر را که بدهای متفاوت فکری و فلسفی هستند ببیند و آنها را که تک‌کاه‌های خود او هستند، چوپ و تحلیل کند و در نهایت بدون آنکه در برابر آنچه که مقابلش است مقاومت به خرج دهد. خود را باز نشناسد.

درین تمام این صدهای کوچک و بزرگ که تصویر حضور را می‌سازد، صدای خود نویسنده در داستان امروز چگونه شنیده می‌شود؟ چون خود نویسنده نیز صدایی دارد و دوست دارد شنیده شود!

در یک ارتگر، سازهای مختلف با شدت و مدت متفاوت نواخته می‌شوند؛ یا آنکه سازها با یکدیگر متضاد هستند ولی از دور می‌بینیم یک هارمونی بزرگ همه چیز را در بر گرفته است. هر چند ممکن است صدهایی بیرون بزند اما شما پیش از هر صدایی غرق در آن هارمونی فرا احساسی سیال موجود در آن می‌شوید. این هارمونی همان تصویر حضوره است که قصد نویسنده است. یعنی فرار دادن شما میان صدهای مختلف که شما را به حال و هوایی متفاوت می‌رساند. یعنی همین هارمونی ممکن است تائیرش این باشد که دو عشق را عاشق‌تر کند و دو دشمن را از همدیگر دورتر. یعنی جایگاهی برای نفس و انتخاب است. به تعقیدی کور شده و به انتها رسیده.

اگر بخوانید الان خودتان را برای ما توضیح بدهید چه می‌گویید؟

مدت‌هاست شعری را خیلی تکرار می‌کنم و هر بار چیز تازه‌ای در آن می‌بینم. آن شعر این است:
شک آن فراقیاری که بیانت هر چه پوشش
نمناکد هیچش آن هوس قمار دیگر

ایران و بازسازی کتابخانه‌های افغانستان

گفت‌وگو با غلامرضا امیرخانی مدیرکل اطلاع‌رسانی سازمان اسناد و کتابخانه ملی

مرحله اول طرح بازسازی کتابخانه‌های افغانستان که از جانب دولت به کتابخانه ملی واگذار شده است در حال اجرا می‌باشد. در همین رابطه گفت‌وگویی کوتاه انجام داده‌ام با غلامرضا امیرخانی مدیرکل اطلاع‌رسانی سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران که می‌خوانید:

مراحل قدمدانی طرح بازسازی کتابخانه‌های افغانستان از چه زمانی آغاز شد؟
از اواخر سال ۱۳۸۰ بود که کتابخانه ملی جمهوری اسلامی با طرف افغانی تقاضای نامه‌ای امضا کرد که در راستی برنامه‌های کلی دولت بازسازی کتابخانه‌های افغانستان را آغاز کند.

مهرماه سال بعد (۱۳۸۱) اولین هیأت از کارشناسان مابه آنجا رفتند و کار برآورد و نیازسنجی را انجام دادند. بر همین اساس قرار شد در فاز اول، بیشتر کار بر روی دو کتابخانه «عمادیا کابل» و «دانشگاه کابل» متمرکز شود.

چرا این دو کتابخانه انتخاب شدند؟
اینها دو کتابخانه اصلی و معتبر افغانستان هستند. کتابخانه عماد کابل در واقع یک شبه کتابخانه ملی برای این کشور است و تا حدی کار کتابخانه ملی در کشورها را انجام می‌دهد.

در نیازسنجی کارشناسان ایرانی، بزرگترین مشکل با کیسود کتابخانه‌های افغانستان چه چیزی تشخیص داده شد؟
مهمترین مشکل آنها این است که متعلقاً پرسنل آموزش دیده کتابداری ندارند. برای همین، اولین دوره آموزش کتابداری به مدت دو هفته در کابل برای ۵۰ نفر برگزار شد و از میان آنها ۳۴ نفر گزینش شدند که اواخر مردامه‌ام اسنل به تهران می‌آیند و به مدت ۲ هفته دیگر آموزش می‌بینند.

در این دوره‌های کوتاه مدت چه مباحثی مطرح می‌شود؟
در دوره‌ای که در افغانستان برگزار شد به جری بحث کاپیور، بقیه مباحث توریک و نظری بود اما در دوره آتی بیشتر به صورت عملی و بازدید از مراکز و کتابخانه‌ها خواهیم بود.

در این دوره‌ها فقط کارکنان همان دو کتابخانه عماد و دانشگاه کابل شرکت داشتند؟

خیر، علاوه بر آنها، از چند کتابخانه و مرکز دیگر مثل انتشارات بیهقی (که از نشر آن قبضی افغانستان است) و رادیو تلویزیون آن کشور هم حضور داشتند. چون در آنجا رادیو و تلویزیون هم مانند کتابخانه‌ها زیر نظر وزارت فرهنگ است.
فر خیبرها ارسال کتاب از طرف کتابخانه ملی هم آماده بود؟

بله، تاکنون ۱۲۰۰۰ جلد کتاب به افغانستان اعاده شده که تا ۲۵۰۰۰ جلد در دستور کار ما قرار دارد، البته کتاب‌هایی که تاکنون اعاده شده، اندک فقط به دو کتابخانه عماد و دانشگاه کابل تحویل شده‌اند. کتابخانه‌های دیگر هم در مراحل بعدی کار قرار دارند.

کتاب‌ها در چه موضوعاتی بوده‌اند؟

بیشتر در حوزه ادبیات، تاریخ و مثنی کلاسیک.

و همگی به زبان فارسی؟

بله، تقریباً همه کتاب‌ها به زبان فارسی بوده‌اند. البته این را هم اضافه کنیم که ۱۰۰ دستگاه کاپیوتر و لوازم جانبی نیز به طرف افغانی اعاده شده است.
افغانستان کلاً چند کتابخانه عمومی دارد؟
خودشان مدعی‌اند که ۳۵ کتابخانه عمومی دارند که همگی زیرمجموعه کتابخانه عماد و آرشیب ملی هستند و این دو هم زیرمجموعه وزارت فرهنگ، البته به غیر از دانشگاهها و وزارت معارف (عماد آموزش و پرورش ما) هم کتابخانه‌های دارند.

؟

وضعیت این کتابخانه‌ها چگونه است؟
وضع کتابخانه دانشگاه کابل به لحاظ فیزیکی چون حوزه عماد دانشگاه است بد نیست اما کتابخانه عماد وضعیت رفت‌واری دارد. بقیه کتابخانه‌ها قطعاً فعالیت‌حسته و گریخته‌ای دارند اما چون ما از نزدیک دیده‌ایم، نمی‌توانیم اظهار نظر دقیقی کنیم. قطعاً راه جز هرات کتابخانه‌های بقیه و ولایات وضعیت خوبی ندارند.

کل بودجه اختصاص یافته برای بازسازی کتابخانه‌های افغانستان چه مقدار است؟
بودجه‌ها رقم ثابتی نیستند. کل رقمی که برای ارسال بازسازی افغانستان از سوی دولت اختصاص یافته که هر سال بین چند کیتمه تقسیم می‌شود که یکی از آنها کیتمه علمی و فرهنگی است. در این کیتمه علاوه بر کتابخانه ملی تعداد قابل توجهی از مراکز و سازمان‌ها و نهادهای دولتی مثل وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، صدا و سیما، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت آموزش و پرورش و… حضور دارند. بنابراین تقسیم بودجه براساس تصمیم این کیتمه صورت می‌گیرد و در هر سال متغیر است.

از برنامه‌های آتی کتابخانه ملی در این طرح بفرمایید.

تا امد ارسال تجهیزات و کتاب و کمک به آرشیب‌های افغانستان در نگهداری نسخه‌های خطی و کمک به این مرکز به صورت مرتب و بازسازی آن در دستور کار ما قرار دارد. در صده هستم یک دستگاه اسکن برای نگهداری اسناد آرشیب ملی نیز ارسال کنیم.

مختصین در نظر داریم چنانچه امکان پذیر باشد، با همکاری دانشگاههای داخل کشور، دوره‌های کوتاه‌مدت کتابداری را یا در دانشگاه کابل یا در ایران برای افغان‌ها برگزارایز کنیم.

پیشنهادکنس کتابخانه ملی افغانستان را هم به نویسندگان داده‌ام که استقبال شد

و اگر آنها پیش قدم شوند، ما هم کمک خواهیم کرد.
درمراحل بعدی در نظر داریم این عملیات را به سراسر افغانستان گسترش دهیم و به تدریج انوکوت بازسازی کتابخانه‌های سایر ولایات را هم آغاز کنیم بخصوص که از کشورهای دیگر در بحث کتابخانه‌ها کمک می‌برمی‌آید چون کتاب افغانستان بیشتر فارسی است و کارهایی که در کشور ما چه از نظر نرم‌افزاری و چه خدمات کتابداری انجام شده متعلق مثنی فارسی است. از این نظر کشور ما در بازسازی کتابخانه‌های افغانستان نقش برجسته‌ای دارد.

بهره‌بریا همه کتاب‌ها به زبان فارسی بوده‌اند. البته این را هم اضافه کنیم که ۱۰۰ دستگاه کاپیوتر و لوازم جانبی نیز به طرف افغانی اعاده شده است.
افغانستان کلاً چند کتابخانه عمومی دارد؟
خودشان مدعی‌اند که ۳۵ کتابخانه عمومی دارند که همگی زیرمجموعه کتابخانه عماد و آرشیب ملی هستند و این دو هم زیرمجموعه وزارت فرهنگ، البته به غیر از دانشگاهها و وزارت معارف (عماد آموزش و پرورش ما) هم کتابخانه‌های دارند.

؟

وضع کتابخانه دانشگاه کابل به لحاظ فیزیکی چون حوزه عماد دانشگاه است بد نیست اما کتابخانه عماد وضعیت رفت‌واری دارد. بقیه کتابخانه‌ها قطعاً فعالیت‌حسته و گریخته‌ای دارند اما چون ما از نزدیک دیده‌ایم، نمی‌توانیم اظهار نظر دقیقی کنیم. قطعاً راه جز هرات کتابخانه‌های بقیه و ولایات وضعیت خوبی ندارند.

کل بودجه اختصاص یافته برای بازسازی کتابخانه‌های افغانستان چه مقدار است؟
بودجه‌ها رقم ثابتی نیستند. کل رقمی که برای ارسال بازسازی افغانستان از سوی دولت اختصاص یافته که هر سال بین چند کیتمه تقسیم می‌شود که یکی از آنها کیتمه علمی و فرهنگی است. در این کیتمه علاوه بر کتابخانه ملی تعداد قابل توجهی از مراکز و سازمان‌ها و نهادهای دولتی مثل وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، صدا و سیما، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت آموزش و پرورش و… حضور دارند. بنابراین تقسیم بودجه براساس تصمیم این کیتمه صورت می‌گیرد و در هر سال متغیر است.

از برنامه‌های آتی کتابخانه ملی در این طرح بفرمایید.

تا امد ارسال تجهیزات و کتاب و کمک به آرشیب‌های افغانستان در نگهداری نسخه‌های خطی و کمک به این مرکز به صورت مرتب و بازسازی آن در دستور کار ما قرار دارد. در صده هستم یک دستگاه اسکن برای نگهداری اسناد آرشیب ملی نیز ارسال کنیم.

مختصین در نظر داریم چنانچه امکان پذیر باشد، با همکاری دانشگاههای داخل کشور، دوره‌های کوتاه‌مدت کتابداری را یا در دانشگاه کابل یا در ایران برای افغان‌ها برگزارایز کنیم.

پیشنهادکنس کتابخانه ملی افغانستان را هم به نویسندگان داده‌ام که استقبال شد

و اگر آنها پیش قدم شوند، ما هم کمک خواهیم کرد.
درمراحل بعدی در نظر داریم این عملیات را به سراسر افغانستان گسترش دهیم و به تدریج انوکوت بازسازی کتابخانه‌های سایر ولایات را هم آغاز کنیم بخصوص که از کشورهای دیگر در بحث کتابخانه‌ها کمک می‌برمی‌آید چون کتاب افغانستان بیشتر فارسی است و کارهایی که در کشور ما چه از نظر نرم‌افزاری و چه خدمات کتابداری انجام شده متعلق مثنی فارسی است. از این نظر کشور ما در بازسازی کتابخانه‌های افغانستان نقش برجسته‌ای دارد.

فرهنگ اصطلاحات عرفان اسلامی عمده اصطلاحات و عبارات عرفانی را در بر دارد و واژه‌های فارسی منتخب آن و معادل‌های انگلیسی آنها نیز با دقت انجام یافته و در تهیه آن از ترجمه‌های شاخص دهه‌های اخیر بهره برده شده است.

شماره ۱۲۹، تیر ۱۳۸۲، ۲۱

یادداشت

نگاهی به فرهنگ اصطلاحات عرفان اسلامی (انگلیسی- فارسی، فارسی- انگلیسی)

یک کوشش جدی

تهیه‌کنندگان: گروهی از پژوهشگران با ویراستاری سید محمود موسوی با مقدمه و اصلاحات دکترمسیح‌مسین نصیر، انتشارات دفتر پژوهش و نشر سه‌موردی، چاپ اول، بهار ۱۳۸۲، **قطع رقعی، دو جلد و تک‌جلدی (کالیگور، قیمت انگلیسی- فارسی، ۳۱۰ تومان، ۲۴۴ صفحه، قیمت فارسی- انگلیسی، ۲۷۰۰ تومان، ۳۸۸ صفحه.**

در یکی دو دهه گذشته فرهنگ‌نگاری در حوزه‌های مختلف وسعت و جدیت خاصی به خود گرفته است و می‌رود که در هر حوزه و موضوع خاص فرهنگ یک یا دوزبانه خاص آن موضوع حضور و بروز یابد، نفس این کار، گذشته از برخی عتواری‌ها و زندانه‌گری‌های امری میمون و مبارک است و می‌تواند سهمی جدی در نهادینه شدن برخی از موضوعات و علوم داشته و پرورش افزونتر آنها را شیب دهد.

اما با توجه به آنکه عمده مثنی علوم و معارف اسلامی به زبان عربی یا فارسی است، ضرورت تدوین فرهنگی انگلیسی که فراتر است تا ۱۲۱۰ جلد ادامه یابد در

جدیت در اطلاع رسانی

انتشار کتاب در حوزه علم از آنجان اهمیتی برخوردار است که آن را جزو یکی از سی و پنج مؤلفه‌ای که وضعیت پژوهشی در کشور با یک رشته خاص را مشخص می‌کند، به حساب می آورند. تدوین و انتشار کتب علمی از چیدگی خاصی برخوردار است و به همین دلیل کار در این حوزه مستلزم تسلط کافی پدیدآورنده به موضوع است و فقط در این حالت است که کتابی خوب و قابل استفاده برای نیازمندان تولید می‌شود.

اگر بخواهم کتب علمی را دسته‌بندی کنم، شاید بتوانم آنها را در سه دسته اصلی فرهنگ‌سازی، آموزشی و اصولی جای بدهم. کتاب‌هایی که به فرهنگ‌سازی می‌پردازند کل جامعه را نشانه می‌گیرند و هدف آنها آشنا کردن عموم مردم با دانش مورد بحث است و کمتر به عمق مطلب می‌پردازند. در اینکه به کتاب‌های بیشتر به جنبه‌های جذاب و عمومی پرداخته می‌شود، به طوری که خواننده را به وجد آورده، حس کنجکاوی او را تحریک می‌کند. فرهنگ‌سازی موتور محرک و پر قدرتی است که باعث توجه کسانی می‌شود که کمتر در پدید آوردن علم نقش دارند ولی در سیاست‌گذاری و حمایت نقش بسزایی دارند و انتشار کتاب فقط یکی از راه‌های آن است. در جوامع توسعه‌یافته فرهنگ‌سازی و هدایت ذهن مردم به سوی علم و دانش اقتدار اهمیت دارد که بودجه‌های بزرگی را به خود جذب می‌کند و حتی موجب می‌شود تغییراتی در ابزارهای پیچیده علمی ایجاد شود تا نتایجی قابل لمس و درک برای عامه نیز به‌وجود آورد. در این قسمت معمولاً دانشمندان و نخبگان زیادی با ایجاد مراکز مختلف هر روز تغییر را به‌وجود می‌آورند، با روش‌ها را بهبود می‌بخشند و همانطور که گفته شد کتاب نیز از این قفله جدا نبوده و جزو مهمی از آن به حساب می‌آید. دسته دوم کتاب‌های علمی، کتاب‌های آموزشی هستند که مناسب با سطح علم دانشجویان یا دانش‌آموزان است.

اینگونه کتاب‌ها همان‌طور که از اسمشان پیداست بسته به سطح خود مقایم مرتب با موضوع رای به بحث می‌گذارند و هر چه سطح علمی مخاطب افزایش یابد، عمق مباحث نیز افزایش می‌یابد. به عنوان مثال در علم مکانیک (شاخه‌ای از فیزیک) مطالبی که در سطوح دبیرستان، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری مطرح می‌شود، تقریباً یکسان هستند و فقط در عمق و جزئیات از هم متمایزند.

در اینکه کتاب‌های پدیدآورنده سعی می‌کند با جمع آوری مطالب گوناگون و با استفاده از دانش و تجربه آموزشی خود، شاخه‌ای از علوم را برای آموزش در قالب یک کتاب عرضه کند.

پدیدآورندگان یا به بیان دقیقتر مؤلفان این کتاب‌ها سعی می‌کنند که تا حد امکان تجربیات جدید آموزشی را در تألیف کتاب خود به کار گیرند و در بعضی از موارد تغییرات کوچک یا بزرگی در متن کتاب به خاطر تغییرات احتمالی نظر به‌ها یا یافته‌ها ایجاد کنند؛ حتی اگر خود در به‌وجود آمدن آن تغییر نقش نداشته باشند.

دسته سوم کتاب‌های علمی که ما آن را اصولی می‌نامیم، برای توضیح و تشریح یافته‌های جدید پژوهشی به‌وجود می‌آیند و شامل اطلاعات دقیقی هستند که به کار متخصصان آن رشته می‌آیند و ممکن است اقتدر تخصصی باشند که هیچ‌گاه به عنوان کتاب درسی یا آموزشی مورد استفاده قرار بگیرند. مباحث این کتاب‌ها به گونه‌ای است که اگرچه باعث به‌وجود آمدن تغییرات بسیار بزرگی در حوزه علوم می‌شوند و گاهی نیامده مجبور به ترک عرصه می‌شوند ولی در کل بیشتر این آثار در همان حد خود باقی‌مانده و شاید تا مدت‌ها مورد استفاده و استناد کارشناسان و متخصصان قرار گیرند.

با نگاهی به تعاریف بالا می‌توان دریافت که اگرچه دو دسته اول نیز در جای خود از اهمیت بسزایی برخوردارند ولی این دسته سوم است که با پژوهش ارتباط دارد و به بیان دیگر بسترساز تولید دو دسته اول است. ترجمه یا تألیف آثار مختلف علمی در هر سه دسته با تولید کتاب‌های برای آموزش یا فرهنگ‌سازی، بسیار بااهمیت و ذی‌قیمت است و خوبینخته‌ای اگرچه اندک (چه در میزان و چه در کیفیت) ولی شاهد فعالیت اندیشمندان و متخصصان کشورمان در این زمینه هستیم. در این میان چیزی که کمتر به چشم می‌خورد کتاب‌هایی است که در اساس یافته‌های علمی از پژوهش تصنیف شده باشند. اگرچه نباید انتظار داشت که تعداد اینگونه کتاب‌ها زیاد باشد ولی اطلاعات همان تعداد اندک نیز به نحو مطلوب منتشر نمی‌شود.

شاید کم بودن اینگونه کتاب‌ها به‌خاطر وضعیت پژوهش در کشور باشد ولی باور کردن اینکه همه آن به گردن کم بودن هزینه‌های پژوهش و غیره است، مشکل قابل درک است. اینکه بتوان تعداد کتاب‌های منتشر شده در یک رشته خاص را به عنوان یکی از سی و پنج مؤلفه پژوهشی محسوب کرد، علاوه بر کار جدی، اطلاع‌رسانی جدی را نیز طلب می‌کند.

کتابخانه‌های تخصصی

درون کتابخانه پژوهشگاه مواد و انرژی

بخش‌های هر کتابخانه هستند که تعدادی از آنها نیز در کتابخانه پژوهشگاه مواد و انرژی یافت می‌شوند.

وی می‌افزاید: «استانداردهای تست و مواد آمریکا (ASTM)، استاندارد ملی آلمان (DIN)، استاندارد ملی انگلستان (BSI) و استانداردهای بین‌المللی ISO در مجموعه کتابخانه یافت می‌شوند که مقالات ASTM سال ۲۰۰۳ میلادی در مخزن کتابخانه وجود دارند.

گفتنی است بسیاری از این مقالات تخصصی از بانک‌های اطلاعاتی همچون شبکه دانشگاهی و Rose net که در این پژوهشگاه قابل دسترسی پژوهشگران هستند، دریافت و در مخزن علمی کتابخانه آرشیو می‌شوند.

این روند پژوهش به نگهداری ژورنال‌های تخصصی سال‌های ۱۹۷۰ تا ۲۰۰۳ میلادی در کتابخانه منجر شده است که با نظارت شورای کتابخانه مشکل از معاونت پژوهشگاه، معاونت پژوهشی پژوهشگاه، مدیر کتابخانه و کتابداران تهیه شده‌اند.

تفاوت‌های بسیاری که در مجموعه کتابخانه یافت می‌شود صرفاً تفریق اطلاعات محدودی از منابع علمی کتابخانه است و به اینترنت متصل نیست. فولادیان در این باره می‌گوید: «صرفاً عناوین کتاب‌ها و مقالات موجود در مخرب کتابخانه بروی شبکه داخلی پژوهشگاه نصب شده است که نظارت بر رود تا چندین ماه آینده خلاصه مقالات تخصصی و عنوان مطمئن‌ترین پشتوانه منابع تحقیقاتی و مطالعه‌ای از بهترین»

ابراهیم خداند

یک باغ پر درخت در اینترنت

یک درخت خانه بسازد و از شر خرید زمین راحت شود ما چرانتانیم، هم به جای خشک کردن و آتش زدن یا باغ‌ها و درختان تنومند آنها را حفظ و به محیط زیست کمک کرده‌ایم و هم صاحب‌خانه شده‌ایم، آن هم خانه‌ای ویلایی.

نگران کنیم در پیدا کردن درخت مناسب حتی باوجود این روزها خوششانگانیابودسازی آنها مشکلی داشته باشیم، می‌ماند فقط چگونگی ساخت و ساز بر روی آن، که این یکی از راه‌م حل کرده‌ام و کتاب دیگری به شما خانه درختی بسازیم؟ را برای این کار به شما معرفی می‌کنم.

برای خرید این کتاب فقط کافیست سوار بر رایانه خود در سی‌به‌راست مگک لوهان نوشانی www.treesource.co.uk بزنید و کتاب مورد نظر را خریداری کنید. کتابفروشی Treesource یکی از کتابفروشی‌های این راسته است که فقط کتاب‌هایی را که در مورد درختان است عرضه می‌کند و چاپ اینجاست که تقریباً همه موضوع‌هایی که به درخت‌ها مربوط می‌شود را پوشش می‌دهد. این فرد شگانه جست‌وجوگر نادر ولی فقهه‌بندهی دقیق و مناسب آن امکان دسترسی به هر موضوعی را به‌سادگی فراهم کرده است. قفسه‌ها هم بر اساس موضوع، طبقه‌بندی شده‌اند و هم نوع کاربری‌همی ممکن است شما یک عنوان کتاب را هم در قفسه

کتابخانه تخصصی مواد و انرژی شامل دو بخش کتاب‌ها و نشریات است که بطور مجزا در قفسه‌های دو مجموعه چیده شده‌اند. و نشریات و مقالات حجم وسیعی از کتاب‌ها را اشغال کرده‌اند و چهار کتابدار مسؤوول رسیدگی به امور کتابخانه و جوالیگویی به مراجعه‌کنندگان هستند.

به پیشنهاد مریم فولادیان یکی از کتابداران تخصصی این مرکز از سائلی دیدن می‌کنیم که در آینده کتابخانه به آنجا منتقل می‌شود که به گفته وی منابع علمی در محل جدید کتابخانه بسیار مجهزتر و کاملتر از مجموعه حاضر خواهد بود.

فولادیان که نزدیک به ۶ماه است کتابدار پژوهشگاه مواد و انرژی شده است می‌گوید: «این کتابخانه دارای بیش از ۱۲هزار جلد کتاب لاین، ۳۰هزار جلد کتاب فارسی، ۱۰۰عنوان مجله لاین، ۳۰عنوان نشریه فارسی، ۵۰۰عنوان مقاله، اسناد و مدارک ثبت اختراعات (Patent)، مجموعه مقالات Proceeding‌ها شامل مقالات ارائه‌شده پژوهشگران، مؤلفان و نویسندگان در کنفرانس‌ها و نشست‌های علمی سراسر دنیا، استانداردها و مراجع است.

همچنین منابع گفته شده درباره رشته‌های علوم پایه، متالورژی، امریک، انرژی‌های آب، یاد، خودرشد و حرارتی، مهندسی‌های مکانیک، الکترونیک، کامپیوتر، پزشکی و ستاره‌شناسی هستند.»

از آنجاکه به گفته این کتابدار، منابع علمی

چه کتابی خوانده‌اید؟

عباس مخبر: مترجم

آقای مخبر، فرض کنیم کار ترجمه آبا فرصت خواندن کتاب هم پیدا می‌کنید؟
بله، گاهی کتاب‌هایی را هم که منتشر نمی‌شوند، می‌خریم و می‌خوانیم.
آخرین کتابی که خوانده‌اید از کدام نویسنده بوده؟
آخرین کتابی که خواندم، یا عنوان دموکراسی با حقیقت، از دکتر علی میرسیاسی است که انتشارات طرح نوسال گذاشته منتشر کرد.

این کتاب به نظر شما چطور بود؟
به نظر من این کتاب میرسیاسی، کتاب بسیار خوبی بود. نقد خوب، که پنج شش نسخه از آن را خریدم و به دوستان هدیه کردم و از آنها خواهش کردم بخوانند و نظراتشان را حتی اگر می‌توانند، به صورت مکتوب دریاوردند تا بحثی جدی حول محور این کتاب ایجاد بشود. به نظر من کتاب خیلی خوبی است.

چوب خواب این کتاب چگونه قابل توضیح و تشریح است؟
به نظر من در این کتاب مطرح کرده، بحث مهم و روز جامعه است. بحث دموکراسی در ایران است و نگاهش به نظر من، نگاهی حساب شده و با مطالعه است. یعنی نویسنده، سه مفکر ایرانی - آقای طباطبائی، آقای سروش و آقای آرامش دوستدار - را انتخاب کرده و دیدگاه‌هایشان را پیرامون مفهومی دموکراسی در ایران نقد و بررسی کرده است. شما این کتاب آقای میرسیاسی خوانده‌اید؟
نه من این کتاب را نه کرده‌ام و یک تورق سطحی و گذرا داشتم.

نویسنده از کتاب درست وارد موضوع می‌شود. اینکه بسط دموکراسی شامل مجموعه‌ای از نهاد‌های مستقل است. محاسبه‌پذیر به دنبال یک دیدگاه عمیق فلسفی به دنبال حقیقت محض و به دنبال آدرس‌های پیام و نشان برای ایجاد دموکراسی بودیم. حتی ملتی با سطح پایین سواد، ملائذش کنید، جامعه آمریکا می‌تواند این‌ها را درک کند. دموکراسی ایجاد کننده، بحث این است که مسأله دموکراسی، مسأله نهاد‌هاست. به نظر من طرح این نظریات مهم است. آن بحث گذشته که رسیدن به دموکراسی از زاویه توسعه سیاسی و با اقتصادی در ایران مطرح می‌شد، یعنی مدرنیته و مدرنیسم یا از زاویه فلسفی عمیق با دموکراسی برخورد می‌شد. نویسنده در کتاب «دموکراسی با حقیقت» ضمن رد این نظریات، مباحث را به سطح مبانی و خوبی می‌کشاند. سطحی که به اعتقاد من خیلی از راه‌ها برای رسیدن به دموکراسی تسهیل و تسخیر می‌کند. حالا خود کتاب هم جای بحث دارد و یک نکته مهم دیگری این است که خواننده را توجه می‌دهد به اینکه در اطراف ما چه رویدادهایی دارد. اتفاق می‌افتد و چه تجاربی به دست می‌آوردیم. در کشور‌های غربی، در کشور ترکیه، در پاکستان و... که به نظر من، تجارب این مناطق از دید ما مغفول نباشد. است.

آقای مخبر، از بیان سه مفکر که میرسیاسی انتخاب

کرده، آرامش دوستدار تفکری نزدیک به چپ دارد و سروش و طباطبائی هم به عنوان روشنفکران دینی شناخته می‌شوند. این موضوع از چه زاویه‌ای قابل تبیین است؟
من فکر می‌کنم انتخاب این سه به این خاطر بود که خود میرسیاسی می‌گوید آقای سروش آدم معطرش در شرایط امروز ایران است و در جامعه ایران و جامعه دانشگاهی اندیشه‌های تأثیر گذار است. با ممکن است با نظرات و آثار این سه، آشنایی کاملی داشت. البته یکی از دلایل می‌تواند این باشد. ولی بحثی که در مورد آرامش دوستدار می‌کنم، می‌گوید: آرامش دوستدار نظرش بر این است که مانع اصلی دموکراسی در ایران، دین خوبی مردم است که این نظر رد می‌شود یا سروش می‌گوید که دموکراسی بدون دین امکان پذیر نیست. میرسیاسی در این کتاب افرادی را انتخاب کرده که دیدگاه‌های مخالف و متغایر برای رسیدن به دموکراسی پیشنهاد می‌کنند و هر کدام راه‌حل‌هایی را برای این مسأله پیشنهاد کرده‌اند. میرسیاسی نخواست است از یک زاویه به این مقوله نگاه کند.

یعنی که میرسیاسی در این کتاب مطرح کرده، بحث مهم و روز جامعه است. بحث دموکراسی در ایران است و نگاهش به نظر من، نگاهی حساب شده و با مطالعه است. یعنی نویسنده، سه مفکر ایرانی - آقای طباطبائی، آقای سروش و آقای آرامش دوستدار - را انتخاب کرده و دیدگاه‌هایشان را پیرامون مفهومی دموکراسی در ایران نقد و بررسی کرده است. شما این کتاب آقای میرسیاسی خوانده‌اید؟

نه من این کتاب را نه کرده‌ام و یک تورق سطحی و گذرا داشتم.

حامد فولادوند: مترجم

آقای فولادوند، بیازنجی چه کتابی خوانده‌اید؟
کتابی که به زبان فارسی باشد و اخیراً خوانده

حامد فولادوند

عباس مخبر

باشه و دلالت. نه لزوماً اخیراً آخرین کتابی که به زبان فارسی خوانده‌اید چه بود؟
نه اینکه ما بیشتر مشغول ترجمه هستیم، بخصوص در چند ماه اخیر، و آمیختن این است کتابی که به صورت کامل خوانده‌ام. باشم و به زبان فارسی هم بوده باشد. به ذهن نمی‌آید. مقالات مختلف و برخی از کتاب‌های دوستدار خود را تورتی می‌کنم. به صورت پراکنده اغلب می‌خوانم. مگر اینکه کتاب خاصی را اسم ببرید و از من نظر بخواهید.
شما زمان می‌خوانید؟
زمان‌ها را من بیشتر به زبان اصلی می‌خوانم. یعنی به زبان فرانسوی.

زمان‌ها و مجموعه شعرهایی که در یکی - دو سال اخیر برنده جوایزی شده‌اند، هیچ کدام را خوانده‌اید؟
نه خوانده‌ام. اگر سقارش باشد و کسی بگوید این کتاب را بخوان، من می‌خوانم. ولی امسال کسی کتابی به من برای خواندن معرفی نکرده که بخوانم و نظر بدهم.
آقای فولادوند، کتاب‌هایی که درباره نیچه و یا از خود نیچه به زبان فارسی منتشر می‌شود، می‌خوانید؟ چون به هر حال خواندن نیچه بخشی از کار شماست.
کتاب‌هایی که منتشر می‌شود، می‌خرم و وری می‌زنم. بیشتر مغفولی و با مقاله‌هایی درباره نیچه دارم؟
اخیراً آقای داریوش آشوری «فروب بیت‌ها» را از نیچه ترجمه و منتشر کرده. آیا این کتاب را خوانده‌اید؟
این یک کتاب ترجمه است و چون این کتاب را به هر حال می‌شناختم، خوانده‌ام. می‌گویم من متن‌های نیچه را اصولاً به زبان اصلی یا به زبان فرانسوی و یا انگلیسی می‌خوانم.

آشوری در ترجمه نیچه با کتاب «چنین گفت زرتشت» به هر صورت به عنوان مترجمی مسلط و تراز اول شناخته می‌شود. شما هم که در حوزه نیچه‌شناسی کار می‌کنید، چگونه کتاب فردی مثل آشوری که «فروب بیت‌ها» را ترجمه می‌کند، شما نمی‌خوانید؟
خوب، الا آن سؤال خوبی کرده‌اید. ببینید، در ایران نیچه‌شناسی و ترجمه آثار نیچه، دو مقوله متفاوت است. در واقع آقای آشوری مترجم بسیار خوبی‌اند و پیکتکسوت در ترجمه آثار نیچه بودند. ولی پژوهش در مورد نیچه و آثارش، نادریم و به ندرت در این زمینه اثری چاپ شده است. نیچه‌شناسی یا مترجم آثار نیچه فرق دارد. البته کسانی که آثار نیچه را ترجمه می‌کنند، مجبور می‌شوند که مقداری نیچه‌شناس هم بشوند. ولی من آشوری را به عنوان مترجم مسلط آثار نیچه قبول دارم.
عزیزم، «فروب بیت‌ها» هم یکی از آثار خوب نیچه است که بعد از سال‌ها انتظار با ترجمه آشوری منتشر شده است. هر چند که ترجمه‌های دیگری از این اثر از دستخیز دیگران در بازار بود.
درست است، ولی منظور مرا متوجه نشده‌اید.

نیچه‌شناسی موضوع دیگری است.

من هم همین را عرض می‌کنم. شما که در زمینه نیچه‌شناسی کار می‌کنید، بهترین ترجمه فارسی کتاب نیچه یعنی «فروب بیت‌ها» را چطور خوانده‌اید؟ به نظر شما به عنوان نیچه‌شناس لازم نیست ترجمه آثار نیچه را بخوانید؟

حالا که سؤال داده‌ام تقریباً است. می‌گویم، من مثلاً «چنین گفت زرتشت» را در کلاس به بحث گذاشتم. دانشجویان مغفله‌تر کردیم و زردی آن بحث کردیم و به این موضوع در ترجمه پراختم. که کجا معادل‌ها مناسب بوده و یا کجاها شاید مناسب نبوده است. این مباحث را به شیوه علمی کار کرده‌ایم. اما این کار را در مورد ترجمه اخیر آشوری «فروب بیت‌ها» انجام ندادم. که بگویم ترجمه این کتاب خوب است. باید است. به طور کلی آشوری مترجم خوبی است. هم در واژه‌سازی و هم در ترجمه توانا است.
آقای مرتضی‌الله فولادوند، هم آثار نیچه را ترجمه کرده‌اند. از آشوری که «گلدنریم» مروت‌الله فولادوند می‌گویم که فاضل هم هست. آقای فولادوند هم نیچه را ترجمه کرده و هم پوزیر باسیرای از آثار دو حوزه ادب و فلسفه را هم ترجمه کرده ولی از نظر من نیچه‌شناس نیست.

به نظر من در ایران نیچه‌شناس نادریم. خوب، همین من هم منظرم این است که شاید کار من یک جور ناآوری باشد. دو زمینه نیچه‌شناسی کار کرده‌ام. ضمن اینکه آثار نیچه را ترجمه کردم ولی خودم را بیشتر نیچه‌شناس می‌نامم.
یک نیچه‌شناس آیا نباید آثاری را که از نیچه در زبان فارسی منتشر می‌شود بخواند؟
چرا. آنهایی که جالب باشد، هر چه که از چاپ درمی‌آید، یا دوستان به من خبر می‌دهند، نگاه می‌کنم. منظرم این است که در بعد نیچه‌شناسی کتاب جدیدی ندیدم که بخوانم.
به نظر شما از میان ترجمان آثار نیچه کدام‌شان موفق‌تر بودند؟

آقای آشوری و آقای عزت‌الله فولادوند. البته آقای فولادوند بیشتر آثاری که درباره نیچه نوشته شده ترجمه کرده است و کتاب کوچکی هم بر مورد چون بیشتر یا آثار قبل چاپ کرده، ولی آقای آشوری نظر من نزدیک‌تر به مفاهیم نیچه است. فارسی ایشان هم خوب است و از این لحاظ ترجمه‌های مناسب‌تری انجام داده‌اند.
کتابی هست که فرصت خواندن آن را پیدا کرده‌اید یا شاید و در اولویت برنامه مطالعاتی‌تان باشد؟
بله. دلم می‌خواهد کتاب‌های ادبیات فارسی را بخوانم و بیشتر نویسندگان نسل جدید این آثاری که می‌نویسند، چگونه و چگونه است؟ یا اینها که داستان کوتاه می‌نویسند. وقت نمی‌شود که اینها را بخوانم.

چهاردها و کتابها

جهانگیر قائم مقامی

جهانگیر قائم مقامی در سال ۱۳۲۹ متولد شد و وارد مدرسه نظام شد و به استخدام ارتش درآمد. قائم مقامی به دلیل آنکه روحیه نظامی‌گری نداشت، در طول خدمت به فعالیت فرهنگی و امور تحقیقاتی مشغول بود. وی پس از فارغ التحصیل شدن از دانشگاه انفسری، راهی گرفت. سپس از بازگشت مدتی را به تدریس در دانشگاه سبزی کرد و در سال ۱۳۳۵ مجله «بررسی‌های تاریخی» را بنیان گذاشت.

اولین کتاب قائم مقامی در سن ۲۹ سالگی با عنوان «تحوالات سیاسی نظام ایران از قرن یازدهم هجری تا سال ۱۳۰۱»، منتشر شد. به دنبال آن طی سفری به اسپانیا و پرتغال، به جست‌وجو در منابع تاریخی و باگامی کتابخانه‌ها مشغول شد و راه‌آورد به سفر مجموعه اسناد معتبری بود که بعدها در دو جلد کتاب «اسناد فارسی، عربی و ترکی در آرشید پرتغال درباره جزیره هرمز و خلیج فارس» در سال ۵۲ و ۵۳ چاپ و منتشر شد. «سفرنامه مورگان» را در سال ۱۳۳۵ به دست چاپ سپرد و پس از آن از کتاب «ناسخ التواریخ» بخش قاجاریه را انتخاب و منتشر کرد.

قائم مقامی یکی از علاقمندان محققان تاریخ و به‌ویژه به حساب می‌آمد. بخش دیگری از علائق او را آثار قائم مقام فراموشی تشکیل می‌داد و بر همین اساس در سال ۳۷ «مشافت قائم مقام» را به دست چاپ سپرد. «نامه‌های پراکنده قائم مقام» بخش یکم مربوط به جنگ‌های ایران و روسیه را در سال ۵۷ و «نامه‌های سیاسی و تاریخی سیدالوزراء قائم مقام فراموشی» پیرامون معاهده صلح ترکمن‌چای را در سال ۵۸ چاپ و منتشر کرد.

قائم مقامی کتاب دیگری با عنوان «تاریخ زندگانی ایران» را در سال ۵۵ به بازار فرستاد و در زمینه تحقیقات تاریخی «بحرین و مسائل خلیج فارس»، «یکصد و پنجاه سند تاریخی از جلایریان تا پهلوی» و «اسناد تاریخی وقایع مشروطه ایران» شامل نامه‌های ظهیرالدوله و مقدمه‌ای بر شناخت اسناد تاریخی، و... را در کارنامه خود دارد.

«نیم قرن تمدن و فرهنگ ایران» و «ایران امروز» بخش دیگری از آثار او را تشکیل می‌دهد. قائم مقامی با عباس اسحاقی آقالی در نوشتن مقالاتی برای مجله یادگار همکاری داشت و در نشریات «چون امهر»، «سخن» و «دراهنمای کتاب» و «بیمه» نیز می‌نوشت. جهانگیر قائم مقامی سرانجام در تیرماه سال ۱۳۶۰ دعوت حق را از کتابت و به دیار باقی شناسافت.

کتابخانه
صاحب امتیاز: خانه کتاب ایران
مدیر مسؤول: احمد مسجد جامعی سرمدیر: علی اصغر رمضانبیور
امور فنی: گلبرگ گرافیک لیتوگرافی و چاپ: ایرالچای نشان: «حیابان قائم مقام فراموشی» اول فجر (جم)، شماره ۹، طبقه دوم
صندوق پستی: ۳۳۲-۱۳۲۵ تلفن: ۸۸۴-۸۸۴۰۳۸۴ امور آگهی‌ها: ۸۹۲۲-۸۹۲۲-۸ نشان: اینترنتی: http://www.ketabehafteh.com

پدیدآورندگان

امیر جلال‌الدین اعلم:مترجم

دو سه عنوان کتاب را تمام کرده‌ام و قرار است که همین روزها پنج و ششتر بشوند. یکی کتابی است در زمینه تاریخ هنر، به نام «انگیزه آفرینش هنری» کتاب پرزگی در قطع رحلی است. نویسنده این کتاب جناب امیراست و تاریخ چاپ کتاب به زبان اصلی جدید است. ناشر این کتاب

هم در ایران نشر فرزان روز خواهد بود و الان در چاپخانه و مکتب‌سازی و نگارگری، معماری، در زمینه تاریخ هنرهای نمایشی، سینما، موسیقی و

باله است. کتاب دیگری هم در مرحله ششم خوانی، نهایی دارم که دو کتاب است در یک مجلد و با این عنوان منتشر می‌شود و نویسنده‌اش فرانتس کافکا است. عنوان این کتاب «تشنه‌ها و لوزها و هاست» و بخش دوم هم فنامه

نامه به پردر یک زندگینامه خودنوشت کافکا است که سال‌ها قبل از انقلاب به صورت مستقل با ترجمه فرزان‌پروا چاپ شده بود. ناشر این کتاب انتشارات نیلوفر است.

بخش اول کتاب قصه‌ها و حکایت‌های کافکا و نوشته‌های چپستان و از است. عنوان کتاب را ویراستار انگلیسی انتخاب کرده خود کافکا اثری به این نام ندارد. در واقع به نوعی ویراستار اینها را جمع آوری کرده است.

موسی اکرمی:مترجم

فرهنگ‌فلسفه، تاریخ و ادبیاتی انتشارات علمی و فنی دارم کار می‌کنم. این فرهنگ، هم‌چنین دانشنامه فلسفه موجود در جهان است که سال تألیفش ۱۹۹۹ بود و برای نخستین بار در انگلستان توسط یکی از انتشاراتی‌های معروف چاپ شده است. این دانشنامه در سه جلد ترجمه و منتشر خواهد شد که امیدوارم تا سال ۸۲ به دست علاقه‌مندان برسد. آنها که اهل مطالعه و فلسفه هستند، می‌دانند که این دانشنامه به خاطر تنوع مطالبش فوق‌العاده است. فرآگیر است و هم شرق و غرب و هم فلسفه قدیم و جدید را در بر می‌گیرد. این کتاب تا سال ۱۹۹۹ همه جریان‌های فلسفی جدید را دنبال کرده است. ترجمه این دانشنامه را هم به نهایی انجام می‌دهم و با مترجمان دیگری در این زمینه همکاری دارم.

الان مشغول اسباب‌کشی هستیم و قرار است که از این خانه برویم. هر سال این گرفتاری را داریم. نمی‌توانیم چند سال در یک جا بنشینیم چون خانه اجاره‌ای است. حالا هم که قیمت خانه‌ها سر به فلک می‌زند، قدرت خرید خانه را نداریم. شاید چهار پنج سال قبل با کمی بدبختی می‌شد همین خانه‌ای که نشسته‌ام را بخریم اما حالا اسلامی توانیم به همین خاطر الان آن آرامش لازم را برای نوشتن و کار ندارم.

کتابی درباره «باباطاهر» داشتیم که فعلاً زیر چاپ رفته البته هنوز نمی‌دانم در چه مرحله‌ای است. قرار است دوپیتی‌های باباطاهر را ناشر بدهد خوشبختی بکنند. من هم مقدمه‌ای درباره باباطاهر و شعرهایش نوشتم. اما مجموعه شعرهای منتشر شده و تفسیر شعرها و سه‌ماده مانده است. متأسفانه خبری که برای شما جالب باشد ندارم. قصد دارم که دو سه مجموعه را با پاکتویی کنم که فرصتی فراهم

امیر اسماعلی: شاعر

سال گذشته سومین دفتر شعرم آب و آینه را به چاپ دادم و در حال حاضر دو کتاب دیگری تازه به کلبه و منم» و دو از خود یک‌نگاه امیر را زیر چاپ دارم. نگاهی تازه به کلبه و منم» بازگویی در اثر پارس و وساده گویی آن به قصد فرار کردن از کتاب و ادبش است و کتاب از خود یک‌نگاه امیر مجموعه‌ای از گفت و گوهای من با نویسندگان و اساتید زبان فارسی و ایران و از گزینش فارسی است. کتاب «سنگ‌ساز» فلسفه یا تاریخ از سه‌گانه تاریخی تیمور، چنگیز و اسکندر و سه کتاب «جان بر سر قلعه» «مقتوس در آتش» و «فشار در زنجیر» را نیز آماده چاپ دارم.

این سه کتاب به زندگی و مرگ محمدجعده مدنی روزنامه امروز، کریم پروشپوری مدیر روزنامه شورش و دکتر حسن ظاهری وزیر خارجه دولت دکتر مصدق و مدیر روزنامه «باختار امروز» می‌پردازد و تحقیقی فرآگیر و خوندنی از این مبارزان بزرگ است که جان بر سر قلم خود نهانند.

اکبر اکسیر: شاعر

بنشینید صندلی عزیزا توسط انتشارات نیم نگاه تهران به چاپ رسانده‌ام که با تلاش پیگیر آقای محمد ولی زاده چهره نستوه عرصه چاپ و نشر شعر و قصه امروز به ویرتین کاتگرفورشی هارسیده‌است.

از همین تریون روایت اول شخص هفت‌نامه وزین کتاب هفت‌اسو استفاده می‌کنم و به عنوان یک شاعر سرشناس از تمام متقدان و صاحب نظران شریف و زحمتکش شعر امروز عاجزانه می‌خواهم در صورت امکان این مجموعه شعر را در قی برزند و اگر لایق بود آن را به اهالی شعر امروز معرفی نمایم. پیشاپیش دستتان را می‌فشارم.

کامیاب عابدی: منتقد

کتابی است که با ایوتراب نهراب مشترکاً به فارسی برگرداندم و از سه سال قبل این کار را شروع کرده بودیم. اسم این کتاب «تاریخ فرهنگی اروپا» از ژاک بریون که ناشرش هم نشر کتاب نادر است. اول قرار بود نشر فرزان روز آن را منتشر کنند و با من ناشر قرار داد داشتیم ولی بعد به دلایلی که جای گفتنش نیست، از آنجا به نشر کتاب نادر منتقل شد و حالا

حسن میرعابدینی: منتقد

مجلد آخر «صد سال داستان نویسی» را آماده کرده‌ام که حالا کار حروفچینی‌اش در دست انجام است. البته حروفچینی‌اش هم تمام شده است. باید دید از این به بعد ناشر این کتاب-نشر چشمه- مراحل بعدی را چگونه و چه مدت طی می‌کند تا این کتاب را به بازار بفرستد. و به نوعی مجموعه «صد سال داستان نویسی» ایران، حدود هزار آن هم فعلاً مشغول خواندن آثاری هستم که در جلوه‌ها هم گان شرکت کرده‌اند. البته هر کدام از این آثار تا آنجا که خودشان روزگاری خاص خودشان را دارند. اما اثری که شایع باشد و فکر مرا مشغول کند، ندیده‌ام و نخوابیده‌ام.

روایت اول شخص

محمد حقوقی: منتقد

نشده است. کتاب باباطاهر را قرار است نشر پوشش منتشر کند. این کتاب از سال ۶۴ در دست ناشر است. مدتی کم شده بود تا چند ماه پیش به من اطلاع داد که پیدا

شده زمانی که دستگیرم گم شده بود ناشر به دلیل حبس و خیا به من نمی‌گفت. حالا که پیدا شده گویا به زیر چاپ رفته است. اسباب‌کشی که تمام شد حتماً به شما اطلاع می‌دهم که به ترتیب چه کارهایی در دست دارم و چه زمانی و توسط کدام ناشر چاپ می‌شود. احتمالاً هفت-هشت کتاب در یک زمان آماده خواهد شد. فکر می‌کنم تا سال آینده همه را منتشر کنم. مشکل تنگی نفس و هوای آلوده شهر هم اذیت می‌کند. در هر صورت فعلاً وضعیتم این طور است.

این سه کتاب به زندگی و مرگ محمدجعده مدنی روزنامه امروز، کریم پروشپوری مدیر روزنامه شورش و دکتر حسن ظاهری وزیر خارجه دولت دکتر مصدق و مدیر روزنامه «باختار امروز» می‌پردازد و تحقیقی فرآگیر و خوندنی از این مبارزان بزرگ است که جان بر سر قلم خود نهانند.

تصویر دیگری

تصویر دیگری، عنوان کتابی از کاترینا استونند از مجموعه فرهنگ و اندیشه دفتر پژوهش‌های فرهنگی پردی چاپ و منتشر می‌شود. «تصویر دیگری» را گیتی دهییم به فارسی برگردانده است.

امیر المؤمنین و شعر فارسی

تأثیر کلام امیر المؤمنین (ع) و نهج البلاغه در شعر فارسی عنوان کتابی تحقیقی و پژوهشی تألیف اثر را مؤسسه انتشارات امیرکبیر در دست چاپ دارد.

یک‌نگاه

یک‌نگاه عنوان مجموعه‌ای از تازه‌ترین شعرهای احمد رضا احمدی است که نشر همراه در دست انتشار دارد.

مهاجران

مهاجران» مجموعه نمایشنامه‌های اسلامی مرزوی است که با ترجمه ایرج زهری از سوی نشر دانشستان بزودی چاپ و منتشر می‌شود.

زهری، فرهنگ بازیگری» اثر داریو فرزانیز در دست انتشار دارد.

نشانه‌شناسی متن

نشانه‌شناسی متن و اجرای نمایش اثر کرالام با ترجمه فرزان جدوی

را نشر قطره برای انتشار بتدارک می‌بیند.

نهای سلطانی

امردی که می‌خواست سلطان بلنده اثری داستانی از رود باره کینگ

با ترجمه محمد نجفی از سوی نشر نیلوفر منتشر می‌شود.

تلفظی ترجمه «فرهنگ ایزدان و نمادهای میسر باستان» نوشته مافرد لژ کرک را نیز توسط همین ناشر چاپ خواهد کرد.

انگخ و مراسم تشییع

«انگخ و پریدس» و «امر اسم تشییع» دو عنوان از رمان‌های ماری نولت است که با ترجمه سهیل سیمی از سوی نشر قطرس به زیر چاپ رفت. سهیل سیمی ترجمه رمان امر گذشت «دبانه اثر» مارگارت اوبرا توسط همین ناشر در دست چاپ دارد.

فلسفه ادبیات کودک

معصومیت و تجربه: دو آملی به فلسفه ادبیات کودک» عنوان کتابی

است شامل مجموعه‌ای از مقالات که به اهتمام مرتضی خسروزاد فراهم آمده و نشر مرکز آن را در این هفته منتشر می‌کند.

تأمیلی بر عقیق ماندگی

است. با نگاهی بر کتاب «دبایچه‌ای به نظریه الحظاط ایران» اثر دکتر جواد طباطبایی که توسط نشر اختران بزودی منتشر می‌شود.

دو کتاب جدید نصر

اسنت عقلائی اسلامی در ایران» از دکتر سید حسین نصر که به بررسی سیر تحولات عقلائی در ایران قبل و بعد از اسلام امروزی بر آرای بلاغی، فلسفه، متصوفه و فعالیت‌های فلسفی دهه‌های ۵۰، ۶۰ «میان معاصر می‌پردازد و با ترجمه سعید دهقانی در دست انتشار است. سعید دهقان کتاب «قلب اسلام» را هم از دکتر نصر ترجمه کرد که ریاضتی به اصیل‌ترین آموزه‌های پایه‌ای اسلام است و از منظر قرآنت‌های سنتی گریانه، بنیاد گریانه‌ای و مدون و بحث و بررسی می‌پردازد. این دو کتاب را انتشارات قصیده‌ها منتشر می‌کند.

انسان پاره پاره

«انسان پاره پاره» اثری از نیکلای گربماندلی با ترجمه دکتر عباس باقری را نشر نی در دست انتشار دارد. گربماندلی فیلسوف و استاد فلسفه معاصر پرشش‌هایی را ایران‌موند وجدان بشر از دیدگاه فلسفی مطرح می‌کند که...

ملاقات با مسیح

ملاقات با مسیح» عنوان رمان تازه‌ای از فتح‌الله بی‌نیاز است که نشر علم طی هفته‌های آتی روانه بازار می‌کند. بی‌نیاز رمان دیگری نیز با عنوان «ما هجا خودکشی نمی‌کنند» آماده انتشار دارد.

نامه به کشیش

نامه به یک کشیش» عنوان کتابی از سیمون وی است که با ترجمه فروزان راسخی و ویراستاری مصطفی ملکیان توسط نشر نگاه معاصر بزودی چاپ و منتشر می‌شود.

تورواروان

«تورواروان» عنوان اثری پژوهشی «تاریخی به قلم نواز تجلده است که در نه گفتار از ماتی تا کمونیسم مرزد و اعراب‌نستوری و سربازان‌الله را به بررسی می‌نشیند. این کتاب با ترجمه مصطومی از سوی انتشارات علمی هفته آینده به بازار می‌آید.

نگاهت فریس

فرهنگ لغات «فرس» نسخه خطی از هندوستان تألیف بدرالدین ابراهیم از سوی مؤسسه فرهنگی و انتشاراتی پایزنه بزودی منتشر خواهد شد. همین ناشر «کتیبه‌های پهلوی» از دکتر فرادوش اکبرزاده را نیز در دست چاپ دارد.